

**АГАТА КРИСТИ** | **ЗАГАДКАТА НА ЕНДХАУЗ**



*геройка и приключения*

Агата Кристи

# Загадката на Ендхаус

На Идън Филпотс, коумто ше бѣда винаги благодарна за  
приятелството и поощрението му преди много години.

1

## ХОТЕЛ „МАДЖЕСТИК“

Струва ми се, че никой друг крайморски град в Южна Англия не е по-привлекателен от Сейнт Лу. Той с право е наречен „Цар на морските курорти“ и те кара да си спомняш за Ривиерата. Корнуолското крайбрежие, според мене, не пада с нищо по-долу от южното крайбрежие на Франция.

Споделих тези мисли с моя приятел Еркюл Поаро.

– Така пишеше на менюто във вагон-ресторанта вчера, *mon ami*<sup>1</sup>. Във вашата забележка няма нищо ново.

– Но не сте ли съгласен?

Той се поусмихна и не отговори веднага на въпроса. Аз го повторих.

– Хиляди извинения, Хейстингс. В мислите си не бях тука. Всъщност бях в онази част на света, която току-що споменахте.

– Южното крайбрежие на Франция?

– Да. Мислех си за последната зима, която прекарах там, и за случилите се събития.

Аз си спомних. Едно убийство бе извършено в Синия експрес и загадката – заплетена и объркваща загадка – бе решена от Поаро с обичайната му безпогрешна проникателност.

– Колко ми е мъчно, че не съм бил с вас – казах аз с дълбоко съжаление.

– И на мене – отговори Поаро – Вашата опитност цена нямаше да има за мене.

Аз го погледнах изкриво. По стар навик няхах вяра на комплиментите му, но той изглеждаше съвсем сериозен. В края на краищата защо пък да не беше така? Много отдавна познавам похватите, които използвава.

– Това, което най-много ми липсваше, беше живото ви въображение, Хейстингс – продължи той унесено. – Човек има нужда от известна лека помощ. Моят камериер Жорж, прекрасен човек, с когото понякога си позволявах да поразгледам един или друг въпрос, няма абсолютно никакво въображение.

---

1. *Mon ami*. (фр.) – Приятелю. – Б.пр.

Тази забележка ми се стори съвсем неуместна.

– Кажете ми, Поаро – попитах аз, – не изпитвате ли понякога изкушение да възобновите дейността си? Тоя заспа живот...

– Прекрасно ми допада, приятелю. Да седиш на слънце, може ли да има нещо по-хубаво от това? Да слезеш от своя пиедестал в зенита на славата си, може ли да има по-благороден жест? Хората казват за мене: „Това е Еркюл Поаро! Великият... единственият! Никога не е имало друг като него и никога не ще има!“ Eh bien<sup>2</sup>, аз съм доволен. Не искам нищо повече. Аз съм скромен.

Самият аз никога нямаше да употребя думата „скромен“. Стори ми се, че егоизъмът на нисичкия ми приятел съвсем не беше намалал с възрастта. Поаро се облегна на стола, заприглажда мустаците си и кажи-речи замърка от самодоволство.

Ние седяхме на една от терасите на хотел „Маджестик“. Това е най-големият хотел в Сейнт Лу, разположен в собствена градина на един нос, издигащ се над морето. Градината лежеше под нас, богато изпъстрена с палмови дървета. Морето имаше прекрасен наситеносин цвят, небето беше ясно и слънцето грееше толкова усърдно и прилежно, колкото би следвало да грее (но в Англия много често не грее) августовското слънце. Чуваше се силно бръмчене на пчели, общо казано, не можеше да има нищо по-прекрасно.

Бяхме дошли миналата вечер и това беше първата сутрин от седмицата, която възнамерявахме да престоим тука. Стига да се задържеше времето, щяхме да изкараме наистина чудесна лятна почивка.

Аз вдигнах сутрешния вестник, който беше паднал от ръката ми, и отново се залових да преглеждам утринните новини. Политическото положение изглеждаше не особено добро, но неинтересно. Имаше вълнения в Китай, разправяше се надълго за слухове за някакво мошеничество в търговските среди, но, общо взето, нямаше новини от по-възбуждащо естество.

– Интересно нещо, тая папагалска болест – забелязах аз, като обърнах страницата.

– Много интересно.

– Още два смъртни случая в Лийдс, както виждам.

– Много жалко.

Аз пак обърнах страницата.

– Още никакви новини за тоя летец Ситън, дето е тръгнал на

---

2. Eh bien. (фр.) – Е, добре. – Б.пр.

околосветски полет. Доста са смели тия летци. Тая негова амфибия „Албатрос“ трябва да е голямо изобретение. Жалко, ако е загинал. Но още не са загубили надежда. Може да е стигнал някой от тихоокеанските острови.

– Жителите на Соломоновите острови са още людоеди, нали? – запита любезно Поаро.

– Трябва да е чудесно момче! Такова нещо те кара да почувствуваш, че в края на краищата е хубаво да си англичанин.

– Служи за утеха, когато загубите първенството на тенис – подхвърли Поаро.

– Аз... аз не исках да кажа... – започнах аз.

Моят приятел с непринудено движение на ръката не ми позволи да доизрека извинението си.

– Знаете – заяви той, – аз не съм амфибия като машината на нещастния капитан Ситън, аз съм космополит. А от англичаните, както знаете, винаги много съм се възхищавал. Например от начина, по който четат всекидневниците – от първата до последната буква.

Вниманието ми се отклони към политическите новини.

– Изглежда, че здраво са притиснали министъра на вътрешните работи – забелязах със смях.

– Нещастникът! И той си има неприятности. О, да! Дотам, че е тръгнал да търси помощ от най-невероятни места.

Загледах го учудено.

С лека усмивка Поаро измъкна от джоба сутрешната си поща, грижливо стегната с ластик. Избра от нея едно писмо и ми го подхвърли.

– Не е могло да ни настигне вчера – каза той.

Прочетох писмото с приятно чувство на възбуждение.

– Поаро! – възкликнах аз. – Това е много ласкателно за вас!

– Така ли смятате, приятелю?

– Той говори с най-топли думи за вашите способности.

– Той е прав – каза Поаро и скромно извърна очи.

– Той ви моли да проучите тоя въпрос за него, иска го като лична услуга.

– Точно така. Няма защо да ми го повтаряте всичко това. Нали ви е ясно, драги Хейстингс, че съм прочел това писмо.

– Много жалко! – извиках аз. – Това ще прекъсне нашата почивка.

– Не, не, *saitez-vous*<sup>3</sup>, за това не може да става и дума.

– Но министърът на вътрешните работи казва, че въпросът е

спешен.

– Може да е прав, а може и да не е. Тези политици много лесно изпадат в паника. Виждал съм лично в *Chambre des Deputes*<sup>4</sup> в Париж...

– Да, да, но, Поаро, положително трябва да видим какво ще правим. Бързият влак за Лондон е вече заминал, той тръгва в дванадесет часа. Следващият...

– Успокойте се, Хейстингс, успокойте се, моля ви се! Това вечно вълнение, възбуда! Няма да отиваме в Лондон днес... нито пък утре.

– Но тази покана...

– Не ме засяга. Не съм на служба във вашата полиция, Хейстингс. Молят ме да се заема с тоя случай като частен следовател. Аз отказвам.

– Отказвате?!

– Разбира се. Сядам и пиша с най-голяма учтивост, поднасям моето съжаление, моите извинения, обяснявам, че съм просто отчаян... но какво да правим? Аз вече не работя, с мене е свършено.

– С вас не е свършено – разгорещено възкликнах аз.

Поаро ме потупа по коляното.

– Това са думи на добър приятел, на вярното куче. А вие имате и основание за тях. Сивите клетки, те все още функционират, редът, похватът – все още съществуват. Но щом съм решил да не работя повече, приятелю, това значи, че няма да работя! Свършено! Не съм някой любимец на театралната публика, който се сбогува със сцената по десетина пъти. С най-голямо великодушие казвам: нека младите си опитат силите. Може и да постигнат нещо, което да им направи чест. Съмнявам се, но може и да постигнат. Във всеки случай положително ще се справят добре с това без съмнение скучно дело на вътрешния министър.

– Но, Поаро, тая чест!

– Аз стоя над ласкателствата. Министърът на вътрешните работи, понеже е умен човек, разбира, че стига да си осигури моите услуги, всичко ще свърши добре. Какво искате? Той няма късмет. Еркюл Поаро е решил последния си случай.

Погледнах го. Дълбоко в душата си осъждах упоритостта му. Решаването на случай като тоя, който му беше предложен, можеше да прибави още повече блясък към неговата и без друго световна слава. И въпреки това не можех да не се възхитя на непоколебимостта му.

Изведнъж ми дойде нещо наум и се усмигнах.

3. *Calmez-vous.* (фр.) – Успокойте. – Б.пр.

4. *Chambre des Depute.* (фр.) – Камарата на представителите. – Б.пр.

– Интересно, че не ви е страх – казах. – Такова решително изявление положително ще бъде голямо изкушение за боговете.

– Не е възможно някой да разклати решението на Еркюл Поаро – отговори той.

– Не е възможно ли, Поаро?

– Прав сте, mon ami, човек не бива да употребява такива думи. Е, ma foi<sup>5</sup>, не казвам, че ако някой куршум удари стената над моята глава, няма да разследвам случката! Най-после и аз съм човек!

Аз се усмихнах Малко камъче току-що беше паднало на терасата до нас и хрумналата на Поаро аналогия ми се видя забавна. Той се наведе, вдигна камъчето и продължи:

– Да, и аз съм човек. Човекът е спящо куче, така си е, но спящото куче може да се събуди. Така твърди една пословица на вашия език.

– С други думи – казах аз, – ако намерите утре сутрин кама, забита до възглавницата ви, да му мисли престъпникът, който я е забил там!

Поаро кимна, но доста расеяно.

Изведнъж за моя изненада той стана и слезе по няколкото стъпала, които водеха от терасата към градината. Докато отиваше нататък, насреща му се появи момиче, което бързаше към нас.

Тъкмо бях отбелязал впечатлението си, че е безспорно хубаво момиче, когато вниманието ми бе привлечено от Поаро, който, без да гледа накъде отива, се препъна на един корен и тежко падна. По това време тъкмо се беше изравнил с момичето и ние двамата с нея му помогнахме да се изправи. Вниманието ми естествено бе насочено към моя приятел, но подсъзнателно не можах да не забележа тъмна коса, дяволито лице и големи тъмносини очи.

– Хиляди извинения – измънка Поаро – Много сте любезна, мадам-азел. Крайно съжалявам... ох!... кракът ми доста ме боли. Не, не, не е нищо сериозно, само съм си извил глезена, нищо друго. След няколко минутки ще ми мине. Но ако бихте могли да ми помогнете, Хейстингс, вие и госпожицата, ако тя бъде толкова любезна. Срам ме е да го искам от нея.

Ние го хванахме под ръка – аз от едната страна, момичето от другата – и скоро го настанихме на един стол на терасата. След това аз предложих да повикам лекар, но моят приятел рязко отхвърли това предложение.

– Нали ви казах, че не е нищо! Извил съм си глезена и толкова.

---

5. Ma foi. (фр.) – Бога ми! – Б.пр.



Болезнено за момента, но скоро минава. Той изкриви лице. – Ще видите, че след една минутка ще съм го забравил. Мадмоазел, благодаря ви хиляди пъти. Вие бяхте извънредно любезна. Поседнете, моля ви.

Момичето седна на един стол.

– Няма защо – каза тя – Но мисля, че нямаше да е зле да го види лекар.

– Мадмоазел, уверявам ви, че това е bagatelle<sup>6</sup>! Във вашето приятно общество болката вече се уталожва.

Момичето се засмя.

– Това е хубаво.

– Какво ще кажете за един коктейл? – предложих аз – Горедолу сега му е времето.

– Ами... – поколеба се тя – благодаря.

– Мартини?

– Да, моля ви се, сухо мартини.

Аз отидох към хотела. Когато се върнах, след като бях поръчал пиететата, заварих Поаро и момичето да водят оживен разговор.

– Знаете ли, Хейстингс – каза Поаро, – тая къща там, на самия нос, от която толкова много се възхищавахме, била собственост на мадмоазел.

– Така ли? – казах аз, макар и да не си спомнях да съм изразявал някакво възхищение. Всъщност почти не бях забелязал тая къща. – Изглежда доста мрачна и внушителна, както стои там самотна, далеч от всичко друго.

– Наричат я Ендхауз – Крайната къща – каза момичето. – Аз я обичам, но тя е порутена, стара сграда. Още малко и съвсем ще се събори.

– Вие сте последна издънка на старо семейство, мадмоазел?

– О, не сме чак толкова голямо семейство. Но тука винаги е имало Бъкли от двеста или триста години насам. Брат ми почина преди три години, тъй че съм последният член на семейството.

– Това е печално. Сама ли живеете там, мадмоазел?

– О! Аз много отсъствам, а когато съм у дома, обикновено има весела компания: едни идват, други си отиват.

– Това е толкова модерно. А пък аз си ви представях в тъмна тайнствена къща, преследвана от родово проклетие.

– Колко интересно! Колко живо въображение трябва да имате! Не, къщата не е преследвана. Или, ако е преследвана, призрактът е

---

6. Bagatelle (фр.) – Дребна работа. – Б.пр.

благосклонен към мене. За три дена три пъти съм се спасила от неочаквана смърт, тъй че животът ми трябва да е омагьосан.

Поаро се поизправи на стола си и наостри уши.

– Спасили сте се от смърт? Това звучи интересно, мадмоазел.

– О! Не беше много вълнуващо. Най-обикновени злополуки, да ви кажа – Една оса прелетя край лицето ѝ и тя рязко отдръпна глава – Проклетите оси! Сигурно тука някъде има гнездо.

– Бръмбарите и осите вие не ги обичате, мадмоазел? Жилили са ви, нали?

– Не, но мразя, като прелитат ей тъй, точно пред лицето.

– Бръмбар в главата – подхвърли Поаро, – вашата английска поговорка.

В това време пристигнаха коктейлите. Всички вдигнахме чаши с обикновените празни забележки.

– Всъщност ме чакат за коктейл в хотела – каза госпожица Бъкли – Предполагам, че се чудят какво ли е станало с мене.

Поаро се поизкашля и остави чашата си.

– Ах, какво ли не бих дал за чаша хубав гъст шоколад – промърмори той. – Но в Англия не го правят. И все пак вие имате в Англия някои приятни обичаи. Младите момичета, техните шапки се слагат и свалят... толкова хубаво... толкова лесно...

Момичето се загледа в него.

– Какво искате да кажете? Защо би трябвало да е другояче?

– Вие ме питате за това, защото сте млада, тъй млада, мадмоазел! Но за мене естественото е като че ли да има фризура, висока и плътна... ей така... и шапката закрепена с много игли... La... La... La... et la<sup>7</sup>.

Той мушна настървено четири пъти въздуха.

– Но това е ужасно неудобно!

– О, предполагам – каза Поаро. Никоя измъчена дама не би могла да го изрече с повече чувство. – Когато имаше вятър, това ставаше истинско мъчение, то ставаше причина за мигрена.

Госпожица Бъкли смъкна простата си широкопола мека шапка и я хвърли до себе си.

– А сега правим така – изсмя се тя.

– Което е разумно и очарователно – допълни Поаро с лек поклон.

Аз я изгледах с интерес. Тъмната ѝ коса беше разчорлена и ѝ придаваше вид на горско същество. Цялата ѝ външност имаше някакво

---

7. La... la... la et la (фр.) – Тука... тука... тука и тука. – Б.пр.

сходство с горско същество. Малкото живо лице с формата на темнуга, огромните тъмносини очи и нещо друго – нещо призрачно и спиращо вниманието. Дали беше намек за безразсъдство? Под очите ѝ имаше тъмни сенки.

Терасата, на която седяхме, беше малко посетена. Главната тераса, където седяха повечето хора, беше точно зад ъгъла, на място, където скалата стръмно се спускаше направо към морето.

Изад този ъгъл сега се появи един мъж, червендалест с поклащаща се походка, чиито ръце бяха отпуснати надолу с полустиснати юмруци. В него имаше нещо жизнерадостно и безгрижно – типичен моряк.

– Не мога да си представя къде се е дянало това момиче – казваше той с глас, който ясно се чуваше, където седяхме ние. – Ник... Ник!

Госпожица Бъкли стана.

– Знаех си аз, че ще започнат да се вълнуват. Хей... Джордж... ето ме.

– Фреди умира за един коктейл! Хайде ела, момиче.

Той изгледа с открито любопитство Поаро, който сигурно значително се различаваше от повечето приятели на Ник.

Момичето посочи с ръка, както се представят хора:

– Капитан трети ранг Чаленджър... Господин... ъ-ъ-ъ.

Но за моя изненада Поаро не ѝ подсказа името, което тя чакаше да чуе. Вместо това се изправи, поклони се много тържествено и промърмори:

– От английския военен флот, нали? Изпитвам дълбоко уважение към английския военен флот.

Забележката беше от тоя род, каквито англичаните приемат без особено въодушевление. Капитан Чаленджър се изчерви и Ник се зае да поправи положението:

– Хайде, Джордж. Стига си зяпал! Хайде да намерим Фреди и Джим.

Тя се усмихна на Поаро.

– Благодаря за коктейла. Надявам се, че глезенът ще се оправи.

Девојката ми кимна с глава, хвана моряка под ръка и двамата изчезнаха зад ъгъла.

– Значи, това е един от приятелите на мадмоазел – замислено промърмори Поаро. – Един от нейната весела компания. Какво ще кажете за него? Кажете ми компетентното си мнение, Хейстингс Дали е това, което наричат „добро момче“... а?

Като се позамислих за миг, за да реша какво точно би следвало да

подразбирам според Поаро под „добро момче“, дадох му колеблив положителен отговор.

– Изглежда, че не е лош, нали – казах аз. – Доколкото може да се заключи от един бегъл поглед.

– Не знам – рече Поаро.

Момичето беше забравило шапката си. Поаро се наведе да я вдигне и я завъртя разсеяно на пръста си.

– Дали изпитва *tendresse*<sup>8</sup> към нея? Как мислите, Хейстингс?

– Драги мой Поаро! Отде мога да зная? Я ми дайте тая шапка. Тя ще трябва на дамата. Аз ще ѝ я занеса.

Поаро не обърна внимание на думите ми. Той продължи бавно да върти шапката на пръста си.

– *Pas encore. Sa m'amuse.*<sup>9</sup>

– Хайде бе, Поаро!

– Да, приятелю, аз остарявам и се вдетинявам, нали?

Това дотолкова точно отговаряше на мислите ми, че се смутих да го чуя изказано. Поаро се позасмя, след това се наведе напред и притисна пръст до носа си.

– Но не... Не съм чак толкова изкуфял, колкото ме мислите! Ние ще върнем шапката... положително... но по-късно. Ще я върнем в Крайната къща и по този начин ще имаме случая да видим очарователната госпожица Ник още веднъж.

– Поаро – казах аз, – струва ми се, че сте се влюбили.

– Тя е хубаво момиче, нали?

– Е, нали я видяхте сам. Защо питате мене?

– Защото – уви! – не мога да отсъдя. За мене сега всичко младо е красиво. *Jeunesse, jeunesse*<sup>10</sup>... Това е трагедията на възрастта ми. Но вие... аз ви моля да се произнесете! Вашето мнение не е съвременно естествено, след като сте живели толкова дълго в Аржентина. Вие се възхищавате на фигурите, които са се харесвали преди пет години, но, както и да го вземем, вие сте по-модерен от мене. Тя е хубава, да? Привлекателна за двата пола?

– Достатъчно е и за единия пол, Поаро. Отговорът, бих казал, е до голяма степен положителен. Защо се интересувате толкова много от тая дама?

– Интересувам ли се?

---

8. *Tendresse* (фр.) – Нежно чувство. – Б.пр.

9. *Pas encore. Sa m'amuse.* (фр.) – Още не. Това ме забавлява. – Б.пр.

10. *Jeunesse, jeunesse* (фр.) – Младост, младост! – Б.пр.

– Ами... ако съдя по това, което току-що ми казахте.

– Имате погрешно впечатление, mon ami. Може да се интересувам от дамата, да, но много повече се интересувам от нейната шапка.

Погледнах го, но видът му беше напълно сериозен.

Той ми кимна.

– Да, Хейстингс, точно тая шапка. – И ми я протегна. – Виждате ли причината на моя интерес?

– Хубава шапка – рекох аз. – Но съвсем обикновена. – Безброй момичета имат шапки като тая.

– Не като тая.

Погледнах я по-внимателно.

– Виждате ли, Хейстингс?

– Съвсем прост кафеникав филц. Хубав фасон...

– Не съм искал да ми опишете шапката. Ясно е, че не виждате. Просто не е за вярване, Хейстингс, как почти никога не можете да видите! Всеки път наново се удивлявам! Че погледнете, скъпи стар глупчо, не е нужно да прибягвате до сивото вещество, стигат и очите. Вижете... Вижете.

И тогава най-после видях това, към което Поаро се мъчеше да привлече вниманието ми. Бавно движещата се шапка се въртеше на неговия пръст, а тоя пръст бе внимателно мушнат в дупка в периферията на шапката. Когато видя, че съм схванал мисълта му, той издърпа пръста и ми протегна шапката. Това беше малка правилна дупчица, съвсем кръгла и аз не можах да разбера предназначението ѝ, ако имаше някакво предназначение.

– Забелязахте ли как мадмоазел Ник се стресна, когато край нея мина пчела? Бръмбарът в главата, дупката в шапката.

– Но една пчела не би могла да направи такава дупка.

– Точно така, Хейстингс! Каква прозорливост! Пчела не би могла. Но един куршум би могъл, mon cher<sup>11</sup>.

– Един куршум?

– Mais oui<sup>12</sup>! Ето такъв куршум.

Той ми протегна ръката си с някакъв малък предмет на дланта.

– Изстрелян куршум, mon ami. Тъкмо той се удари в терасата преди малко, когато си приказвахме. Изстрелян куршум!

– Искате да кажете...

---

11. Mon cher (фр.) – Драги. – Б.пр.

12. Mais oui (фр.) – Но да. – Б.пр.

– Искам да кажа, че само при един пръст разлика тая дупка щеше да бъде не в шапката, а в главата. Разбирате ли сега кое ме е заинтересувало, Хейстингс? Вие бяхте прав, когато ми казахте да не употребявам думите „не е възможно“. Да, човешка природа! О, но той е направил груба грешка, тоя потенциален убиец, когато е стрелял в жертвата си на десетина крачки от Еркюл Поаро! За него това е наистина *la mauvaise chance*<sup>13</sup>. Но сега вие разбирате защо трябва да проникнем в Крайната къща и да влезем във връзка с мадомоазел? За три дена тя избегнала три пъти смъртта. Така ни каза самата тя. Трябва да действваме бързо, Хейстингс. Угрозата е съвсем пряка.

---

13. *La mauvaise chance* (фр.) – Лош късмет. – Б.пр.

## 2 КРАЙНАТА КЪЩА

– Поаро – казах аз, – мислех си нещо.

– Похвално занимание, приятелю. Продължавайте да мислите.

Ние седяхме един срещу друг на малка масичка в нишата на прозореца и обядвахме.

– Тоя изстрел трябва да е бил даден съвсем близко от нас. И въпреки това ние не го чухме.

– И вие мислите, че в съвършената тишина, нарушавана само от пляска на вълните, е трябвало да го чуем?

– Ами... странно е.

– Не, не е странно. Някои шумове... човек свиква с тях толкова бързо, че почти не ги забелязва. Днес, приятелю, цялата сутрин в залива се разхождаха бързоходни катери. Вие се сърдехте отначало, а скоро след това дори не ги забелязвахте вече. Но, та foi, човек би могъл да стреля дори и с картечница, без да направи впечатление, когато един от тия катери се движи в морето.

– Да, това е вярно.

– Аха! Voila<sup>14</sup>! – промърмори Поаро. – Мадмоазел и нейните приятели. Изглежда, че ще обядват тука. И следователно трябва да й върна шапката. Но няма значение. Работата с достатъчно сериозна, за да ни даде основание за едно посещение така или иначе.

Той леко скочи от мястото си, мина през залата и с поклон поднесе шапката тъкмо когато госпожица Бъкли и другарите й сядаха около масата.

Бяха четирима души Ник Бъкли, капитан Чаленджър, още един мъж и още една девойка. От мястото, където седяхме, те се виждаха много лошо. От време на време прогърмяваше смехът на моряка. Изглеждаше да е простодушен симпатичен човек и аз вече го бях харесал.

Моят приятел беше мълчалив и разсеян, докато се хранехме. Трошеше хляба и със странни полугласни малки възклицания подреждаше в правилни фигури всичко на масата. Опитах се да поведя разговор, но като не срещнах никаква отзивчивост от негова страна, скоро се отказах.

---

14. Voilà (фр.) – Ето. – Б.пр.

Той остана да седи дълго, след като беше свършил сиренето си. Обаче щом другата компания напусна залата, той също се изправи. Те тъкмо се настаняваха около една масичка във фойето, когато Поаро се отправи към тях с най-твърдата си военна крачка и се обърна направо към Ник:

– Мадмоазел, мога ли да ви помоля за малък разговор.

Девојката се навъси. Нейното отношение ми бе напълно ясно. Беше я страх, че тоя чудноват нисичък чужденец ще започне да ѝ досажда. Не можех да не ѝ съчувствувам, като знаех как изглежда това в нейните очи. Без особено желание тя се отдалечи на няколко крачки.

Почти веднага видях по лицето ѝ да се изписва изражение на изнепада от посипалите се припряно думи на Поаро.

В това време се чувствувах доста неловко и не знаех къде да се дяна. Чаленджър с готовност и такт ми се притече на помощ, като ми предложи цигара и направи някаква банална забележка. Ние се бяхме поогледали и бяхме настроени съчувствено един към друг. Струваше ми се, че аз повече му подхождах, отколкото мъжът, с когото беше обядвал. Сега имах възможност да поразгледам и него. Висок, рус, доста изискан млад мъж с малко по-месест нос и прекалено подчертана хубост. Имаше малко надменно държане и морно провлачваше думите си. Особено не ми харесваше, че имаше нещо мазно в целия му вид.

След това погледнах жената. Тя седеше точно срещу мене в голямо кресло и беше току-що свалила шапката си. Беше необикновен тип – „уморена мадона“ дава най-добра представа за нея. Имаше руса, почти безцветна коса с път по средата, опъната направо надолу над ушите и вързана на кок на врата. Лицето ѝ беше мъртвешки бледо и изпито, но въпреки това странно привлекателно. Очите ѝ бяха много светлосиви с големи зеници. Изглеждаше чудновато безразлична. Тя ме гледаше втренчено. Изведнъж проговори:

– Седнете, докато приятелят ви свърши с Ник.

Гласът и беше престорен, отпуснат и изкуствен и въпреки това някак чудновато привлекателен с някаква звучна безучастна красота. Направи ми впечатление, бих казал, на най-уморения човек, когото съм срещал някога. Уморена духовно, не телесно, сякаш се е убедила, че всичко на света е празно и без стойност.

– Госпожица Бъкли много любезно помогна на приятеля ми, когато той си изкриви глезена тая сутрин – обясних аз, след като приех поканата ѝ.

– Така ни каза и Ник – Очите ѝ ме разглеждаха, все още с



безразличие. – Сега вече нищо му няма на глезена, нали?

Усетих, че се изчервявам.

– Само едно моментно навяхване – потвърдих аз.

– Тъй ли? Чудесно... Радвам се да чуя, че Ник не е измислила всичко това. Знаете, тя е най-очарователната малка лъжкия, която е съществувала някога. Нещо изумително – то е особена дарба.

Аз просто не знаех какво да кажа. Смушението ми като че ли й се видя забавно.

– Тя е една от най-старите ми приятелки – продължи жената, – но винаги съм смятала, че лоялността е твърде отегчителна добродетел, не сте ли съгласен? Упражнявана главно от шотландците, също като пестеливостта и спазването на неделната почивка. Но Ник е лъжкия, нали, Джим? Тая удивителна история със спирачките на колата... А Джим казва, че в нея няма нищо вярно.

– Малко нещо разбирам от коли – каза младият мъж с мек, сочен глас.

Той се пообърна към прозореца. Вън сред другите автомобили имаше дълга червена кола. Изглеждаше по-дълга и по-червена, отколкото би могла да бъде коя да е друга кола. Имаше дълъг лъскав капак от полиран метал. Една свръхкола!

– Ваша ли е тая кола? – попитах го, подтикнат от внезапно досещане.

Той кимна:

– Да.

Изпитах безумно желание да кажа „Би ли могло да бъде другояче!“

В този миг Поаро се върна при нас. Аз станах, той ме хвана под ръка, поклони се набързо на компанията и припряно ме повлече със себе си.

– Всичко е наредено, приятелю. Трябва да отидем при мадмоазел в Крайната къща в шест и половина. Дотогава тя ще се е върнала от разходка. Да, да, положително ще се е върнала... здрава и читава.

Лицето му беше напрегнато, а в гласа се долавяше тревога.

– Какво и каза?

– Помолих я да ми назначи среща колкото може по-скоро. Тя не прояви особено голямо желание естествено Мисли си (аз виждам как мислите минават през ума й): „Кой е той, този дребен човечец? Някой простак, парвеню, кинорежисьор?“ Ако можеше, щеше да ми откаже, но е трудно, когато те попитат изневиделица, по е лесно да се съ согласиш. Тя предполага, че ще се върне към шест и половина. Са у est<sup>15</sup>!

Подхвърлих му, че в такъв случай работата, изглежда, да е наред, но забележката ми не бе посрещната много благосклонно. Поаро беше наистина настръхнал, както се казва, като оса. Цял следобед крачеше из дневната ни стая, мърмореше си и непрекъснато пререждаше и оправяше разните украшения. Когато му заговорях, махаше с ръце и клатеше глава.

В края на краищата ние тръгнахме от хотела още в шест часа.

– Струва ми се съвсем невероятно човек да се опита да застреля някого в градината на един хотел – забелязах аз, когато слязохме от стъпалата на терасата. – Само един луд би направил подобно нещо.

– Не съм съгласен. При наличност на едно условие да се извърши такова нещо би било кажи-речи съвсем безопасно. Да започнем с това, че градината е безлюдна. Хората, които посещават хотели, са като стадо овци. Прието било да седи на терасата, която гледа към морето – *en bien*, всички седят на тая тераса. Само аз, който съм чудак, седя на тая, която гледа към градината. Но и въпреки това аз не видях нищо. Има предостатъчно прикрития, както виждаш: дървета, групи палми, цъфнали храсти. Всеки би могъл да се скрие удобно и да остане незабелязан, докато чака мадмоазел да мине по пътеката. А тя е трябвало да мине по тая пътека. Да обиколи пътя от Крайната къща е щяло да бъде много по-дълго. Мадмоазел Ник Бъкли, тя трябва да е от тия, които вечно закъсняват и избират преките пътища.

– Въпреки това рискът е бил огромен. Могъл е да бъде видян, а пък не можеш да застреляш човек така, че да изглежда като нещастен случай.

– Не, не като нещастен случай.

– Какво имате пред вид?

– Нищо... едно малко хрумване. Може да изляза прав, а може би не. Като го оставим за малко настрана, има и още нещо, което току-що споменах: едно съществено условие.

– Което е?

– Положително вие можете да ми го кажете, Хейстингс.

– Не бих искал да ви лиша от удоволствието да ми покажете колко сте по-умен от мене.

– Ах! Тоя сарказъм! Тая ирония! Е, това, което бие на очи, е следното: подбудата не е ясна. Ако беше, тогава и рискът щеше наистина да е твърде голям, за да може човек да го поеме. Хората щяха да говорят:

---

15. *Ca u est* (фр.) – Това е добре. – Б.пр.

„Чудя се дали не е бил еди-кой си. Къде е бил еди-кой си, когато е бил даден изстрелът?“ Не, кой може да е убиецът – по-правилно потенциалният убиец – не е ясно. И това, Хейстингс, ме кара да се страхувам! Да, ей сега се страхувам. Успокоявам себе си. Казвам си: „Те са четирима.“ Казвам си: „Нищо не може да се случи, когато са четиримата заедно.“ Казвам си: „Това би било лудост!“ И цялото време ме е страх. Тия „случайности“... искам да чуя за тях!

Той рязко се обърна.

– Още е рано. Ще отидем по другия път, по шосето. От градината нищо няма да научим. Да разгледаме обикновения път до Крайната къща.

Трябваше да минем през главния вход на хотела, по стръмно нагорнище вдясно, и горе стигнахме до тесен път с надпис на оградата: Само за Крайната къща.

Тръгнахме по него и след неколкостотин крачки пътят направи остър завой и свърши с разнебитена порта, която имаше голяма нужда от боядисване.

Зад портата, вдясно, имаше малка портiererска къщурка. Тя представляваше интересен контраст с портата и със състоянието на обраслия с трева път към голямата къща. Градинката около нея беше подредена и спретната, прозорците бяха наскоро боядисани и на тях имаше пердета.

Над една леха с цветя се беше навел някакъв мъж с широка куртка. Когато портата изскърца, той се изправи и се обърна да ни изгледа. Беше към шестдесетгодишен, не по-нисък от шест фута, с яко телосложение и обветрено лице. Главата му беше почти съвсем плешива. Очите му бяха ясны и бляскаха. Изглеждаше да е добродушен човечец.

– Добър ден – поздрави ни той, когато минахме край него.

Отговорих му със същото, но цялото време, докато вървахме по пътя към къщата, усещах тия сини очи да се взират изпитателно в гърбовете ни.

– Чудя се дали... – рече замислено Поаро.

И се пресече, без да благоволи да добави някакво обяснение, за какво именно се чуди.

Къщата беше голяма и имаше доста мрачен вид. Беше заградена с дървета, клоните на които опираха на покрива. Беше явно в лошо състояние. Поаро ѝ хвърли един преценяващ поглед, преди да позвъни на звънеца – старомоден звънец, който трябваше да се дръпне с херкулеwsка сила, за да заработи, а след това печално кънтеше безспир.

Вратата ни отвори жена на средна възраст – „скромна жена,

облечена в черно“ – така, струва ми се, би трябвало да я опише човек. Много почтена, доста печална, свършено безразлична.

Госпожица Бъкли, каза ни тя, още не била се завърнала. Поаро ѝ обясни, че имаме уговорена среща. Той успя да я убеди с известни затруднения да ни пусне вътре, но жената беше от тоя тип, който е склонен да бъде подозрителен спрямо чужденци. Всъщност се лаская от мисълта, че благоприятният изход се дължеше на моята външност. Тя ни пушна и ни въведе в гостната, за да дочакаме завръщането на госпожица Бъкли.

Там нямаше нищо печално. Стаята гледаше към морето и беше заляна със слънчева светлина. Беше поизоставена, личеше и смесица на стилове, които не се търпят взаимно – ултрамодерен от по-евтиния вид, напластен върху тежкия викториански стил. Пердетата бяха от избелял брокат, но калъфките на мебелите бяха нови и пъстри, а възглавниците просто пламтяха. По стените имаше закачени семейни портрети. Някои от тях ми се видяха извънредно хубави. Имаше грамофон и оставени в безредие няколко плочи. Транзистор, почти никакви книги и разгърнат вестник, захвърлен в края на кушетката Поаро го вдигна и пак го остави с гримаса. Беше „Сейнт Лу седмичен преглед“. Нещо го накара да го вземе за втори път и тъкмо беше зачел някакво съобщение, когато вратата се отвори и в стаята влезе Ник Бъкли.

– Донеси леда, Елин! – извика тя през рамо, след това се обърна към пас – Е, ето ме и мене... и успях да отпратя другите. Ще умра от любопитство. Да не съм отдавна загубилата се героиня, необходима до гуша за киното? Вие се държахте така тържествено (тя говореше на Поаро), че струва ми се, не би могло да бъде нищо друго. Хайде, направете ми някое хубаво предложение!

– Уви, мадмоазел! – започна Поаро.

– Не ми казвайте, че е обратното! – замоли се девойката. – Не ми казвайте, че рисувате миниатюри и искате да си купя някоя. Но не вярвам... с тия мустаци и сте отседнали в „Маджестик“, който се отличава с най-лошата храна и най-високите цени в Англия... не, това просто не може да бъде.

Жената, която ни беше отворила, влезе в стаята с лед и табла с бутилки. Ник направи коктейли, без да спира да бърбори. Струва ми се, че мълчанието на Поаро (толкова необичайно за него) най-последно й направи впечатление. Както пълнеше чашите, тя изведнъж се спря и рязко рече:

– Е, добре?

– Тъкмо това и желая: всичко да е добре, мадмоазел. – Той пое

коктейла от ръката ѝ. – За доброто ви здраве, мадмоазел... за трайното ви добро здраве!

Момичето не беше глупаво. Многозначителният му тон не убягна от вниманието ѝ.

– Да не би... да има нещо?

– Да, мадмоазел. Това...

Поаро протегна ръката си с куршума на дланта. Тя го взе с озадачено изражение.

– Знаете ли какво е това?

– Разбира се, зная. Куршум.

– Точно така. Мадмоазел, това, което прелетя край лицето ви тая сутрин, не е било оса, а тоя куршум.

– Искате да кажете... да не би някой развилнял се идиот да е стрелял в градината на хотела?

– Изглежда, да.

– Дявол да го вземе! – не можа да се сдържи Ник. – Изглежда, наистина животът ми да е омагьосан! Това е номер четири.

– Да – съгласи се Поаро. – Това е номер четири Искам, мадмоазел, да чуя за трите други... случайности.

Момичето се втренчи в него.

– Искам да бъда съвсем сигурен, мадмоазел, че те са били... случайности.

– Ами че, разбира се! Какво друго биха могли да бъдат?

– Мадмоазел, подгответе се, моля ви се, за голям удар. Какво ще кажете, ако някой се опитва да ви убие?

Единственият отговор на Ник се състоеше в това, че избухна в смях. Тая мисъл като че ли ѝ се видя безкрайно забавна.

– Какво великолепно хрумване! Мили мой, кой ще е тоя луд, който ще прави опит да убие мене? Аз не съм красивата млада наследница, след чиято смърт ще останат милиони. Бих искала някой да се опита да ме убие, предполагам, че това би било много вълнуващо, но страх ме е, че няма такава надежда!

– Ще ми разкажете ли, мадмоазел, за тия случайности?

– Разбира се, но в тях няма нищо особено. Те бяха направо глупави. Над леглото ми виси една тежка картина. През нощта тя падна. По едно стечение на обстоятелства случайно чух някъде в къщата да хлопа врата и слязох долу да проверя и да я затворя, и по тоя начин се избавих. По всяка вероятност тя щеше да ми счупи главата. Това е номер едно.

Поаро не се усмихваше.

– Продължавайте, мадмоазел. Да преминем към номер две.

– О, това е още по-глупаво. Има една стръмна пътечка от скалите към морето. Аз слизам по нея да се къпя. Там има една канара, от която може да се скача във водата. Един голям камък се откъсна отнякъде и с грохот се търколи точно край мене. Третото нещо беше съвсем различно. Нещо стана със спирачките на колата... не знам точно какво; човекът в гаража ми обясни, но не можах да го разбера. Както и да е, ако бях минала през портата и тръгнала по надолнището, те нямало да издържат и вероятно съм щяла да полетя към общината и там щяло да стане страшно сблъскване. Леко повреждане на общинската сграда и пълно затриване на моя милост. Но благодарение на това, че винаги забравям по нещо, аз обърнах колата назад и само се блъснах в лавровите храсти на живия плет.

– И вие не можете да ми кажете каква е била повредата?

– Можете да отидете и да попитате в гаража на Мот. Те знаят. Някаква съвсем проста част от механизма, която била отвинтена, ако не се лъжа. Чудех се дали момчето на Елин (моята прислужница, която ви отвори, има малко момче) не е направило нещо. Момчета обичат да бърникат в коли. Разбира се, Елин се закле, че детето изобщо не се е доближавало до колата. Все ми се струва, че нещо трябва просто да се е разлабило въпреки приказките на Мот.

– Къде ви е гаражът, мадмоазел?

– От другата страна на къщата.

– Заклучен ли го държите?

Ник широко отвори очи от изненада:

– О, не! Разбира се, не.

– Всеки би могъл да чопли колата, без да бъде забелязан?

– Ами... да... предполагам. Но това е толкова глупаво?

– Не, мадмоазел. Не е глупаво. Вие не разбирате. Вие сте в опасност... сериозна опасност. Аз ви го казвам. Аз! Не знаете ли кой съм аз?

– Не – промълви Ник със затаен дъх.

– Аз съм Еркюл Поаро.

– О! – каза Ник с някакво равнодушие. – О, да!

– Името ми ви е познато, а?

– О, да!

Тя гузно се сви. В очите и се появи изражение на хванато зверче. Поаро не сваляше поглед от нея.

– Не сте спокойна. Предполагам, това означава, че не сте чели книгите ми.

– Е... не... не всичките. Но зная името, разбира се.

– Мадмоазел, вие сте учтива малка лъжкия. (Аз трепнах, понеже си спомних, че бях чул същите думи да се казват в хотел „Маджестик“ същия следобед.) Аз забравих... вие сте още дете... не сте могли да чуете. Славата отминава тъй бързо! Моят приятел... той ще ви каже.

Ник обърна очи към мене. Леко смутен, се поизкашлях.

– Мосьо Поаро е... ъ-ъ-ъ... беше... прочут детектив – обясних аз.

– О, приятелю! – Това ли е всичко, което можеш да кажеш? *Mais dites done.*<sup>16</sup> Че кажете й на мадмоазел, че аз съм единственият, ненадминатият детектив, най-великият, който някога е живял на света!

– Сега това вече не е нужно – студено възразих аз – Вие й го казахте сам.

– Е, да! Но щеше да е по-приятно, ако бих могъл да запазя скромността. Човек не бива да си пее сам похвали.

– Човек не бива да държи куче, а да лае сам той – съгласи се Ник с подигравателно съчувствие. – Как е името на кучето, между другото. Предполагам, доктор Уотсън?

– Казвам се Хейстингс – казах й хладно.

– Сражение в... 1066 година – рече Ник – Кой казва, че нямам образование? Е, всичко това е съвсем, съвсем чудесно! Мислите ли, че някой наистина иска да ми види сметката? Колко увлекателно! Но, разбира се, такива неща не се случват в действителност. Само в книги. Предполагам, че мосьо Поаро е като хирург, който е измислил нова операция, или лекар, който е открил някаква рядка болест и иска всеки да я има.

– *Sacre tonnerre!*<sup>17</sup> – кресна Поаро. – Ще се държите ли сериозно? Тия днешни младежи, нищо ли не може да ви накара да бъдете сериозни? Нямахте да бъде шега, мадмоазел, ако лежахте в градината на хотела, хубав малък труп, с хубава дупчица в главата вместо в шапката. Тогава нямахте да се смеете, нали?

– Задгробен смях, разнесъл се на сеанс – каза Ник. – Но сериозно, мосьо Поаро, всичко това е много любезно от ваша страна и така натаък, обаче цялата тая история трябва да е случайност.

– Вие сте упорита като дявола!

– Точно оттам идва и името ми. Хората вярваха за дядо ми, че е продал душата си на дявола. Всички тука го наричаха Стария Ник, както наричат дявола. Той си беше проклето старче, но много забавен. Аз го

16. *Mais edites done!* (фр.) – Че кажете де! – Б.пр.

17. *Sacre tonnerre!* (фр.) – Дявол да го вземе! – Б.пр.

обожавах. Навсякъде ходех с него и хората ни наричаха Стария Ник и Младата Ник. Истинското ми име е Магдала.

– Това е необикновено име.

– Да, един вид семейно. В семейство Бъкли е имало безброй Магдали. Ето една от тях – Тя кимна към закачен на стената портрет.

– Аха! – рече Поаро. Сетне погледна портрета, който висеше над камината, и попита: – Това ли е дядо ви, мадмоазел?

– Да, чудесен портрет, нали? Джим Лазаръс искаше да го купи, но аз не се съгласих да го продам. Изпитвам особена обич към Стария Ник.

– О! – Поаро помълча една минута, после заговори много сериозно: *Revenons a nos moutons.*<sup>18</sup> Слушайте, мадмоазел: умолявам ви да бъдете сериозна. Вие сте в опасност. Днес някой е стрелял във вас с маузер...

– С маузер ли?

Тя беше поразена.

– Да, защо? Познавате някого, който има маузер.

Тя се усмихна.

– Самата аз имам.

– Вие имате?

– Да, беше на татко. Той го донесе от войната. Оттогава все се въргаля тука. Едва онзи ден го видях ей в това чекмедже.

Девојката посочи старомодна писмена маса. После, сякаш и беше дошла някаква необикновена мисъл, отиде при масата и издърпа чекмеджето. Тя се обърна някак озадачено. В гласа ѝ прозвуча нова нотка:

– О! – каза тя – Той... Той е изчезнал.

---

18. *Revenons a nos moutons* (фр.) – „Да се върнем при овцете“, сиреч: да се върнем на въпроса. – Б.пр.



### 3 СЛУЧАЙНОСТИ?

Именно от този миг разговорът се поведе в по-друг път. Досега Поаро и девойката бяха само водили някакъв безсмислен спор. Разделяше ги пропастта на годините. Неговата слава и репутация не значеха нищо за нея – тя принадлежеше към поколение, което познава само големите имена на своето собствено време. Ето защо неговите предупреждения не ѝ правеха никакво впечатление. Той беше за нея само един доста смешен възрастен чужденец със забавна склонност към мелодрама.

А това отношение пречеше на Поаро. На първо място, от него страдеше суетността му. Той вечно твърдеше, че целият свят познава Еркюл Поаро. Сега пред него имаше някой, който не го познава. „Много хубаво за него – неволно си мислех аз, – но не съвсем благоприятно за гонената от него цел!“

Обаче щом се откри липсата на пистолета, работата тръгна по-другояче. Ник престана да се отнася към нея като към леко забавна шега. Тя все още гледаше на всичко леко, защото в нейните навици и убеждения беше да се отнася леко към всичко случило се, но в държането ѝ настъпи явна промяна.

Тя се върна и седна върху облегалката на едно кресло и замислено се навъси.

– Странно – рече тя.

Поаро се завъртя към мене.

– Помните ли, Хейстингс, малкото хрумване, за което ви споменах? Е, то е било вярно, моето малко хрумване! Да предположим, че мадмоазел беше намерена да лежи застреляна в градината на хотела? Могла е да остане неоткрита няколко часа – оттам минават малко хора. А до ръката ѝ, току-що паднал от нея, собственият ѝ пистолет. Без съмнение любезната мадам Елин щеше да установи чий е. Щяха да почнат без съмнение приказки за тревоги или безсъние.

Ник нервно се размърда.

– Това е вярно. Аз съм измъчена до смърт. Всички ми разправят, че съм много нервна. Да, щяха да казват всичко това.

– И да се произнесат, че това е самоубийство. На пистолета, за голямо удобство щеше да има отпечатъци само от пръстите на мадмоазел и никой друг... е, да, щеше да е много просто и убедително.

– Ужасно забавно! – каза Ник. Но по гласа ѝ, както с удоволствие забелязах, не можеше да се заключи, че „ужасно се забавлява“.

Поаро прие думите ѝ така, както бяха изказани:

– N'est-ce pas?<sup>19</sup> Но вие разбирате, мадмоазел, че на това трябва да се сложи край. Четири неуспеха, да, но петият опит може да свърши успешно.

– Дайте насам катафалките с гуми на копелетата! – промърмори Ник.

– Но ние, моят приятел и аз, сме тука, за да предотвратим това!

Почувствавах се благодарен за думичката „ние“. Поаро има навика понякога да забравя за моето съществуване.

– Да – намесих се аз. – Не бива да се тревожите, госпожице Бъкли. Ние ще ви защитим.

– Това е ужасно мило от ваша страна! – каза Ник. – Мисля, че цялата тая история е просто чудесна. Безкрайно, безкрайно вълнуваща!

Тя все още продължаваше да се показва лекомислено безразлична, но в очите ѝ, както ми се струваше, се четеше тревога.

– И първото нещо, което ще направим – каза Поаро, – е да устроим съвещание.

Той седна и приятелски ѝ се усмихна.

– Да започнем с един банален въпрос, мадмоазел: имате ли врагове?

Ник със съжаление поклати глава.

– Боя се, че нямам – каза тя с тон на извинение.

– Bon<sup>20</sup>. Ще оставим тая възможност настрана А сега да видим въпроса на киното, на детективския роман: кой ще спечели от смъртта ви, мадмоазел?

– Не мога да си представя – отговори Ник – Тъкмо затова всичко ми се струва толкова безсмислено. Освен да е заради тоя стар гълъбарник, пък и той е ипотекиран до керемидите, покривът тече и не вярвам да има каменовъглена мина или друго нещо вълнуващо, скрито в скалите.

– Кажват, че е ипотекиран, hien<sup>21</sup>?

– Да. Наложил ми се да го ипотекирам. Виждате ли, на два пъти трябваше да се плаща данък за наследство, много скоро едно след друго. Първо умря дядо ми, точно преди шест години, а после брат ми. Това

---

19. N'est-ce pas? (фр.) – Нали? – Б.пр.

20. Bon (фр.) – Добре. – Б.пр.

21. Hien (фр.) – А? (Нали?) – Б.пр.

сложи капак на финансовите ми неблагоприятности.

– А вашият баща?

– Той се върна от войната като инвалид, после се разболя от пневмония и умря през 1919 година. Майка ми е умряла, когато съм била бебе. Аз живея тука с дядо. Той и татко не се разбираха (не ми е никак чудно!), затова татко сметна за по-удобно да ме зареже и да тръгне да скита по света, без да мисли за никой друг. Джерълд, брат ми, също не се разбираше с дядо. Смятам, че и аз надали щях да се разбирам с него, ако бях момче. Спаси ме това, че бях момиче. Дядо все казваше, че съм издънка от стария корен и съм наследила неговия дух. – Тя се засмя. – Струва ми се, че е бил рядък стар грешник. Но имаше страхотен късмет. Хората тука казваха за него, че каквото и да допре, се превръщало в злато. Но беше комарджия и проиграваше всичко спечелено. Когато умря, не остави почти нищо освен къщата и мястото. Аз бях на шестнадесет години, когато той умря, а Джерълд на двадесет и две. Джерълд загина при автомобилна злополука точно преди три години и аз наследих имота.

– А след вас, мадамозел? Кой е най-близкият ви сродник?

– Братовчед ми Чарлз, Чарлз Вайз. Той е адвокат тука в градчето. Напълно почтен и добър, но много скучен. Дава ми добри съвети и се мъчи да обуздае екстравагантния ми вкус.

– Той се занимава с вашите дела, а?

– Е, да, ако можете да го наречете така. Нямам много дела, с които да се занимава. Той ми уреди ипотеката и ме накара да дам под наем портиерската къщичка.

– А!... Къщичката. Тъкмо щях да ви питам за нея. Тя е дадена под наем?

– Да, на някакви австралийци. Казват се Крофт. Много сърдечни, знаете... и тъй нататък. Просто отегчително мили. Вечно ми носят кервиз, зелен грах и други такива неща. Възмущават се, че съм така изоставила градината. Направо досадни, поне той. Толкова дружелюбни, че не може да се опише. Тя е саката, горкичката, и лежи по цял ден на кушетката. Но наема си плащат и това е най-важното.

– Откога са тука?

– О... близо шест месеца.

– Аха. Ами освен тоя братовчед... между другото, по баща или по майка!

– По майка. Майка ми беше Ейми Вайз.

– Bien! Та освен тоя братовчед, както казах, имате ли някакви други

роднини?

– Много далечни братовчеди в Йоркшир също Бъкли.

– Никой друг?

– Не.

– Трябва да сте самотна.

Ник го загледа учудено.

– Самотна? Какво смешно хрумване! Знаете, аз не стоя тука много дълго. Обикновено съм в Лондон. Роднините обикновено са ужасно догелливи. Вечно дотягат, във всичко се бъркат. Много по-забавно е да си самостоятелен.

– Мога да спестя изразите на съчувствие. Виждам, че сте съвременна момиче, мадмоазел. Сега членовете на домакинството ви.

– Колко громко звучи това! Елин е моето домакинство. И нейният мъж, който е нещо като градинар, немного добър. Плащам им страховтно малко, понеже им позволявам да държат тука детето си. Елин се грижи за мене, когато съм тука, а ако се случи да имаме гости, вземаме когото намерим да й помогне. Ще имам гости в понеделник. Тая седмица започват гребните състезания, нали знаете?

– В понеделник, а днес е събота. Да, да. А сега, мадмоазел, вашите приятели, например тия, с които обядвахте днес?

– Ами, Фреди Райс, русото момиче, е всъщност най-добрата ми приятелка. Има много нещастен живот. Омъжена е за едно животно, а не човек, което пие, взема наркотици и е изобщо мизерник, който не подлежи на описание. Преди една-две години трябваше просто да го напусне. Оттогава се е оставила да я лашка животът. Колко бих искала да получи развод и да се омъжи за Джим Лазаръс!

– Лазаръс? Търговецът на картини от Бонд Стрийт?

– Да. Джим е единственият му син. Къпе се в пари, разбира се. Видяхте ли колата му? И е луд за Фреди. Ходят навсякъде заедно. Ще останат един-два дена в „Маджестик“ и ще дойдат при мене в понеделник.

– А съпругът на госпожа Райс?

– Тоя нехранимайко? О, той е изчезнал от картинката. Никой не го знае къде е. Това поставя Фреди в ужасно неловко положение. Не можеш да се разведеш с мъж, когато не знаеш къде е.

– Evidemment<sup>22</sup>!

– Бедничката Фреди – замислено каза Ник. – Тя има отворителен

---

22. Evidemment (фр.) – Явно, очевидно. – Б.пр.

късмет. Веднъж беше наредила всичко. Беше го спипала и му поставила въпроса ребром; той ѝ казал, че няма нищо против, но просто нямал в джоба пари, за да заведе някоя жена в хотел, та да го хванат с нея. В края на краищата Фреди му наброила парички, той ги прибрал, духнал и оттогава до днес нищо не се знае за него. Ужасно подло, според мене!

– Боже мой! – възкликнах аз.

– Моят приятел Хейстингс е шокиран – забеляза Поаро. – Трябва да бъдете по-внимателна, мадмоазел. Той е изостанал от времената, разбирате, нали? Сега се връща от ония безбрежни и чисти простори и така нататък и тепърва ще трябва да понаучи езика на днешните дни.

– Ами че тука няма нищо, от което да се шокира – каза Ник и отвори много широко очи. – Искам да кажа, че всички знаят, нали, че има такива хора. Но аз го наричам мръсен номер въпреки всичко. Бедничката Фреди се видя тогава толкова натясно, че не знаеше накъде да се обърне.

– Да, да, не е много красива история. Ами другият ви приятел, мадмоазел. Добрият капитан Чаленджър?

– Джордж ли? С Джордж се познаваме от памтивека... най-малко от пет години насам. Приятен чешит е той, Джордж.

– Той иска да се омъжите за него, нали?

– От време на време казва такова нещо, наистина. В малките часове или след втората чаша портвайн.

– Но вие оставате жестоко сърдечна.

– Какъв смисъл има Джордж и аз да се оженим? И двамата нямаме пукната пара. И така човек се отегчава с Джордж! От „добрата стара школа“, дето все дърпат всичко на своя страна. Освен другото той е вече на четиридесет години.

Тая забележка ме накара леко да трепна.

– Всъщност той е с единия крак в гроба – каза Поаро. – О, не ме гледайте мене, мадмоазел! Аз съм дядо, аз съм нищо. А сега разкажете ми нещо повече за тия случайности. Например за картината.

– Тя е вече закачена отново, на нов шнур. Можете да дойдете и да я видите, ако желаете.

Ник ни поведе от стаята и ние я последвахме. Въпросната картина беше живопис с маслени бои в тежка рамка. Висеше точно над възглавието.

– Ще ми позволите ли, мадмоазел – промърмори Поаро, свали обувките си и се качи на леглото. Той разгледа картината, шнура и внимателно провери тежестта. Сетне с красноречива гримаса слезе на

земята.

– Да ти се стовари това на главата... не, нямаше да е много хубаво. Шнурът, с който е била закачена, мадмоазел, също такъв ли беше, теле-на жица?

– Да, но не толкова дебела. Тоя път сложих по-дебела.

– Лесно за разбиране. Ами разгледахте ли мястото на пречупването, протъркани ли бяха двата края?

– Мисля да, но не съм обърнала особено внимание. Пък и защо ли?

– Точно така. Както казвате, защо ли? Въпреки всичко много бих искал да видя това парче тел. Дали е някъде тука из къщата?

– То си беше на картината. Предполагам, че човекът, който е сложил новия тел, е просто изхвърлил стария.

– Жалко! Много бих искал да го видя.

– Вие, май, все пак не мислите, че е било само една случайност? Положително не е могло да бъде нещо друго.

– Може да е било случайност. Няма възможност да се установи. Но повредата на спирачките на колата ви, това не е било случайност. А и камъкът, който се е търколил от скалите... бих искал да видя мястото, където е станало това нещо.

Ник ни заведе в градината и там – до ръба на скалите. Морето блестяше синьо в краката ни. Камениста пътека водеше надолу по самите скали. Ник описа точно къде беше станала случката и Поаро замислено кимна. После запита:

– Колко входа има към градината ви, мадмоазел?

– Имаме главния вход покрай портиерската къщичка. И вход за доставчиците: една вратичка на половината от тоя тесен път. После има порта ей тука, на ръба на скалите. Тя извежда на една криволичеща пътека, която се качва от тоя плаж до хотел „Маджестик“. И после, разбира се, може да се мине направо в градината на „Маджестик“ през една пролука в живия плет – това е пътят, по който минах тая сутрин. Да се мине през градината на „Маджестик“ е най-прекият път към града изобщо.

– А вашият градинар къде работи обикновено?

– Ами обикновено чопли в зеленчуковата градина или пък седи в бараката за правене на консерви и се преструва, че точи градинските ножици.

– Сиреч, от другата страна на къщата?

– Да.

– Тъй че, ако някой дойдеше тука и бутнеше някой камък, надали

някой щеше да го забележи.

Ник изведнъж потрепера.

– Мислите ли... наистина ли мислите, че е било така? – попита тя. – Аз някак си не мога да го повярвам. Струва ми се съвършено несериозно.

Поаро отново извади куршума от джоба си и го погледна.

– Това не е било несериозно, мадмоазел – меко промълви той.

– Трябва да е бил някой луд.

– Възможно. Това е интересна тема за разговор след вечеря: дали всички престъпници са наистина луди? Може и да има някаква деформация в сивото им вещество, да, много е вероятно. Но това е грижа на лекаря. Що се отнася до мене, аз имам да върша друга работа. Аз трябва да мисля за невинните, а не за виновните – за жертвата, а не за престъпника. Сега ме занимавате вие, мадмоазел, а не неизвестният ви нападател. Вие сте млада и хубава, слънцето грее и светът е приятен, пред вас има живот и любов. Ето за какво мисля аз, мадмоазел. Кажете ми, тия ваши приятели госпожа Райс и господин Лазаръс, тука ли са? Откога?

– Фреди пристигна по тия места в сряда. Гостувала е една-две нощи у някакви хора, близо до Тависток. Тука е от вчера. А Джим е обикалял наоколо, предполагам.

– А капитан Чаленджър?

– Той е в Девънпорт. Идва тука с колата, щом може да се измъкне, повечето в събота и неделя.

Поаро кимна. Ние се връщаме към къщата. Настъпи мълчание и после изведнъж той каза:

– Имате ли някоя приятелка, на която можете да се доверите, мадмоазел?

– Да, Фреди.

– Някоя друга освен госпожа Райс.

– Ами... не знам. Сигурно имам. Защо?

– Защото искам някоя приятелка да дойде да живее с вас... незабавно.

– О!

Ник като че ли се сачиса. Замисли се и помълча една-две минути. После каза колебливо:

– Например Маги. Предполагам, че бих могла да я накарам да дойде.

– Коя е Маги?

– Една от йоркширските ми братовчедки. Те са голямо семейство.

Бащата е свещеник, знаете. Маги е горе-долу на моята възраст и обикновено я каня по едно или друго време през лятото. Но тя е скучна компания – от тия болезнено непорочни момичета с фризура, която е станала модна съвсем случайно. Нямах намерение да я каня тая година.

– Напротив. Вашата братовчедка, мадмоазел, ще бъде тъкмо на място. Тя е точно това, което имах пред вид.

– Добре – с въздишка се съгласи Ник. – Ще ѝ телеграфирам. Наистина не знам кого друг бих могла да повикам сега. Всеки вече си е наредил по нещо. Но ако няма някоя екскурзия на черковния хор или някой ден на майката, тя ще дойде.

– Можете ли да наредите така, че да спи във вашата стая?

– Предполагам.

– Няма ли да помисли, че това е странно желание?

– О, не! Маги никога не мисли. Тя само върши ревностно, разбирате? Християнските деяния, с вяра и прилежание Добре, ще ѝ телеграфирам да дойде в понеделник.

– Защо не утре?

– С неделните влакове? Тя ще помисли, че съм на умирање, ако поискам такова нещо. Не, да кажем в понеделник. Ще ѝ разправите ли за ужасната участ, надвиснала над главата ми?

– Nous verrons<sup>23</sup>. Вие все още се шегувате с това? Много сте смела. Радвам се да го видя.

– Все пак това е малко развлечение – каза Ник.

Нещо в тона на гласа ѝ ми направи впечатление и аз я изгледах с любопитство. Имах чувството, че е премълчала нещо. Бяхме влезли отново в гостната. Поаро попипваше вестника на кушетката.

– Чели ли сте това, мадмоазел? – запита неочаквано той.

– „Седмичния преглед“ ли? Не сериозно. Отворих го да видя приливите. Там ги дават всяка седмица.

– Разбирам. Между другото, мадмоазел, правили ли сте някога завещание?

– Да. Преди около шест месеца. Точно преди да ме режат.

– Qu'est-ce que vous dites<sup>24</sup>? Преди да ви режат?

– Да ме оперират. От апандисит. Някой каза, че трябвало да направя завещание и аз направих. Това ме накара да се почувствувам много важна.

---

23. Nous verrons (фр.) – Ще видим. – Б.пр.

24. Qu'est-ce que vous dites? (фр.) – Какво казвате? – Б.пр.



– И какво е гласяло това завещание?

– Аз оставях Крайната къща на Чарлз. Нямахме кой знае какво друго за оставяне, но каквото и да имаше аз го завещах на Фреди. Май не беше изключено това... как му викат... пасивът да надхвърли актива.

Поаро разсеяно кимна.

– Ще трябва вече да си вървя. Au revoir<sup>25</sup>, мадмоазел. Пазете се.

– От какво? – попита Ник.

– Вие не сте глупава. Да, тъкмо това е слабото място – от какво трябва да се пазите? Кой може да го каже? Но не губете самообладание, мадмоазел. След няколко дни аз ще открия истината.

– А дотогава пазете се от отрова, бомби, револверни изстрели, автомобилни злополуки и стрели, натопени в тайната отрова на южноамериканските индианци – довърши, без да се замисли, Ник.

– Не се подигравайте сама на себе си, мадмоазел – каза мрачно Поаро.

Той се спря пред вратата.

– Между другото – попита той, – каква цена ви предложи господин Лазаръс за портрета на дядо ви?

– Петдесет лири.

– А! – рече Поаро.

Той се обърна и втренчено изгледа тъмното навъсено лице над камината.

– Но както ви казах, нямам никакво желание да продам стареца.

– Да – замислено кимна Поаро – Да, аз ви разбирам.

---

25. Au revoir (фр.) – Довиждане. – Б.пр.

4

ТРЯБВА ДА ИМА НЕЩО!

– Поаро – обадих се аз, щом излязохме на шосето, – има едно нещо, което смятам, че трябва да знаете.

– И какво е то, mon ami?

Разказах му как госпожа Райс описа неприятната случка с колата.

– Tiens! C'est interessant, са.<sup>26</sup> Има, разбира се, такъв тип, суетни, истерични хора, които се мъчат да станат интересни, като се избавят по чудо от смъртни опасности и разправят потресаващи истории, които никога не са се случвали. Да, този тип е добре познат. Такива хора са готови понякога да си нанасят дори тежки телесни повреди, за да потвърдят измислиците си.

– Вие не мислите ли, че...

– Че мадмоазел Ник е от този тип? Не, в никой случай. Нали забелязахте, Хейстингс, колко труд ни струваше да я убедим в опасността. И до самия край тя продължаваше да разиграва фарса на полуподигравателно неверие. Тя е рожба на своето поколение, малката. И все пак интересно е това, дето го е казала мадам Райс. Защо ли го е казала? Защо е трябвало да го каже, дори и да е истина? Не е било нужно, почти gauche<sup>27</sup>.

– Да – потвърдих аз. – Това е вярно. Тя го вмъкна в разговора ни в клин, ни в ръкав, без да има за това какъвто и да било повод.

– Това е странно. Да, това е странно. Обичам, когато тия малки странни факти започнат да се появяват. Те са много важни. Те сочат пътя.

– Пътя... накъде?

– Вие сложихте пръста направо в раната, мой превъзходен Хейстингс! Накъде? Накъде ли наистина! Уви, ние не ще го узнаем, докато не стигнем там.

– Кажете ми, Поаро – попитах аз, – защо я накарахте да покани братовчедка си?

Поаро се спря и размаха възбудено показалеца си пред носа ми.

– Размислете! – възкликна той. – Размислете само за миг, Хейстингс. Колко трудно е нашето положение! Ръцете ни са вързани! Да

---

26. Tiens! C'est interessant, са. (фр.) – Виж, това е интересно. – Б.пр.

27. Gauche (фр.) – Не на място, непохватно. – Б.пр.

проследиш убиеца, след като престъплението е било извършено, c'est tout simple<sup>28</sup>! Или поне е просто за човек с моите способности. Убиецът е, тъй да се каже, оставил подписа си с извършването на престъплението. Да откриеш едно престъпление, преди да е било извършено, това е наистина нещо извънредно трудно. Коя е първата ни цел? Безопасността на мадмоазел. А това не е лесно. Не, не е лесно, Хейстингс. Ние не можем да я пазим ден и нощ, не можем дори да изпратим да я пази някой полицай с големи ботуши. Не можем да прекараме нощта в спалнята на младата дама. Накъдето и да се обърнем, натъкваме се на трудности. Но можем да направим едно нещо. Можем да направим цялата работа по-трудна за убиеца. Можем да предупредим мадмоазел и можем да вкараме в играта една съвсем безпристрастна свидетелка. Само един много умен човек ще може да се справи с тия две обстоятелства.

Той замълча и после добави със свършено друг тон:

– Но това, от което ме е страх, Хейстингс...

– Да?

– Това, от което ме е страх, е, че той е много умен човек И аз не съм спокоен. Не, съвсем не съм спокоен.

– Поаро – казах аз, – вие ме карате да се плаша.

– Аз сам се плаша. Слушайте, приятелю, тоя вестник, тоя „Сейнт Лу седмичен преглед“! Той беше разгърнат и сгънат... къде мислите, че беше сгънат? На едно малко съобщение, което гласеше: „Сред гостите, отседнали в хотел «Маджестик», са господин Еркул Поаро и капитан Хейстингс.“ Да предположим... само да предположим, че някой е прочел това съобщение. Те знаят името ми, всеки знае името ми...

– Госпожица Бъкли не го знаеше – подсмихнах се аз.

– Тя е развейпрах, та не влиза в сметката. Някой сериозен човек, някой престъпник сигурно ще го знае. И ще се уплаши! Ще се чуди! Ще се пита за разни неща. Три пъти е правил покушение срещу живота на мадмоазел и ето че тука се появява Еркул Поаро. „Дали това е съвпадение?“ – ще се пита той. И ще го е страх, че ложе да не е съвпадение. Какво ще прави тогава?

– Ще се спотайва и ще си замита следите – предположих аз.

– Да... да... или пък... ако не му липсва истинска дързост, ще нанесе удара бързо, без да губи време. Преди да съм имал време да проуча въпроса – прас! – мадмоазел е мъртва. Ето какво би направил един дързък човек.

---

28. C'est tout simple (фр.) – Съвсем просто. – Б.пр.

– Но защо мислите, че някой друг освен госпожица Бъкли е чел това съобщение?

– Съобщението не го е чела госпожица Бъкли. Когато ѝ казах името си, то не значеше нищо за нея. Дори не ѝ беше познато. Изражението ѝ не се промени. Освен това тя ни каза, че е отворила вестника, за да види приливите и нищо друго. Работата е там, че на тая страница нямаше никаква таблица на приливите.

– Вие смятате, че някой друг от къщата...

– Някой от къщата или някой, който може да влиза в нея. А последното е много лесно: стъклената врата стои отворена. Без съмнение приятелите на госпожица Бъкли влизат и излизат, когато пожелаят.

– Имаш ли нещо пред вид? Някакви съмнения?

Поаро разпери ръце.

– Нищо. Какъвто и да е поводът, той е, както вече предказах, съвсем неясен. В това се крие сигурността на потенциалния убиец, поради това е могъл да действа толкова смело тая сутрин. На пръв поглед никой като че ли няма причина да желае смъртта на малката Ник. Имотът? Крайната къща? Тя остава на братовчедата, но дали той има особено голямо желание да получи тежко ипотекирана и много разнебитена къща? Доколкото го засяга него, това не е даже и бащиният му дом. Помнете, че той не е Бъкли. Трябва да го видим тоя господин Чарлз Вайз, разбира се, но тая мисъл ми се вижда фантастична. После не бива да забравяме мадам, интимната приятелка със странните очи и вид на загубена мадона...

– И вие ли си помислихте същото? – запитах аз с изненада.

– Доколкото я засяга нея тая работа? Тя ви казва, че приятелката ѝ е лъжкия. *C'est gentille, ca!*<sup>29</sup>! Защо ви го казва? Дали се страхува от нещо, което Ник може да каже? Дали това нещо е свързано с колата? Или е използвала това само като пример, а всъщност се бои от нещо друго? Дали някой е повредил колата и кой? И дали тя знае за това? После русият хубавец господин Лазаръс. Какво общо има той с тая работа? С великолепната му кола и многото пари. Дали е заинтересован по един или друг начин? Капитан Чаленджър...

– Той не е замесен – побързах да го прекъсна аз. – В това съм сигурен. Той е истински джентълмен.

– Без съмнение той е минал според вас през добра школа. За щастие, като чужденец, аз не се влияя от тия предразсъдъци и мога да

---

29. *C'est gentille, ca!* (фр.) – Много мило! – Б.пр.

разследвам случая, без те да ме ограничават. Но ще призная, че ми се вижда трудно да свържа капитан Чаленджър с тоя случай. Всъщност не виждам как би могъл да бъде свързан с него.

– Разбира се, че не може! – горещо се застъпих аз.

Поаро ме погледна замислено.

– Вие ми действувате по един особен начин, Хейстингс. Вие имате толкова силен „нюх“ в погрешна насока, че кажи-речи изпитвам изкушение да се поведя по него! Вие сте от тоя действително възхитителен тип хора, честни, доверчиви, почтени, които неизменно се хващат на вдицата на всеки подлец. Вие сте от тоя тип хора, които влагат парите си в съмнителни нефтени полета и несъществуващи златни мини. Стотици като вас помагат на мошеника да изкара насъщния си хляб. Е добре, аз ще го проуча тоя капитан Чаленджър. Вие събудихте съмненията ми.

– Драги мой Поаро – възкликнах ядосано аз, – вие сте направо невъзможен! Човек, който е обикалял света като мене...

– ...Никога нищо не научава – добави тъжно Поаро. – Това е паразитно, но е така.

– Смятате ли, че щях да имам успех с ранчото си в Аржентина, ако бях такъв доверчив глупак, какъвто ме правите?

– Не се ядосвайте, *mon ami*. Вие отбелязахте там голям успех... вие и жена ви.

– Бела винаги се съобразява с моето мнение – казах аз.

– Тя е толкова умна, колкото и очарователна – отговори Поаро. – Хайде да не се караме, приятелю. Я вижте тая фирма пред нас, на нея пише „Гараж Мот“. Това е, ако се не лъжа, гаражът, който спомена мадамозел Бъкли. Няколко въпроса скоро ще ни осведомят достоверно по тая малка подробност.

Ние веднага се отбихме и Поаро се представи, като обясни, че гаражът му е бил препоръчан от госпожица Бъкли. Той зададе два-три въпроса относно наемането на кола за няколко следобедни разходки и неусетно премина на темата за повредите, появили се напоследък в колата на госпожица Бъкли.

Собственикът на гаража веднага се залови да ни разправя. Най-невероятно нещо, което е виждал. Той се впусна в технически подробности. Аз, уви, нямам технически наклонности. Поаро, както ми се струва – още по-малко. Но известни факти ние доловихме по най-безусловен начин. Някой бърникал в колата. И повредата била нещо, което могло да се направи много лесно и отнемало съвсем малко време.

– Такива ми ти работи – забеляза Поаро, когато тръгнахме да си

ходим. – Малката Ник е била права, а богатият господин Лазаръс не е бил прав. Хейстингс, приятелю, всичко това е много интересно.

– Какво ще правим сега?

– Ще се отбием на пощата и ще изпратим една телеграма, ако още не е много късно.

– Телеграма ли? – казах аз с надеждата да чуя още нещо.

– Да – повтори замислено Поаро, – телеграма.

Пощата беше още отворена. Поаро написа телеграмата си и я изпрати. Не благоволите да ми съобщите съдържанието ѝ. Понеже долавях, че му се иска да го питам, най-грижливо отбягнах да го направя.

– Колко жалко, че утре е неделя – забеляза той, когато се бяхме запътили обратно към хотела. – Сега не можем да отидем при господин Вайз до понеделник сутрин.

– Бихте могли да го намерите в жилището му.

– Естествено. Но това е тъкмо каквото не бих искал да направя. Бих предпочел, на първо място, да потърся от него професионален съвет, за да си съставя мнение за него от тая гледна точка.

– Да – замислено се съгласих аз, – предполагам, че така ще е най-добре.

– Например отговорът на едно просто малко въпросче би могъл да промени много нещата. Ако господин Чарлз Вайз е бил в кантората си в дванадесет и половина днес на обед, тогава не е бил той, който е изстрелял тоя куршум в градината на хотел „Маджестик“.

– Не би ли трябвало да проверим алибито на тримата в хотела?

– Това е много по-трудно. За всекиго от тях би било много лесно да напусне другите за няколко минути, да излезе набързо през една от безбройните стъклени врати във фойето, пушалнята, салона, стаята за писане, да изтича скришом до мястото, където трябваше да мине девойката, – дава изстрела и без да се бави, се връща. Но засега, *mon ami*, ние дори не сме сигурни, че познаваме всички *dramatis personae*<sup>30</sup> в тая драма. Например почтената Елин и нейния съпруг, когото още не сме видели. И двамата живеят в къщата и е много възможно (кой знае!) да имат зъб на нашата малка мадмоазел. Ами дори и неизвестните австралийци в портиерската къщурка. А може да има и други, приятели и близки на госпожица Бъкли, които тя няма никаква причина да подозира, поради което не ги е споменала. Все ми се струва, Хейстингс, че има нещо зад тая работа – нещо, което още не е излязло на сцената. Имам си аз едно

---

30. *Dramatis personae* – Действащи лица (лат.) – Б.пр.

мъничко предположение, че госпожица Бъкли знае повече от това, което ни разказа.

– Вие мислите, че тя премълчава нещо?

– Да.

– Може би с мисълта да прикрие някого който и да е той?

Поаро най-енергично поклати глава.

– Не, не! Колкото за това имам впечатлението, че е била напълно откровена. Убеден съм, че по отношение на тия покушения върху живота ѝ тя ни разправи всичко, което знае. Но има нещо друго... нещо, което според нея няма нищо общо с всичко това. А аз бих искал да узная какво е то. Защото аз (казвам го без всякакво самохвалство), аз съм много по-съобразителен, отколкото *une petite comme ça*<sup>31</sup>. Аз, Еркюл Поаро, бих могъл да съзря известна връзка там, където тя не съзира никаква. То би могло да ми даде ключа, който търся. Защото аз ви заявявам на вас, Хейстингс, съвсем открито и смирено, че съм, както го казвате, в задънена улица. Докато зад всичко това не ми замъждее някакъв повод, ще бъда в безпросветен мрак. Трябва да има нещо... някакъв фактор в тоя случай, който не мога да напипам. Какво е то? *Je me demande ça sans cesse. Qu'est-ce que c'est*<sup>32</sup>?

– Ще го откриете – казах утешително аз.

– Стига да не го открия твърде късно – мрачно заключи Поаро.

---

31. *Une petite comme ça* (фр.) – Едно такова момиченце. – Б.пр.

32. *Je me demande ça sans cesse. Qu'est-ce que c'est?* (фр.) – Непрестанно се питам. Какво е то? – Б.пр.

5

ГОСПОДИН И ГОСПОЖА КРОФТ

Тая вечер в хотела имаше танци. Ник Бъкли вечеряше с приятелите си и весело ни махна с ръка за поздрав.

Беше облечена със свободна рокля от ален шифон, която се влачеше по пода. От тая рокля се издигаха бялата и шия, раменете и малката и дръзка тъмнокоса главичка.

– Прелестно дяволче – забелязах аз.

– Пълна противоположност на приятелката й, а?

Фредерика Райс беше облечена в бяло. Тя танцуваше с отпусната морна грация, която безкрайно много се различаваше от живостта на Ник.

– Много е красива – обади се неочаквано Поаро.

– Кой? Нашата Ник?

– Не, другата. Дали е лоша? Или е добра? Или е просто нещастна? Човек не може да реши. Тя е загадка. Може да не представлява изобщо нищо. Но казвам ви, приятелю, тя е *allumeuse*<sup>33</sup>.

– Какво искате да кажете? – попитах го с любопитство.

Поаро с усмивка поклати глава.

– Рано или късно ще го почувствувате. Помнете ми думата.

Изведнъж, за моя изненада, той стана. Ник танцуваше с Джордж Чаленджър. Фредерика и Лазаръс току-що бяха спрели да танцуват и бяха седнали на масата си. После Лазаръс стана и излезе. Госпожа Райс остана сама. Поаро се запъти направо към нейната маса. Аз го последвах.

Той не си послужи със заобикалки и заговори направо по въпроса.

– Ще ми позволите ли? – Той сложи ръка върху облегалката на един стол и се отпусна на него. – Много бих искал да поговоря с вас, докато приятелката ви танцува.

– Да? – гласът й прозвуча хладно, равнодушно.

– Мадам, не зная дали вашата приятелка ви е казала, но и да не е, ще ви го кажа аз. Днес е било направено покушение върху живота й.

Големите й сини очи се разшириха от ужас и изненада. Зениците, големите черни зеници се разшириха също.

---

33. *Allumeuse* (фр.) – Може да запали човек. – Б.пр.



– Какво искате да кажете?

– Срещу мадмоазел Бъкли е бил даден изстрел от градината на този хотел.

Изведнъж тя се усмихна – това беше лека съжалителна и недоверчива усмивка.

– Ник ли ви го каза?

– Не, мадам, случайно видях това със собствените си очи. Ето куршума.

Поаро ѝ го подаде и тя се поотдръпна.

– Но тогава... но тогава...

– То не е плод на въображението на мадмоазел, нали разбирате? Това мога да ви гарантирам. А има и друго. През последните два-три дни са станали няколко много странни произшествия. Трябва да сте чули... не, може и да не сте. Вие сте тука едва от вчера, нали?

– Да... от вчера.

– Преди това сте гостували у приятели, както чух. В Тависток?

– Да.

– Интересно, мадам, как се казват приятелите, на които сте гостували?

Госпожа Райс повдигна вежди.

– Има ли някакво основание, поради което да е необходимо да ви го кажа? – попита тя студено.

Поаро веднага разигра наивно учудване.

– Хиляди извинения, мадам! Показах се извънредно *malfidroit*<sup>34</sup>. Но понеже и сам аз имам приятели в Тависток, въобразих си, че може да сте ги видели там... Бюканън, това е името на моите приятели.

Госпожа Райс поклати глава.

– Не си ги спомням. Не вярвам да съм се запознавала с тях. – Сега гласът ѝ прозвуча съвсем дружелюбно – Хайде да не говорим за разни отегчителни хора. Кажете ми още нещо за Ник. Кой е стрелял в нея? Защо?

– Не зная кой... поне засега – отговори Поаро. – Но ще узная. О, да, ще узная! Аз съм, знаете ли, детектив. Казвам се Еркюл Поаро.

– Много прочуто име.

– Мадам е твърде любезна.

Тя каза бавно:

– Какво искате да направя аз?

---

34. *Maladroit* (фр.) – Нескопосен. – Б.пр.

Струва ми се, че с това изненада двама ни. Не бяхме очаквали точно това.

– Ще ви помоля, мадам, да бдите над приятелката си.

– Добре.

– Това е всичко.

Той стана, бързо се поклони и ние се върнахме на нашата маса.

– Поаро – заговорих аз, – не си ли разкривате картите прекалено много?

– Mon ami, какво друго мога да правя? Може да не е хитро скроено, но цели безопасност. Не мога да поемам рискове. Но поне едно нещо стана съвсем ясно.

– И какво е то?

– Госпожа Райс не е била в Тависток. Къде ли е била? А, аз ще го узная. Никои не може да укрие никакви сведения от Еркюл Поаро! Вижте... хубавият Лазаръс се е върнал. Тя му разправя. Той поглежда към нас. Той е умен, тоя мъж. Забележете формата на главата му. Ах, как бих искал да зная...

– Какво? – попитах аз.

– Това, което ще зная е понеделник – избягна прекия отговор Поаро.

Изглеждах го, но той замълча. После въздъхна.

– Вие вече не сте любопитен, приятелю. Едно време...

– Има известни удоволствия – студено отговорих аз, – които за вас е много полезно да си спестите.

– Имате пред вид?...

– Удоволствието да отказвате да отговаряте на въпроси.

– Ah, c'est malin<sup>35</sup>.

– Точно така!

– Е, добре, добре – промърмори Поаро. – Силният мълчалив мъж, възлюбеният на романистите от века на Едуърд.

В очите му блеснаха старите пламъчета.

Малко след това край масата ни мина Ник. Тя се отдели от партньора си и се спусна към нас като пъстра птичка.

– Танци пред прага на смъртта – безгрижно подхвърли тя.

– Това е ново усещане, мадмоазел?

– Да. Доста забавно.

Тя отново се отдалечи, като ни махна с ръка.

---

35. Ah, c'est malin (фр.) – А, това е язвително. – Б.пр.

– Защо трябваше да го каже – бавно забелязах аз. – „Танци пред прага на смъртта.“ Не ми харесва...

– Знам. Твърде близко до истината. Не ѝ липсва смелост на малката. Не, не ѝ липсва. Но за нещастие това, от което има нужда в този момент, не е смелост. Предпазливост, не смелост – voilà c'est qu'il nous faut<sup>36</sup>!

Следващият ден беше неделя. Ние седяхме на терасата пред хотела и изведнъж към единадесет и половина Поаро скочи на крака.

– Елате, приятелю. Ще направим малък опит. Аз установих, че господин Лазаръс и мадам са излезли с колата, а с тях и мадмоазел. Пътят е свободен.

– Свободен за какво?

– Ще видите.

Ние слязохме по стъпалата и минахме през неголяма морава при портичка, която излизаше на лъкатушешката пътека, водеща долу към морето. Една двойка по бански костюми идваше нагоре. Те ни отминаха със смях и приказки.

Когато двойката се отдалечи, Поаро отиде при оградата, където едва се забелязваше малка вратичка на ръждясали панти и надпис с позаличили се букви: „Крайната къща. Частен имот“. Наоколо не се виждаше никой. Ние тихо отворихме вратичката и влязохме.

След една-две минути се озовахме на тревистата площ пред къщата. Тука също не се виждаше никой. Поаро отиде до ръба на скалата и погледна надолу. Сетне се запъти към къщата. Стигащите до пода френски прозорци към верандата бяха отворени и ние влязохме направо в гостната. Поаро не се забави тука. Той отвори вратата и мина в хола. Оттам се заизкачва по стълбите, а аз подир него. Той влезе право в спалнята на Ник, седна на крайчеца на леглото и ми кимна и намигна.

– Виждате ли колко е лесно, приятелю! Никой не ни видя да влизаме. Никой не ще ни види, когато си тръгнем. И бихме могли без всякаква опасност да свършим една или друга задачка. Например бихме могли да прегънем тела на някоя картина така, че да се скъса докрай само след няколко часа. Но да предположим, че случайно имаше някой пред къщата и ни видеше да влизаме. Тогава щяхме да имаме свършено естествено извинение... в случай че ни познават като приятели на домакията.

– Искате да кажете, че можем да изключим външни лица?

---

36. Voilà c'est qu'il nous faut (фр.) – Ето кое именно ти трябва! – Б.пр.

– Точно това искам да кажа, Хейстингс. На дъното на тая работа не се крие някой заблудил се умопобъркан. Трябва да търсим човек, по-близък до домакинята.

Поаро тръгна да излиза и аз го последвах. И двамата мълчахме. Струва ми се, че и двамата не бяхме спокойни.

И после, при завоя на стълбището, изведнъж и двамата рязко спряхме. Един мъж се качваше по стъпалата.

Той също спря. Лицето му беше на сянка, но по позата личеше, че се е намерил в чудо. Той заговори пръв, с висок, доста заплашителен тон:

– Бих искал да зная какво, по дяволите, търсите тука?

– А! – каза Поаро. – Мосьо... Крофт, ако се не лъжа?

– Това е моето име, но какво...

– Няма ли да влезем в гостната да поприказваме? Мисля, че ще е по-добре.

Мъжът отстъпи, рязко се завъртя и заслиза, а ние – по стъпките му. В гостната, след като затвори вратата, Поаро леко се поклони.

– Ще трябва да ви се представя. Еркил Поаро, на вашите услуги.

Лицето на непознатия малко се проясни.

– А! – каза той бавно. – Вие сте тоя детектив. Чел съм за вас.

– В тукашния вестник?

– Как? Чел съм за вас още когато бях в Австралия. Вие сте французин, нали?

– Белгиец. Няма значение. Това е моят приятел, капитан Хейстингс.

– Много ми е приятно. Но слушайте, какво ви е прихванало? Какво търсите тука? Да не би... нещо да не е наред?

– Зависи кое наричате „не наред“.

Австралиецът кимна. Беше хубав мъж въпреки плешивата си глава и напредналата възраст. Имаше великолепно телосложение. Лицето му беше тъповато, с доста издадена долна челюст – грубо лице, казах си аз. Пронизващата синевина на очите беше най-забележителното нещо на това лице.

– Вижте какво – заговори той. – Дойдох тука да донеса на малката госпожица Бъкли една шепа домати и краставица. Тоя неин работник за нищо не го бива, безделник, нищо не иска да отгледа. Мързеливо псе! Майка и аз... ами то просто яд ни хваща и смятаме, че като съседи трябва да направим, каквото можем! Доматите ни са много повече, отколкото можем да изядем. Съседите трябва да си помагат, не сте ли съгласни? Аз влязох, както винаги, през стъклената врата и оставих кошницата.

Тъкмо вече щях да си тръгна, когато чух крачки и мъжки гласове над главата си. Това ми се видя чудно. Ние нямаме много разпавии с крадци по тия места, но в края на краищата и то е възможно. Рекох си да проверя дали всичко е наред. Тогава ви срещнах да слизате двамата по стълбите. Това малко ме постресна. А сега ми казвате, че сте прочутият детектив. Какво е станало?

– Много просто – усмихна се Поаро. – Онзи ден през нощта мадмоазел преживяла доста тревожно произшествие. Една картина паднала на леглото ѝ. Може да ви е разказала за това?

– Да, разказа ми. Цяло чудо, че се е спасила!

– За да бъдем сигурни, обещах да ѝ донеса специална верижка: няма смисъл да се повтарят подобни случки, нали? Тя ми каза, че щяла да излезе тая сутрин, но аз мога да дойда и да измеря колко дълга трябва да бъде верижката. Voilà, това е цялата работа.

Крофт дълбоко въздъхна.

– Това ли е всичко?

– Да, вие сте се уплашили за нищо. Ние сме много изпълнителни по отношение на законите, моят приятел и аз.

– Не ви ли видях вчера? – бавно рече Крофт. – Снощи. Вие минахте край нашата къщурка.

– А, да! Вие работехте в градината и бяхте толкова учтив да ни кажете „добър ден“, когато ние минахме.

– Точно така. Гледай ти, гледай! И вие сте тоя господин Еркюл Поаро, за когото съм чувал толкова много? Кажете, зает ли сте, господин Поаро? Защото, ако не сте, бих искал да дойдете с мене сега да прием по чашка сутринен чай, по австралийски, и да се запознаете с моята бабичка. Тя знае за вас от вестниците.

– Много сте любезен, господин Крофт. Ние нямаме никаква работа и ще дойдем с голямо удоволствие.

– Чудесно!

– Вземахте ли правилно мярката, Хейстингс? – обърна се към мене Поаро.

Аз го уверих, че съм взел точната мярка, и ние придружихме новия си познат.

Крофт беше бърбица и ние скоро се уверихме в това. Той ни разпави за родното си място близо до Мелбърн, за ранните си борби с живота, как се запознал с жена си, за общите им усилия и как най-сетне сполучил и забогатял.

– И веднага решихме да попътуваме – разказваше той. – Винаги сме

искали да дойдем в старото отечество. Ето че дойдохме. Дойдохме в тоя край на света, опитахме се да намерим някои от роднините на жена ми – коренът им е оттука. Но не можахме да им открием дирите. Тогава направихме едно пътуване из Европа: Париж, Рим, италианските езера, Флоренция – навсякъде. Когато бяхме в Италия, преживяхме железопътна злополука. Нещастната ми жена пострада доста тежко. Жестока съдба, нали? Водих я при най-добрите лекари и всичките повтарят все същото: няма друг лек освен времето – време и лежане. Някаква повреда на гръбнака.

– Какво нещастие!

– Лош късмет, нали? Какво можехме да направим! А тя имаше само едно-едничко желание: да дойде тука. Все ѝ се струваше, че ако си имаме своя къща – нещо мъничко, – всичко щяло да се нареди. Изгледахме сума стари съборетини и най-последно имахме късмет да намерим тая къщурка. Хубаво и тихо, и закътано настрана няма да минават автомобили, нито съседи с грамофони. Аз веднага я наех.

С последните му думи ние пристигнахме при самата къщурка. Той извиси глас в проточено „Ку-уи!“ и в отговор долетя друго „Ку-уи!“<sup>37</sup>.

– Заповядайте – покани господин Крофт.

Той мина през отворената врата и се качи по невисока стълба в уютна спалня. Там на една кушетка лежеше пълна жена на средна възраст с хубави прошарени коси и много мила усмивка.

– Знаеш ли кой е това, майко? – обърна се към нея господин Крофт. – Изключителният, известен по целия свят детектив, господин Еркюл Поаро. Водя го направо тука да си побъбри с тебе.

– Това е толкова вълнуващо, че не зная какво да кажа! – възкликна госпожа Крофт и горещо разтърси ръката на Поаро. – Чела съм за тоя случай със „Синия Експрес“, да, да, и как се случило вие да сте там, и много нещо за други ваши разкрития. Откакто ме сполетя това с гръбнака, май че съм прочела всичките детективски истории, които може да се намерят. Като че ли нищо друго не кара времето да минава толкова бързо Бърт, скъпи, викни на Едит да донесе чая.

– Ей сега, майко.

– Тя е нещо като болногледачка тая Едит – обясни госпожа Крофт. – Идва всяка сутрин да ме подреди. Ние не си създаваме грижи със слуги. Няма да намерите по-добър готвач и камериер от Бърт и той си запълва времето с това и с градината.

---

37. Куи! – повик – сигнал, който австралийците са възприели от туземците. – Б.пр.

– Ето готово! – провикна се господин Крофт, като се появи отново с табла. – Ето го и чая. Днес е голям ден за нас, майко.

– Сигурно сте отседнали в града, господин Поаро? – попита госпожа Крофт, като се наведе малко напред и се зае с чайника.

– Ами да, мадам, дошъл съм на почивка.

– Но аз като че ли четох, че сте се оттеглили от работа... че сте на почивка изобщо.

– Ах, мадам, не бива да вярвате всичко, което прочетете във вестниците.

– Е, да, и то е вярно. Значи, все още си работите?

– Когато се натъкна на случай, който ме интересува.

– Да не сте и тука по работа? – запита с хитринка господин Крофт.

– Това, дето го наричат почивка, може да е само част от играта.

– Не бива да му задаваш неудобни въпроси, Бърт – каза госпожа Крофт. – Иначе няма да дойде пак. Ние сме прости хора, господин Поаро, и вие ни доставяте голяма радост с посещенията си у нас днес, вие и вашият приятел. Вие не можете да разберете колко приятно ни е това.

Удоволствието ѝ бе тъй естествено и тъй откровено, че направо ме трогна.

– Това с картината не беше хубава работа – забеляза господин Крофт.

– Нещастното момиченце можеше да загине – допълни с дълбоко съчувствие госпожа Крофт. – Тя е същински живак. Раздвижва цялото имение, като дойде. Тука наоколо не я обичат много, доколкото съм чула. Но то си е така в тия затънтени английски градчета. Когато някое момиче е живо и весело, не им се харесва. Не ми е никак чудно, че не остава тука за по-дълго. А пък тоя неин братовчед с дългия нос има толкова малък шанс да я убеди да се установи тука завинаги, колкото и да... да... е, да направи не знам какво.

– Няма да клюкарствуваш, Мили – каза мъжът ѝ.

– Аха! – обади се Поаро. – Ето откъде духал вятърът. Вярвам, че мадам не бърка! Значи, мосьо Чарлз Вайз е влюбен в малката ни приятелка?

– Луд е за нея – потвърди госпожа Крофт. – Но тя не иска да се омъжи за провинциален адвокат. И аз не я упреквам. Пък и той не представлява кой знае какво. Бих искала да се омъжи за тоя симпатичен моряк... как му беше името... Чаленджър. Много модни бракове биха излезли по-лоши от тоя. Той е по-стар от нея, но какво от това? Здравяръка, ето какво ѝ трябва. Обикаля цялата страна, та чак и Европа,

съвсем сама с тая странна госпожа Райс. Тя е сладко девойче, господин Поаро, това го зная добре. Но ме е страх заради нея. Напоследък никак не ми изглежда щастлива. Има, дето му викам аз, изтормозен вид. И това ме тревожи! Аз си имам основания да се интересувам от това момиче, нали, Бърт?

Господин Крофт доста неочаквано стана от стола си.

– Няма защо да се впускаш в тия работи, Мили – рече той. – Не знам, господин Поаро, не бихте ли искали да видите няколко снимки от Австралия?

Остатъкът от посещението ни мина без всякакви събития. След още десетина минути се сбогувахме.

– Мили хорица – казах аз. – Толкова прости и скромни. Типични австралийци.

– Харесаха ли ви?

– На вас не ви ли харесаха?

– Бяха много приятни... много дружелюбни.

– Е, че какво тогава? Виждам, че има нещо.

– Бяха може би съвсем мъничко прекалено „типични“ – замислено отговори Поаро. – Тия викове „Ку-уи“, това настояване да ни покажат снимки не беше ли всичко това може би малко прекалено добре изиграна роля?

– Ей че сте подозрителен стар тип!

– Прав сте, топ амі. Аз подозирам всички и за всичко. Страх ме е, Хейстингс, страх ме е.



## 6

## ПОСЕЩЕНИЕ ПРИ Г-Н ВАЙЗ

Поаро строго се придържаше към европейската закуска. Като ме виждал да поглъщам яйца и бекон, само се разстройвал и измъчвал – така винаги, казваше той. Затова моят приятел закусуваше в леглото с кафе и кифли, а аз бях свободен да започна деня с традиционната английска закуска – бекон, яйца и мармалад.

Надникнах в неговата стая в понеделник сутрин, когато слизах долу. Поаро седеше в леглото облечен с някакъв разкошен халат.

– Bonjour<sup>38</sup>, Хейстингс. Тъкмо щях да позвъня на камериерката. Написах тука една бележка; ще бъдете ли толкова добър да наредите да я изпратят в Крайната къща и веднага да я връчат на мадмоазел.

Протегнах ръка да взема бележката. Поаро ме погледна и въздъхна.

– Да искахте, само да искахте, Хейстингс, да вчесвате косата си на прав път, а не отстрани! Колко много би допринесло това за симетрията на вашата външност! Ами мустаците. Щом вече трябва да имате мустаци, пуснете си истински мустаци, нещо красиво, като моите!

Аз бях потресен при такава мисъл, твърдо поех бележката от Поаро и напуснах стаята.

Бях вече отново с него в нашата гостна, когато отдолу ни съобщиха, че е дошла госпожица Бъкли. Поаро нареди да я поканят горе при нас.

Тя влезе с доста весел вид, но на мене ми се стори, че сенките под очите ѝ са по-тъмни от друг път. В ръката си държеше телеграма, която подаде на Поаро.

– Ето – рече тя, – надявам се, че ще останете доволен!

Поаро я прочете на глас:

– „*Пристигам пет и половина днес*“. Маги.

– Моят бавачка и хранителка! – каза Ник. – Но знайте, вие грешите. Маги няма достатъчно мозък. Добри дела – това е всичко, за което е способна. Освен това и липсва всякакъв усет за хумор. Фреди би била десет пъти по-способна да открие вероятен убиец. А Джим Лазаръс би бил още по-добър за тая работа. Все ми се струва, че никой не може да проумее Джим напълно.

38. Bonjour (фр.) – Добър ден. – Б.пр.

– Ами капитан Чаленджър?

– О, Джордж! Той никога не вижда нищо, докато не му го тикнеш под носа. Но тежко му на тоя, когото хване. Много го бива за разчистване на сметки нашия Джордж.

Тя свали шапката си и продължи:

– Разпоредих се да пуснат човека, за когото ми пишете. Това звучи съвсем тайнствено. Диктофон ли ще поставя или какво?

Поаро поклати глава:

– Не, не, никакви такива апарати. Просто въпрос на мнение, мадмоазел. Нещо, което искам да узная.

– Е добре – каза Ник, – всичко това е много забавно, нали?

– Забавно ли е, мадмоазел? – тихо попита Поаро.

Тя остана за момент с гръб към нас загледана през прозореца. После се обърна. На лицето и нямаше и следа от цялото й дръзко предизвикателство. То беше по детски разкривено в усилието да съдържи сълзите.

– Не – каза тя. – Всъщност не е... не е забавно. Аз се страхувам... страхувам се. Ужасно ме е страх. А винаги съм смятала, че съм смела.

– И наистина сте смела, *mon enfant*<sup>39</sup>, наистина сте смела. И Хейстингс, и аз, и двамата сме възхитени от смелостта ви.

– Да, това е вярно – от все сърце потвърдих аз.

– Не! – поклати глава Ник. – Не съм смела. Цялата работа... цялата работа е в чакането. Цялото време да се чудиш дали ще се случи още нещо. И как ще се случи! И да го чакаш да се случи!

– Да, да, това ви държи в напрежение.

– Снощи издърпах леглото си в средата на стаята. И си затворих прозореца, и сложих резето на вратата. Когато тръгнах за тука тая сутрин, тръгнах по околния път, по шосето. Не можех... просто не можех да мина през градината. Като че ли съм загубила изведнъж самообладанието си. И това ми дойде отгоре на всичко друго!

– Какво точно искате да кажете с тези думи, мадмоазел? „Отгоре на всичко друго“?

За миг настъпи мълчание и след това тя отговори:

– Не искам да кажа нищо особено. Предполагам това, което вестниците наричат „напрежението на съвременния живот“. Прекалено много коктейли, прекалено много цигари – всички неща от тоя род. Просто съм изпаднала в смешно... в някакво смешно състояние.

Девојката се беше отпуснала на едно кресло и малките и пръстчета

---

39. *Mon enfant* (фр.) – Дете мое. – Б.пр.

нервно се свиваха и отпусаха.

– Вие не сте откровена с мене, мадмоазел. Има нещо.

– Няма нищо... наистина няма нищо!

– Има нещо, което не сте ми разказали.

– Разказах ви всичко до най-последна подробност.

Тя говореше искрено и убедително.

– За тия случайности... за нападенията върху ви, да.

– Ами тогава?

– Но не сте ми разказали всичко, което ви е на душата... За вашия живот...

Момичето бавно промълви:

– Може ли някой да го направи?...

– А, ето! – тържествуващо заяви Поаро. – Вие го признавате!

Тя поклати глава. Поаро внимателно я наблюдаваше.

– Може би – хитро подхвърли той, – може би това не е ваша тайна?

Стори ми се, че забелязах клепките ѝ изведнъж да трепват. Но почти в същия миг тя скочи.

– Истина ви казвам, мосьо Поаро, аз ви разправих докрай всичко, каквото зная за тая глупава история. Ако смятате, че зная нещо за някой друг или имам някакви подозрения, грешите. Подлудява ме именно това, че нямам никакви подозрения. Защото не съм глупачка. Мога да разбера, че ако тия „случайности“ не са били случайни, трябва да са били нагласени от някой много близък... някой, който... ме познава. И тъкмо това е ужасното. Защото нямам никаква представа, ни най-малка представа, кой може да е тоя някой.

Тя отново отиде при прозореца и загледа навън. Поаро ми направи знак да не се обаждам. Мисля, че се надяваше на някое по-нататъшно откровение, след като момичето беше загубило присъствието на духа си.

Когато Ник заговори, гласът ѝ прозвуча съвсем различно – някак мечтателно и отчуждено:

– Знаете ли какво странно желание съм имала винаги? Аз обичам Крайната къща. Винаги ми се е искало да поставя тука някоя пиеса. В Крайната къща лъха... лъха на драма. Представяла съм си какви ли не пиеси, поставени в нея. И ето сега в нея като че ли се разиграва драма. Само че не е поставена от мене... аз участвам в нея! Аз съм действащо лице! Може да съм тая, която... умира в първото действие.

Гласът ѝ секна.

– Хайде, хайде, мадмоазел. – В гласа на Поаро прозвуча

преднамерено оживление и бодрост. – Така не може! Това е вече истерия.

Тя се обърна и го изгледа изпитателно.

– Фреди ли ви е казала, че съм истерична! – попита тя. – Тя твърди, че понякога съм. Но не бива винаги да вярвате това, което казва Фреди. Има моменти, когато тя... когато тя не е съвсем на себе си.

Настъпи мълчание и изведнъж Поаро зададе съвсем страничен въпрос.

– Кажете ми, мадмоазел – попита той, – получавали ли сте някога предложение за Крайната къща?

– Да я продам ли, искате да кажете?

– Точно това исках да кажа.

– Не.

– Бихте ли помислили да я продадете, ако ви дадат добра цена?

Ник се замисли за миг.

– Не, мисля, че не. Искам да кажа, че не бих се съгласила, освен ако това е толкова безкрайно изгодно предложение, че ще е направо глупаво да не я продам.

– Precisement<sup>40</sup>.

– Знаете ли, не искам да я продам, защото я обичам.

– Точно така. Разбирам ви.

Ник бавно се запъти към вратата.

– Между другото, довечера ще има фойерверки. Ще дойдете ли? Вечерята е в осем часа. Фойерверкът започва в девет и половина. Ще можете чудесно да го видите от градината, където се открива гледка към пристанището.

– Ще бъда очарован.

– Разбира се, двамата заедно – каза Ник.

– Много ви благодаря – отговорих аз.

– Нищо по-хубаво за повдигане на духа – забележа Ник. И като се позасмя, излезе.

– Pauvre enfant<sup>41</sup> – каза Поаро.

Той посегна към шапката си и внимателно махна някаква почти небележима пращинка от повърхността ѝ.

– Излизаме ли? – попитах аз.

– Mais oui, имаме работа при адвокат, mon ami.

---

40. Precisement (фр.) – Точно така. – Б.пр.

41. Pauvre enfant (фр.) – Бедното дете. – Б.пр.

– Разбира се, сещам се.

– Човек с вашия блестящ ум не би могъл да не се сети, Хейстингс.

Кантората на г-да Вайз, Треваниън & Уинърд се намираше на главната улица на градчето. Ние се качихме по стълбите на първия етаж и влязохме в стая, където трима писари пишеха със зает вид. Поаро пожела да се види с господин Чарлз Вайз.

Единият писар промърмори няколко думи по телефона, получи очевидно положителен отговор, съобщи ни, че господин Вайз щял да ни приеме веднага, поведе ни през коридора, почука на една врата и ни даде път да минем.

Издад голямо писалище, отрупано с книжа, насреща ни се вдигна господин Вайз.

Това беше висок млад мъж, доста бледен, с безстрастно лице. Косата му беше оредяла на слепите очи и той носеше очила. Беше рус и безличен.

Поаро беше дошъл подготвен за срещата. За щастие имаше у себе си някакъв договор, още неподписан, и по някои въпроси, свързани с тоя договор, поиска съвета на господин Вайз.

Господин Вайз говореше ясно и точно и скоро успя да успокои привидните съмнения на Поаро и да разясни някои заплетени места в изложението.

– Много съм ви задължен – промърмори Поаро. – За чужденец като мене, нали разбирате, тия юридически въпроси и изрази са извънредно трудни.

И тогава господин Вайз попита кой е изпратил Поаро при него.

– Госпожица Бъкли – без да се забави, отговори Поаро. – Тя е ваша братовчедка, нали? Очарователна млада дама. Случайно споменах, че имам известни затруднения и тя ми каза да се обърна към вас. Опитах се да ви видя в събота към дванадесет и половина, но ви нямаше.

– Да, спомням си. Аз излязох рано в събота.

– На мадмоазел братовчедка ви трябва да е скучно в тая голяма къща. Доколкото разбрах, тя живее там сама.

– Точно така.

– Кажете ми, господин Вайз, ако смея да ви попитам, има ли някаква вероятност този имот да бъде продаден?

– Според мене, свършено никаква.

– Разбирате ли, аз не питам ей така! Имам причина! Сам аз търся точно такъв имот. Климатът на Сейнт Лу ме очарова. Вярно е, че къщата изглежда запустяла, понеже, както схващам, няма и пари, които да се

харчат за нея. Не е ли възможно при тия обстоятелства мадмоазел да си помисли, ако ѝ направя предложение за покупка?

– Не виждам никаква подобна възможност. – Чарлз Вайз поклати глава по най-решителен начин. – Братовчедка ми храни изключителна обич към имота. Нищо не би могло да я принуди да го продаде, зная това. Това е, разбирате ли, семейната ѝ къща.

– Разбирам, но...

– Не може да става и дума. Аз познавам братовчедка си. Тя е фанатично привързана към къщата.

След няколко минути бяхме, отново на улицата.

– Е приятелю – каза Поаро, – какво впечатление ви направи тоя мосьо Чарлз Вайз?

Аз се позамислих.

– Много отрицателно – казах най-после. – Той е странно отрицателна особа.

– Не е силна личност, искате да кажете?

– Да, именно. От тия хора, които никога не си спомняш, когато ги срещаш за втори път. Посредствен човек.

– Във външността му няма нищо положително. Забелязахте ли някакви противоречия в течение на разговора ни с него?

– Да – бавно рекох аз. – Забелязах. По отношение на продажбата на Крайната къща.

– Точно така. Бихте ли нарекли отношението на мадмоазел Бъкли към Крайната къща „фанатична привързаност“?

– Това е много силно казано.

– Да, а на мосьо Вайз не е присъщо да употребява силни изрази. Неговото нормално отношение – отношението на адвокат – е по-скоро да подценява, отколкото да надценява. И въпреки това той твърди, че мадмоазел била фанатично привързана към дома на своите прадеди.

– Не ми направи такова впечатление тая сутрин – казах аз. – Мисля, че разсъждаваше много разумно по тоя въпрос. Тя явно обича имението, също както би го обичал всеки друг на нейното положение, но положително не повече.

– Тъй че всъщност един от двамата лъже – замислено заключи Поаро.

– Човек не би заподозрял Вайз в лъжа.

– Което очевидно е много положително качество, ако му се налага да лъже – забеляза Поаро. – Да, той се държи съвсем като Джордж Уошингтън, тоя Вайз, Не забелязахте ли нещо друго, Хейстингс?

– Какво?

– Той не е бил в кантората си в дванадесет и половина в събота.

7

ТРАГЕДИЯТА

Първият човек, когото видяхме, когато пристигнахме в Крайната къща тая вечер, беше Ник. Тя танцуваше в хола загърната с великолепно кимоно, осяяно с дракони.

– О, това сте само вие!

– Мадмоазел, вие ме отчайвате!

– Знам. Това действително прозвуча грубо. Но виждате ли, аз чакам да ми донесат роклята. Обещаха ми, мошениците, уверяваха ме!

– А въпросът е за la toilette<sup>42</sup>. Довечера ще има танци, така ли?

– Да, след фойерверка ще отидем там всички заедно. Смятам да отидем всички заедно.

Гласът ѝ изведнъж спадна. Но в следващия миг тя се смееше.

– Никога не се предавай! Това е моят девиз. Недей мисли за бедата и бедата няма да те сполети! Тая вечер възвърнах самообладанието си. Ще бъда весела и ще се забавлявам.

На стълбата се чуха стъпки. Ник се обърна.

– А, ето я Маги! Маги, това са копоите, които ме пазят от тайния убиец. Заведи ги в гостната и ги накарай да ти разправят цялата история.

Един след друг се ръкувахме с Маги Бъкли и тя изпълни молбата на Ник и ни заведе в гостната. Аз си съставих веднага благоприятно мнение за нея.

Мисля, че особено много ме привлече нейният спокоен разсъдлив вид. Тихо момиче, хубаво според по-старомодните схващания, положително не елегантна. По лицето ѝ нямаше никакви следи от грим, а беше облечена с простичка, доста износена черна вечерна рокля. Сините ѝ очи гледаха открито, а гласът звучеше приятно и спокойно.

– Ник ми разказа смайващи неща – заговори тя. – Сигурно преувеличава? Кой би могъл да иска да стори зло на Ник? Не вярвам тя да има нито един неприятел на света.

В гласа ѝ се долавяше открито недоверие. Тя гледаше Поаро по един неособено ласкав за него начин. Дадох си сметка, че за момиче като Маги Бъкли чужденците са винаги подозрителни.

---

42. La toilette (фр.) – Тоалетът. – Б.пр.



– Въпреки всичко, госпожице Бъкли, аз ви уверявам, че това е самата истина – тихо възрази Поаро.

Маги не му отговори, но по лицето ѝ се четеше нейната неубеденост.

– Ник има съвсем обречен вид тая вечер – забеляза тя. – Не зная какво ѝ е. Изглежда да е в някакво безразсъдно настроение.

Тая дума – „обречен“! Тя ме накара да потреперя. Освен това нещо в интонацията ѝ ми направи странно впечатление.

– Шотландка ли сте, госпожице Бъкли? – сепнато я попитах аз.

– Майка ми е шотландка – обясни девойката.

Тя ме разглеждаше, както забелязах, с по-одобрителен поглед, отколкото Поаро. Стори ми се, че ако ѝ обясня случая, моите думи ще имат за нея по-голяма тежест, отколкото думите на Поаро.

– Братовчедка ви проявява голяма храброст – казах аз – Решила е да се държи, като че ли няма нищо особено.

– Това е единственото, което би могла да прави, нали? – попита Маги. – Искам да кажа, че каквото и да чувства човек в душата си, няма защо да го показва. Такова нещо само кара всички други да се чувствуват неловко. – Тя замълча и сетне добави тихо: – Много обичам Ник. Винаги е била много добра към мене.

Не можахме да си кажем нищо повече, понеже в тоя момент в стаята плавно влезе Фредерика Райс. Беше облечена с рокля в небесносин цвят, с каквито рисуват мадоните, и изглеждаше много крехка и въздушна. Скоро след нея се появи Лазаръс, а след това с танцови стъпки се втурна Ник. Беше облечена с черна рокля и загърната с разкошен стар китайски шал в яркочервен, сякаш лакиран цвят.

– Здравейте, хора! – поздрави тя. – По един коктейл?

Всички пихме и Лазаръс вдигна чашата си за нейно здраве.

– Това с великолепен шал, Ник – каза той. – Стар, нали?

– Да, донесен от пра-пра-пра-чичо Тимоти от пътешествията му.

– Каква красота... истинска красота. И да търсиш, не можеш намери друг като него.

– Топъл е – каза Ник. – Хубаво ще ми е с него, когато гледаме фойерверка. И е ярък. Аз... аз мразя черния цвят.

– Да – обади се Фредерика. – Струва ми се, че никога досега не съм те виждала в черно, Ник. Защо си я направи?

– Ах, не знам. – Девойката нетърпеливо махна с ръка, но забелязах устните и странно да се сгърчват, като от болка. – Защо ли човек прави това или онова?

Отидохме да вечеряме. Беше се появил някакъв тайнствен прислужник, предположих, че е бил нает за случая. Храната не представляваше нищо особено. Шампанското, от друга страна, беше добро.

– Джордж не дойде – забеляза Ник. – Колко глупаво, че трябваше да се върне снощи в Плимут. Рано или късно ще довтаса тая вечер, ще видите. Във всеки случай навреме за танците. Имам кавалер за Маги. Представителен, макар и да не е чак толкова интересен.

През прозореча се чу слабо бучене.

– Ах, по дяволите с тая моторница! – възкликна Лазаръс. – Така ми е омръзнала!

– Това не е моторницата – възрази Ник. – Това е хидроплан.

– Май че сте права.

– Разбира се, че съм права Звукът е съвсем друг.

– Кога ще си купиш самолет, Ник?

– Когато събера достатъчно пари – изсмя се Ник.

– И тогава сигурно ще отлетиш за Австралия, както това момиче, как му беше името?

– Бих го направила с голямо удоволствие...

– Безкрайно й се възхищавам – рече госпожа Райс с морния си глас. – Каква чудна смелост! При това свършено сама.

– Аз се възхищавам на всички, които летят – каза Лазаръс. – Ако Майкъл Ситън беше сполучил с околосветския си полет, щеше да бъде герой на деня, и с право. Хиляди пъти съжалявам, че го е постигнало нещастие. Той е от хората, каквито Англия не бива да губи.

– Може да е още здрав и читав – подхвърли Ник.

– Едва ли. Сега вероятността е хиляда на едно. Жалко за Лудия Ситън.

– Винаги са го наричали Лудия Ситън, нали? – попита Фредерика.

Лазаръс кимна.

– Той е от доста лудо семейство – потвърди той. – Чичо му, сър Матю Ситън, който почина преди около една седмица, беше съвсем смахнат.

– Той беше лудият милионер, който поддържаше резервати за птици, нали? – попита Фредерика.

– Да. Откупваше острови. Беше голям женомразец. Сигурно някое момиче го е отблъснало едно време и той за утеха се пристрастил към естествените науки.

– Защо казвате, че Майкъл Ситън е умрял? – настоя Ник. – Не виждам никакво основание да се изостави надеждата...

– Разбира се, вие го познавахте, нали? – каза Лазаръс. – Бях забравил.

– Ние с Фреди се запознахме с него миналата година в лъо Туке – отговори Ник – Той беше чудесен нали, Фреди?

– Не ме питай, мила моя. Той беше твое завоевание, не мое. Веднъж, те качи на самолета, нали?

– Да, в Скарбъро. Беше нещо прекрасно.

– Летели ли сте някога, капитан Хейстингс? – учтиво ме попита Маги, за да поддържа разговора.

Трябваше да призная, че целият ми опит във въздушните пътувания се ограничаваше с едно отиване до Париж и обратно.

Изведнъж Ник скочи и извика:

– Телефонът! Не ме чакайте. Става късно. Пък аз съм поканила ма са хора.

Тя напусна стаята. Погледнах часовника си. Беше точно девет. Донесоха десерта и портвайна. Поаро и Лазаръс беседваха за изкуството. Картините – казваше Лазаръс – съвсем не вървели на пазара в момента. Те продължиха да обсъждат новите хрумвания по отношение на мебелите и вътрешната украса.

Аз се опитах да изпълня дълга си и да поведе разговор с Маги Бъкли, но трябваше да си призная, че момичето беше неподатливо. Отговаряше любезно, но без да каже нещо на свой ред. Това беше тежка задача.

Фредерика Райс седеше мечтателно мълчалива опряла лакти на масата и пушекът от цигарата ѝ се кълбеше около русата ѝ глава. Приличаше на замислен ангел.

Беше точно девет и двадесет, когато Ник надзърна през вратата.

– Елате вънка всички! Зверовете пристигат двама по двама.

Ние послушно станахме. Ник беше заета да посреща новодошлите. Имаше десетина поканени. Повечето бяха съвсем безинтересни. Ник, както забелязах, беше добра домакиня. Беше оставила настрана модерните си похвати и поздравяваше всички със старовремско гостопримство. Сред гостите забелязах Чарлз Вайз.

След малко всички излязохме вън, в градината, на място, откъдето се виждаха морето и пристанището. Имаше сложени няколко стола за по-възрастните, но повечето от нас стояха прави. Първата ракета се издигна сред пламъци в небето.

В тоя миг чух висок познат глас и като се обърнах, видях Ник да поздравява господин Крофт.

– Много жалко, че и госпожа Крофт не можа да бъде тука – казваше девойката. – Трябваше да я донесем с носилка или нещо подобно.

– Бедното майче няма никакъв късмет. Но никога не се оплаква: тая жена има ангелски характер... Я! Това е чудесно! – последните думи се отнасяха до златния дъжд, заблестял в небесата.

Нощта беше тъмна, без месечина – три дена преди новолунието А беше и студена, както повечето летни вечери. Маги Бъкли, която стоеше до мене, потрепера.

– Ще изтичам да си взема палтото – каза тя полугласно.

– Да отида аз.

– Не, няма да знаете къде да го намерите.

Тя се запъти към къщата. В тоя миг се чу гласът на Фредерика Райс.

– О, Маги, вземете и моето. То е в стаята ми.

– Тя не чу – каза Ник – Ще ти го донеса, Фреди. И аз ще взема коженото си палто, тоя шал не бил чак толкова топъл. Виновен е вятърът.

Наистина откъм морето духаше рязък ветрец.

Няколко огнени картини се запалиха долу на кея. Аз завързах разговор с една немного млада дама, която стоеше до мене и която ме подложи на строг разпит за моя живот, поприще, вкусове и вероятния ми престой в градчето.

Дан! Порой от зелени звезди изпълни небето. Те станаха сини, после червени, после сребърни.

Още един порой, още един.

– Първо „О!“ , а после „Ох!“ , нали така гласи поговорката? – забеляза внезапно Поаро до самото ми ухо – В края на краищата това нещо става еднообразно, не сте ли съгласен? Бр-р-р! Тревата, усещам я влажна под краката! Ще трябва да плащам за това, ще настина. И никаква възможност да се сдобиеш със сваятна tisane<sup>43</sup>!

– Настинка ли? В хубава нощ като тая?

– Хубава нощ! Хубава нощ! Казвате го, защото не вали като из ведро! Винаги, когато не вали, е хубава нощ. Но аз ви казвам, приятелю, ако можете да погледнете някое термометърче, щяхте да видите.

– Да – признах си аз. – Не бих имал нищо против да си сложа и аз палтото.

– Много разумно. Сега сте дошли от горещ климат.

– Ще ви донеса и вашето.

---

43. Tisane (фр.) – Отвара от билки против настинка. – Б.пр.

Поаро вдигна първо единия, сетне другия крак от земята с някакво котешко движение.

– Мене ме е страх от мокри крака. Мислите ли, че ще може да се намери тука чифт галоши?

Едва сдържах усмивката си.

– Никаква надежда – отговорих – Разберете, Поаро, те вече не се носят.

– Тогава ще седя вътре – заяви той – Само зарад едно гайфокосовско<sup>44</sup> зрелище най-безразсъдно да enrhumet<sup>45</sup>? И може би да хвана fluxion de poitrine<sup>46</sup>?

Ние тръгнахме към къщата и Поаро все още продължаваше възмутено да си мърмори. Бурни ръкопляскания стигнаха до нас от кея, където фойерверките образуваха нова картина – май че кораб с надпис „Добре дошли, скъпи гости.“

– В душата си всички сме деца – рече дълбокомислено Поаро. – Les Feux d'Artifices<sup>47</sup>, забавите, игрите с топка... да, дори и фокусникът, човекът, който мами окото, колкото внимателно и да го наблюдаваме... mais qu'est-ce que vous avez<sup>48</sup>?

Аз се бях впил с едната си ръка в рамото му, а с другата сочех.

Бяхме на стотина крачки от къщата и точно отпред, между нас и отворения френски прозорец, *лежеше сгърчена фигура, загърната с червен китайски шал...*

– Mon Dieu! – пошепна Поаро. – Mon Dieu<sup>49</sup>!...

44. Гай Фокс – главният ръководител на барутния заговор в 1605 г. На 5 ноември, деня на изпълняване на смъртната му присъда, в Англия разнасят чучела на Гай Фокс и ги изгарят. – Б.пр.

45. Enrhumer (фр.) – Хващам хрема. – Б.пр.

46. Fluxion de poitrine (фр.) – Възпаление на белите дробове. – Б.пр.

47. Les Feux d'Artifices (фр.) – Фойерверки. – Б.пр.

48. Mais qu'est-ce que vous avez? (фр.) – Но какво ви е? – Б.пр.

49. Mon Dieu! (фр.) – Боже мой! – Б.пр.

## 8 СЪДБОНОСНИЯТ ШАЛ

Не вярвам да сме стояли там повече от четиридесет секунди вкаменени от ужас, неспособни да се помръднем, но то ми се стори цял час. После Поаро махна ръката ми и се запъти напред. Движеше се сковано като автомат.

– То стана – промълви той и надали бих могъл да опиша горчивата болка в гласа му. – Въпреки всичко, въпреки предпазните ми мерки, то стана. А аз съм жалък престъпник! Защо не я пазих по-добре! Трябваше да предвидя, да, трябваше да предвидя! Не биваше нито за миг да се отделям от нея.

– Няма защо да обвинявате себе си – казах аз. Езикът ми се беше залепил за небцето и аз едва говорех.

Поаро ми отговори само със скръбно поклещане на глава. Той коленичи пред трупа.

И в тоя миг ние бяхме потресени за втори път.

Защото до нас долетя гласът на Ник, звънлив и весел, а след още един миг самата Ник се появи в четириъгълника на прозореца, рязко очертана срещу фона на осветената стая.

– Прощавай, че толкова се забавих, Маги – казваше тя, – но...

Изведнъж млъкна втренчила се в гледката пред очите ѝ.

Поаро рязко възкликна, преобърна трупа на тревата, а аз се наведох да видя.

Пред очите ми беше мъртвото лице на Маги Бъкли.

След една минута Ник беше до нас. Тя остро изпищя:

– Маги... О, Маги!... Това... това не може...

Поаро продължаваше да преглежда трупа на девойката. Най-последно много бавно се изправи.

– Тя е... тя е... – Ник не можа да доизрече.

– Да, мадмоазел. Тя е мъртва.

– Но защо? Защо? Кой може да е искал да я убие?

Поаро отговори бързо и твърдо:

– Убийците не са искали да убият нея, мадмоазел! Те са искали да убият вас! Заблудил ги е червеният шал!

От гърдите на Ник се изтръгна силно ридание.

– Защо не съм била аз? – изплака тя. – О, защо не съм била аз? С

радост щях да умра! Не искам да живея... сега! Щях да съм доволна... щастлива... да умра!

Тя безумно размаха ръце и леко залитна. Аз я прихванах през кръста, за да не падне.

– Заведете я вътре, Хейстингс – каза Поаро. – След това се обадете на полицията.

– На полицията ли?

– Mais oui! Кажете им, че е станало убийство. А след това останете при мадмоазел Ник. В никой случай да не я напускате.

Кимнах му в знак, че разбирам нарежданията, и крепейки полуприпадналото момиче, се запътих към стъклената врата на гостната. Там настаних девойката на една кушетка, сложих ѝ възглавница под главата и бързо излязох в хола да потърся телефон.

Малко се стреснах, когато почти се сблъсках с Елин. Тя стоеше там с извънредно странно изражение на мекушавото си почтено лице. Очите ѝ блестяха и тя току облизваше сухите си устни. Ръцете ѝ трепереха сякаш от възбуда. Щом ме видя, Елин заговори:

– Да не... да не се е случило нещо, господине?

– Да – отвърнах ѝ кратко. – Къде ви е телефонът?

– Нещо... нещо лошо, господине?

– Едно нещастие – уклончиво казах аз. – Един човек пострада. Трябва да се обадя по телефона.

– Кой е пострадал, господине?

По лицето ѝ се четеше напрегнато очакване.

– Госпожица Бъкли. Госпожица Маги Бъкли.

– Госпожица Маги? Госпожица Маги ли? Сигурен ли сте, господине... искам да кажа, сигурен ли сте, че е госпожица Маги?

– Съвсем сигурен – казах аз. – Защо?

– Ами... просто тъй. Аз... аз си помислих, че може да е някоя от другите дами. Помислих си, че може да е... госпожа Райс.

– Вижте какво – прекъснах я аз, – къде ви, е телефонът?

– Ей тука, в малката стаичка, господине. – Тя отвори вратата и ми показа телефона.

– Благодаря – казах аз. А понеже тя като че ли се канеше да остане, добавих: – Друго не ми трябва, благодаря ви.

– Ако ви трябва доктор Грейъм...

– Не, не – уверих я аз. – Не ми трябва нищо. Вървете си, моля.

Прислужницата излезе без желание и колкото можеше по-бавно. Най-вероятно щеше да остане да подслушва пред вратата, но нямаше

как да предотвратят това. В края на краищата тя скоро щеше да узнае всичко, каквото имаше да се знае.

Обадих се в полицейския участък и им съобщих за случката. После по собствена инициатива позвъних на споменатия от Елин доктор Грейъм. Намерих номера му в указателя. При все че докторът не би могъл с нищо да помогне на нещастното момиче, което лежеше в градината, рекох си, че поне Ник има нужда от лекарско внимание. Той обеща да дойде веднага, аз затворих телефона и отидох пак в хола.

Дори и да беше подслушвала пред вратата, Елин беше успяла да излезе много бързо. Когато излязох, в хола нямаше никой. Върнах се в гостната. Ник се опитваше да седне.

– Мислите ли... бихте ли могли да ми донесете малко коняк?

– Разбира се.

Побързах в трапезарията, намерих, каквото ми трябваше, и се върнах. Няколко глътки от питието съживиха девойката. Руменината започна отново да избива по бузите ѝ. Аз поправих възглавницата под главата ѝ.

– Всичко е... толкова ужасно! – Тя потрепера. – Всичко... навсякъде.

– Зная, моя мила, зная.

– Не, не знаете! Не можете да знаете! И всичко така, съвсем напразно. Защо не бях аз! Всичко щеше да свърши...

– Не бива така да се измъчвате – казах аз.

Тя само клатеше глава и повтаряше:

– Вие не знаете! Вие не знаете!

После изведнъж се разплака. Захлипа тихо и безнадеждно като малко дете. Това, помислих си, може да е най-доброто нещо за нея и затова не направих опит да спра сълзите ѝ.

Когато първоначалната сила на пристъпа се поуталожил, аз се приближих незабелязано към прозореца и погледнах навън. Преди няколко минути бях чул високи възгласи. Сега вече всички бяха там, наредили се в полукръг около мястото на нещастieto, а Поаро като някой фантастичен часови не ги оставяше да се приближат.

Докато гледах, двама мъже с униформи минаха с широки крачки през тревата. Беше пристигнала полицията.

Върнах се тихо на мястото си при кушетката. Ник вдигна към мене мокрото си от сълзи лице.

– Не трябва ли да направя нещо?

– Не, мила моя. Поаро ще се погрижи за всичко. Оставете на него.



Ник помълча една-две минути и после рече:

– Бедната Маги! Бедната добричка Маги! Такава една блага, цял живот и мравка не е закачила. Тъкмо на нея да се случи! Чувствувам се така, сякаш съм я убила аз: нали аз я докарах чак тука!

Поклатих печално глава. Колко малко може да предвиди човек бъдещето! Когато Поаро беше настоял Ник да покани някоя приятелка, могъл ли е да предположи, че с това подписва смъртната присъда на една непозната девойка.

Ние се смълчахме. Много ми се искаше да зная какво става вън, но добросъвестно изпълнявах нарежданията на Поаро и оставах на поста си.

Стори ми се, че минаха часове, докато най-сетне вратата се отвори и Поаро влезе в стаята с полицейски инспектор. С тях дойде и друг човек, очевидно доктор Грейъм. Той веднага се приближи към Ник.

– Е, как се чувствувате, госпожице Бъкли? Трябва да сте много потресена. – Пръстите му напипаха пулса й. – Не е чак толкова лошо.

Той се обърна към мене.

– Вземала ли е нещо?

– Малко коняк – отговорих.

– Нищо ми няма – рече безстрашно Ник.

– Можете да отговорите на няколко въпроса, а?

– Разбира се.

Полицейският инспектор пристъпи напред и се поизкашля за увод. Ник го посрещна със слабо подобие на усмивка.

– Тоя път не съм нарушавала правилата на движението – каза тя.

От това разбрах, че двамата не се срещат за първи път.

– Ужасно произшествие, госпожице Бъкли – каза инспекторът. – Много съжалявам за станалото. Но ето че господин Поаро, чието име ми е много добре познато (и ние положително сме горди той да е между нас), ми разправя, че ако не се лъже, онази сутрин някой е стрелял срещу вас в градината на хотел „Маджестик“.

Ник кимна.

– Аз мислех, че е само някоя оса – обясни тя, – но не било.

– И преди това ви се случили няколко доста странни неща?

– Да... чудновато беше най-малко това, че се случиха толкова скоро едно след друго.

Тя разказа накъсо за разните случки.

– Точно така. Сега кажете как е станало, та братовчедка ви е била с вашия шал тая вечер?

– Ние влязохме да вземем нейното палто, беше доста студено, като гледахме фойерверките. Аз хвърлих шала тука на кушетката. После се качих горе и си сложих палтото, с което съм сега: леко палто от нутрия. Взех също наметка за приятелката ми госпожа Райс от нейната стая. Ей я там на пода до прозореца. После Маги се обади, че не могла да намери палтото си. Казах ѝ, че трябва да е долу. Тя слезе долу и ми викна, че пак не могла да го намери. Казах ѝ, че трябва да е останало в колата; беше обикновено палто, тя нямаше вечерно кожено палто; предложих ѝ да взема за нея някоя моя дреха. Но тя каза, че нямало значение, щяла да вземе моя шал, ако не ми трябва. И аз ѝ казах: разбира се, но дали ще бъде достатъчно? А тя каза: о, да, защото всъщност не ѝ било чак толкова студено след Йоркшир. Само да се наметнела с нещо. Аз казах: добре, ей сега ще изляза. А когато излязох... когато излязох...

Тя спря, гласът и секна...

– Хайде, не се разстройвайте, госпожице Бъкли. Кажете ми само едно нещо: чухте ли изстрел... или два изстрела?

Ник поклати глава:

– Не, само пукането на ракетите и избухването на фишеците.

– Точно там е работата – забеляза инспекторът. – Кой ще ти чуе изстрел сред цялата тая шумотевица. Предполагам, че няма смисъл да ви питам дали бихте могли да ни дадете някакви указания, кой прави тези покушения срещу вас.

– Нямам никакви подозрения – отговори Ник. – Просто не мога да си представя.

– Пък и как ли бихте могли – съгласи се инспекторът. – Някой маниак убиец, на такова ми прилича. Неприятна работа. Е тая вечер нямам какво друго да ви питам, госпожице. Не зная как да ви изразя съжалението си за станалото.

Доктор Грейъм пристъпи напред.

– Аз ще ви посъветвам, госпожице Бъкли, да не оставате тука. Ние си поприказвахме по тоя въпрос с мосьо Поаро. Зная една превъзходна частна болница. Вие сте претърпели нервно сътресение, нали знаете? Това, което ви е необходимо сега, е пълна почивка...

Ник не го гледаше. Очите ѝ се бяха устремили към Поаро.

– Това... зарад сътресението ли е? – попита тя.

Той се приближи.

– Искам да се чувствувате в безопасност, mon enfant. А и аз искам да чувствавам, че сте в безопасност. Тим ще има сестра, приятна, практична сестра, без всякакво въображение. Тя ще е до вас цяла нощ.

Когато се събудите и извикате, тя ще е там, до вас. Разбирате ли?

– Да, разбирам – отговори Ник. – Но вие не разбирате. Мене вече не ме е страх. Мене ми е все едно каквото и да стане. Ако някой иска да ме убие, може да го направи.

– Ш-ш, ш-ш – обадох се аз. – Вие сте изнервена.

– Вие не знаете! Никой от вас не знае!

– Аз наистина смятам плана на мосьо Поаро за много добър – с успокояващ тон се намеси докторът. – Ще ви заведа с моята кола. И ще ви дадем нещичко, за да ви осигурим хубава почивка през нощта. Е, какво ще кажете?

– Мене ми е все едно – каза Ник. – Правете, каквото искате. Нищо няма значение.

Поаро сложи ръката си върху нейната.

– Зная, мадмоазел. Зная как се чувствувате. Аз стоя пред вас засрамен и с болка в сърцето. Аз, който бях обещал закрила, не съм успял да ви закриля. Аз се провалих. Аз съм съкрушен. Но повярвайте ми, мадмоазел, в сърцето си изпитвам смъртна мъка поради това проваляне. Ако знаехте как страдам, сигурен съм, че щяхте да ми простите.

– Няма значение – каза Ник със същия безразличен тон. – Няма защо да се самообвинявате. Сигурна съм, че сте направили всичко, каквото сте могли. Никой не би могъл да го предотврати... или да направи повече от вас, сигурна съм в това. Моля ви се, не се измъчвайте.

– Вие сте много великодушна, мадмоазел.

– Не, аз...

Тя не можа да довърши. Вратата рязко се отвори и в стаята се втурна Джордж Чаленджър.

– Какво значи това! – извика той. – Току-що пристигнах. На портата ме пресрещна полицаи и чух да се разправя, че някой умрял. Какво е станало? За бога, кажете ми! Да не е... да не е... Ник?

Ужасно беше да чуеш отчаянието в гласа му. Изведнъж разбрах, че Поаро и докторът съвсем закриваха девойката за погледа му.

Преди някой да успее да му отговори, той повтори въпроса си:

– Кажете ми... това не може да бъде... Ник не е умряла?

– Не, mon ami – каза благо Поаро. – Тя е жива. И той се дръпна настрана така, че Чаленджър да може да види дребната фигурка на кушетката.

За миг или два Чаленджър заби в нея невярващ поглед. Сетне малко залитна като пъян и промълви:

– Ник... Ник!

И изведнъж падна на колене пред кушетката, зарови лице в ръцете си и възкликна с приглушен глас:

– Ник... скъпа... аз помислих, че си умряла!

Ник се опита да седне.

– Нищо ми няма, Джордж. Не ставай идиот. Аз съм съвсем здрава и читава.

Капитанът вдигна глава и сащисано се огледа.

– Но някой е умрял. Така ми каза полицаят.

– Да – рече Ник. – Маги. Бедничката добра Маги. О-о!...

Лицето ѝ се сгърчи. Докторът и Поаро пристъпиха напред. Грейъм ѝ помогна да се изправи. Двамата с Поаро я хванаха под ръце и ѝ помогнаха да излезе от стаята.

– Колкото по-скоро си легнете, толкова по-добре – забеляза докторът. – Ще ви заведе веднага с моята кола. Аз помолих госпожа Райс да ви приготви някои и други необходими неща.

Вратата се затвори подире им Чаленджър ме стисна за рамото.

– Не разбирам! Къде я водят?

Аз му обясних.

– Аха, разбирам! А сега, Хейстингс, за бога, разправете ми всичко наред. Каква ужасна трагедия! Нещастното момиче!

– Елате да пийнете нещо – казах аз. – Вие сте съвсем съсипан.

– И да е така, пет пари не давам!

Ние отидохме в трапезарията.

– Виждате ли – обясни ми той, след като обърна чаша силно уиски със сода. – Аз помислих, че е Ник.

Не можеше да има никакви съмнения в чувствата на капитан Джордж Чаленджър. Никога не е имало влюбен, който да е толкова неспособен да ги скрие.

9  
ОТ „А“ ДО „Й“

Не вярвам някога да забравя последвалата нощ. Поаро изпадна в такъв мъчителен пристъп на самопорицание, че аз сериозно се разтревожих. Крчеше неспирно нагоре-надолу из стаята, трупаше проклетия върху собствената си глава и оставаше глух за доброжелателните ми увещания.

– Това е то, да имаш твърде голямо мнение за себе си! Сега съм наказан, да, наказан съм! Аз, Еркюл Поаро! Аз бях твърде самонадеян.

– Не, не! – прекъснах го аз.

– Но кой можеше да предположи... Кой можеше да предположи такава неподобна дързост! Взех, както си мислех, всички възможни предпазни мерки. Предупредих убицеца...

– Предупредихте убицеца?

– Mais oui. Привлякох вниманието му към себе си. Накарах го да разбере, че подозирам... някого. Направих положението, или поне тъй си мислех, твърде опасно за него, за да се осмели да поднови опитите си за убийство. Заградих мадмоазел с кордон. Но той се промъкна през него! Нагло... кажи-речи пред собствения ми поглед, се промъкна през него! Въпреки всички ни... въпреки че всички бяхме нащрек, той постигна целта си!

– Само че не я постигна – напомних му аз.

– Това е само случайност! От моя гледна точка то е все едно и също. Един човешки живот е бил отнет, Хейстингс... чий не е важно?

– Разбира се, не исках да кажа това – забелязах аз.

– Но, от друга страна, това, което казвате, е вярно. А това прави цялата работа по-лоша, десет пъти по-лоша! Защото убиецът е още все тъй далеч от постигането на целта си, както и преди. Разбирате ли го, приятелю? Положението се е променило, влошило се е. Това може да значи, че ще бъдат пожертвувани не един, а два живота.

– Не и докато вие сте тука – решително възразих аз.

Той се спря и ми стисна ръката.

– Mersi, mon ami! Mersi!<sup>50</sup> Вие все още имате вяра на стареца, все още сте сигурен в него. Вие ми вдъхвате нова смелост. Еркюл Поаро

---

50. Mersi, mon ami! Mersi! (фр.) – Благодаря, приятелю, благодаря! – Б.пр.

няма да се провали втори път! Няма да бъде отнет още един живот! Аз ще изправа грешката си, понеже, виждате ли, трябва да е имало някаква грешка! Трябва да съм сгрешил някъде в подреждането и систематизирането на обикновено тъй добре обоснованите си съображения. Ще започна отначало. Да, ще започна цялата работа наново. И този път няма да се проваля.

– В такъв случай вие наистина мислите – попитах аз, – че животът на Ник Бъкли е все още в опасност?

– Приятелю, какво друго би ме накарало да я пратя в тая лечебница?

– Значи, не е било сътресението...

– Сътресението! Ами! Човек може да се съвземе от сътресение у дома си не по-зле, отколкото в болница, може би и по-добре. Там няма нищо забавно: подовете, покрити със зелен линолеум, разговорите на сестрите... храната на табли, непрекъснатото миене. Не, не, заради сигурността и само заради сигурността. Аз се доверих на доктора. Той се съгласи. Той ще уреди всичко необходимо. Никой, mon ami, дори и най-близката ѝ приятелка няма да бъде допусната да види госпожица Бъкли. Вие и аз ще сме единствените, които ще можем да влизаме. Pour les autres – eh bien<sup>51</sup>! „Така е наредил докторът“ – така ще им кажат. Много удобна фраза, на която не може да се противоречи.

– Да – съгласих се аз. – Само че...

– Само че какво, Хейстингс?

– Това не може да продължава вечно.

– Много правилна забележка. Но все пак ще ни даде време да си поемем дъх. И вие си давате сметка, нали, че характерът на нашите действия се е променил.

– В какво отношение?

– Първоначалната ни задача беше да осигурим безопасността на мадмоазел. Сегашната ни задача е много по-проста – задача, която ни е добре позната Тя не се състои в нищо друго, освен да проследим един убиец.

– Вие наричате това „по-просто“?

– Разбира се, че е по-просто. Убиецът, както го казах онзи ден, се е подписал под престъплението. Разкрил си е картите.

– Не мислите ли... – Аз се поколебах, но продължих: – Не мислите ли, че полицаите са прави? Че това е дело на някой луд, някой

---

51. Pour les autres – eh bien! (фр.) – За другите... е! – Б.пр.

невменяем, който скита обзет от манията да убива?

– Сега съм повече от всеки друг път убеден, че случаят не е такъв.

– Вие наистина смятате, че...

Аз замълчах. Поаро разбра и много сериозно довърши мисълта ми:

– Че убиецът е някой от кръга на самата мадамозел? Да... смятам.

– Но миналата вечер почти с пълна сигурност изключва тая вероятност. Ние бяхме всички заедно и...

Той ме прекъсна:

– Можете ли да се закълнете, Хейстингс, че никой от присъстващите нито за миг не се е отделил от малката ни компания там, на ръба на скалата? Има ли поне едно лице, за което бихте могли да се закълнете, че сте го виждали цялото време?

– Не – отговорих аз бавно поразен от думите му. – Не мисля, че бих могъл да се закълна. Беше тъмно. Всички се местихме насам-натам, кой повече, кой по-малко. В отделни моменти виждах госпожа Райс, Лазаръс, вас, Крофт, Вайз, но през цялото време – не.

Поаро кимна.

– Точно така. Това щеше да е въпрос на две-три минутки. Двете девойки отиват в къщата. Убиецът се отделя незабелязан, скрива се зад онова платаново дърво сред моравата. Ник Бъкли, или поне той мисли така, излиза през френския прозорец, минава на две педи от него, той изстрелва бързо един подир друг три куршума...

– Три? – прекъснах го аз.

– Да. Този път е искал да бъде сигурен. Ние намерихме в трупа три куршума.

– Това е било рисковано, нали?

– По всяка вероятност рискът е бил по-малък, отколкото само при един изстрел. Маузерът не гърми много силно. Той горе-долу напомня пукането на ракетите и сигурно се е сливал много добре с шума на фойерверка.

– Намерихте ли пистолета? – попитах аз.

– Не. И тъкмо в това, Хейстингс, се крие, според мене, неоспоримото доказателство, че убийството не е било извършено от външно лице. Ние сме съгласни, нали, че пистолетът на самата госпожица Бъкли е бил откраднат преди всичко заради едно единствено съображение: за да се придаде на смъртта ѝ характер на самоубийство.

– Да.

– Това е единственото възможно съображение, нали? Но сега, нали забелязвате, че се разиграва самоубийство. Убиецът знае, че не може

вече да ни измами Всъщност той знае, че ние знаем!

Аз се позамислих и вътрешно признах логичността в изводите на Поаро.

– Какво мислите, че е направил с pistolета?

Поаро сви рамене.

– Това е нещо, което трудно може да се каже. Но близостта на морето е крайно удобна. Един хубав замах и pistolетът потъва, за да не бъде никога намерен. Ние, разбира се, не можем да бъдем свършено сигурни... но това е нещо, което бих направил аз.

Деловият му тон ме накара да потрепера.

– Смятате ли... смятате ли, че убиецът е разбрал, че е убит друго лице?

– Аз съм съвсем сигурен, че не е разбрал – мрачно каза Поаро. – Да, това трябва да е било доста неприятна малка изненада, когато е научил истината. Да запази невъзмутимо изражение и с нищо да не се издаде – това не ще да е било лесно.

В този миг си спомних за странното държане на слугинята Елин. Описах на Поаро необикновеното ѝ поведение. Това като че ли много го заинтересува.

– Тя бе изненадана, че убитата е била Маги, така ли?

– Извънредно изненадана.

– Чудновато. И въпреки това самият факт на трагедията явно не я е изненадал. Да, в това има нещо, което трябва да се пообмисли. Коя е тя, тая Елин? Толкова тиха, толкова почтена по английски маниер. Дали е могла да бъде тя, която?... – Той замълча.

– Ако включите в тая възможност случайностите – забелязах аз, – за да се търколи тежкия камък от скалата, положително е трябвало мъжка сила.

– Не наложително. То е до голяма степен въпрос на използване лостове. О, да! Това би могло да се направи.

Той продължи да крачи бавно нагоре-надолу из стаята.

– Всеки, който е бил в Крайната къща снощи, подлежи на съмнение. Но тия гости... не, не мисля, че е бил някой от тях. Повечето, бих казал, бяха само познати. Нямаше никаква близост между тях и младата домакиня.

– Там беше и Чарлз Вайз – забелязах аз.

– Да, не бива да го забравяме. За нас, логически, най-подозрителен е той. – Поаро отчаяно махна с ръка и се отпусна на кресло срещу мое-то. – Voilà, ние се връщаме все към същото! Подбудата! Ако искаме да



разберем това престъпление, трябва да открием подбудата. И точно това, Хейстингс, е нещото, което непрекъснато ме обърква. Кой може да е имал някаква подбуда да премахне мадмоазел Ник? Аз си позволях да прибягна до най-невероятни предположения. Аз, Еркюл Поаро, се унижих най-позорно да фантазирам. Аз възприех мисловните похвати на евтиния детективски роман. Дядото, Стария Ник, който уж проиграл парите си. Дали наистина ги е проиграл? – попитах се аз. – Ами ако ги е скрил? Да не са скрити някъде в Крайната къща? Заровени някъде в имението? И като градах върху тая вероятност (срам ме е да си го призна!), запитах мадмоазел Ник дали някой ѝ е предлагал да купи къщата.

– Знаете ли, Поаро – рекох аз, – бих казал, че това е доста интересно хрумване. Може да има нещо в него.

Поаро изпъшка.

– Вие ли няма да го кажете! Знаех си, че това ще действа на вашия романтичен, но малко посредствен ум. Заровени съкровища... да, тая мисъл трябваше да ви се хареса.

– Ами... не виждам защо да не...

– Защото, приятелю, по-прозаичното обяснение е почти винаги най-вероятното. После пък бащата на мадмоазел: аз се занимах с още по-унизителни за мене предположения относно баща ѝ. Той е бил пътешественик. Да речем, казах си, че е откраднал някой скъпоценен камък, окото на някое божество. Ревниви жреци са тръгнали по неговите следи. Да, аз, Еркюл Поаро, се стромолясах толкова ниско!... Имах и други предположения относно тая баща – продължи той. – И по-достойни, и по-вероятни. Дали през време на странстванията си не е сключил втори брак? Дали няма по-пряк наследник от мосьо Чарлз Вайз? Но и това не извежда на никъде, защото се сблъскваме със същата трудност: тая, че всъщност няма нищо ценно за наследяване. Не съм пренебрегнал нито една възможност. Дори случайно споменатото от мадмоазел Ник предложение, което ѝ направил мосьо Лазаръс. Спомняте ли си? Предложението да купи портрета на дядо ѝ. В събота телеграфирах на един експерт да дойде и да прегледа картината. Това беше човекът, за когото писах на мадмоазел тая сутрин. Да предположим например, че тя струва няколко хиляди лири?

– Нима наистина смятате, че един богаташ като младия Лазаръс...

– Дали е богат? Външният вид не значи нищо. Дори една стара ре-номирана фирма с царствени изложбени зали и всички външни данни за преуспяване може да почива върху гнили основи. Какво прави в такъв случай собственикът? Тръгва да се оплаква от тежките времена? Не,

купува си нова луксозна кола. Харчи малко повече пари, отколкото обикновено. Води малко повече биещ на очи живот. Защото, нали знаете, кредитът е всичко! Но случвало се е огромно предприятие да фалира поради липсата само на няколко хиляди лири готови пари... О, зная! – продължи той, като не ми даде възможност да възразя. – Това е скърпена работа, но не е чак толкова лоша, както отмъстителните жреци или заровеното съкровище. Поне има нещо общо с текущите събития. А ние нямаме право да пренебрегнем нищо, нищо, което би могло да ни доведе по-близо до истината.

С внимателни движения той оправи предметите пред себе си на масата. Когато заговори, гласът му беше сериозен и за първи път спокоен.

– Подбуда! – каза той. – Да се върнем към подбудата и да разгледаме този въпрос спокойно и методично. Да видим първо: колко вида подбуди има за убийство? Какви са подбудите, които карат едно човешко същество да вземе живота на друго човешко същество? Ще изключим засега манията за убийство. Защото съм напълно убеден, че решението на нашата задача не се крие в това. Ще изключим също убийство без предумисъл под влиянието на неудържим моментен гняв. Това е хладнокръвно предумишлено убийство. Кои са подбудите, които довеждат до такова убийство? На първо място печалбата. Кой можеше да спечели от смъртта на мадмоазел Бъкли? Пряко или косвено. Е, можем да сметнем Чарлз Вайз. Той ще наследи имот, който от финансова гледна точка вероятно не заслужава да бъде наследен. Би могъл, да речем, да изплати ипотеката, да построи на имота малки вилчки и в крайна сметка нещичко да спечели. Това е възможно. Имението би могло да има известна стойност за Вайз, ако изпитваше към него някаква дълбока обич, ако беше например семеен имот. Това е без съмнение инстинкт, пуснал много дълбоки корени у някои хора, и на мене са ми известни случаи, когато наистина е довеждал до престъпление. Но не мога да видя подобна подбуда в случая на мосьо Вайз. Единственото друго лице, което би спечелило нещо от смъртта на мадмоазел Бъкли, е приятелката ѝ мадам Райс. Но сумата явно би била много малка. Никой друг, доколкото мога да видя, не ще спечели от смъртта на мадмоазел Бъкли. Каква друга подбуда може да има? Омраза... или любов, превърнала се в омраза. *Crime passionnel*<sup>52</sup>. Добре, да вземем под внимание думите на наблюдателната мадам Крофт, че и Чарлз Вайз, и капитан Чаленджър са влюбени в младата дама.

---

52. *Crime passionnel* (фр.) – Престъпление от любов. – Б.пр.

– Бихме могли да кажем, струва ми се, че последното явление сме забелязали и самите ние – подхвърлих с усмивка аз.

– Да, на тоя честен моряк каквото му е на сърцето, такова му е и на лицето. Колкото за другия, трябва да се осланяме на думите на мадам Крофт. Сега, ако Чарлз Вайз смяташе, че е изместен, дали щеше да се раздражни толкова много, че да е готов по-скоро да убие братовчедката си, отколкото да допусне тя да стане съпруга на друг мъж?

– Това звучи много мелодраматично – усъмних се аз.

– Това не звучи по английски, бихте казали вие. Съгласен. Но дори и англичаните имат чувства. А човек от типа на Чарлз Вайз е най-вероятно да ги има. Той е затворен младеж. От тия, които не се разкриват лесно пред другите. Техните изживявания често са най-буйни. Никога не бих заподозрял капитан Чаленджър в убийство, предизвикано от чувства. Не, не, той не е от тоя тип. Виж, за Чарлз Вайз това е възможно. Но такова решение не ме задоволява напълно. Друга подбуда за престъпления е ревността. Отделям я от предишната, защото за ревността не е задължително да бъде любовно чувство. Това е завист – завист заради притежание... заради превъзходство. Такава ревност, каквато е докарала Яго, героя на великия ви Шекспир, до едно от най-хитро скроените престъпления (говоря от професионална гледна точка), които са били някога извършени.

– Защо е било хитро скроено? – разсеях се за миг аз.

– Parbleu<sup>53</sup>! Защото е накарал други да го извършат заради него. Представете си в днешните дни престъпник, комуто да не могат да сложат белезници, защото не е направил нищо сам. Но това не е нашата тема. Може ли каквато да е ревност да е станала причина за това престъпление? Кой има основание да завижда на мадамозел! Друга жена? В случая имаме само мадам Райс, а доколкото можем да видим, между двете няма съперничество. От друга страна, това е само „доколкото можем да видим“. Може и да има нещо. И най-после страхът. Дали по някаква случайност мадамозел Ник не държи в ръцете си чужда тайна? Дали знае нещо, което, ако се разчуе, може да погуби друг живот? Ако е така, ние, струва ми се, можем да кажем съвсем положително, че самата тя не го съзнава. Но, знаете ли, би могло да е така. Би могло. И ако е, то прави цялата работа много трудна. Защото макар и да държи ключа на тайната в своите ръце, тя го държи несъзнателно и не ще може да ни запознае с него.

53. Parbleu! (фр.) – По дяволите! – Б.пр.

– Наистина ли мислите, че това е възможно?

– Това е хипотеза. Тя ми се налага поради трудността да намеря приемлива теория в друга насока. Когато човек изключи други възможности, той приема останалата и казва: понеже другото не е, това трябва да е така...

Поаро дълго време мълча.

Най-после се изтръгна от тоя унес, придърпа лист хартия и се залови да пише.

– Какво пишете? – полюбопитствувах аз.

– Съставям списък, mon ami. Списък на хората, които обкръжават мадроазел Бъкли. В тоя списък, ако теорията ми е правилна, трябва да фигурира и името на убиеца.

Той продължи да пише двадесетина минути, след това бутна листовите към мене:

– Voilà, mon ami. Хайде да видим какво ще кажете.

Ето копие от бележките му:

- А. Елин
- Б. Съпругът ѝ, градинар.
- В. Тяхното дете.
- Г. Г-н Крофт.
- Д. Г-жа Крофт.
- Е. Г-жа Райс.
- Ж. Г-н Лазаръс.
- З. Капитан Чаленджър.
- И. Г-н Чарлз Вайз.
- Й. ?

Забележки:

А. *Елин*. Подозрителни обстоятелства: държането и думите ѝ, когато е научила за престъплението.

Най-голяма възможност от всички да скалпва случайности и да е знаела за пистолета, но малко вероятно да е бърникала в колата, а общата находчивост на престъпника като че ли е над нейното умствено равнище.

*Подбуда*: Никаква, освен омраза, дължаща се на някаква неизвестна случка.

*Бележка*: Да се проучи миналото и отношенията ѝ с Н. Б. изобщо.

Б. *Съпругът ѝ*. Същото, както и по-горе. По-вероятно да е бърникал в колата.

*Бележка*: Да се поразпита.

В. *Детето*. Може да се изключи.

*Бележка*: Трябва да се поразпита. Може да даде ценни сведения.

Г. *Г-н Крофт*. Единственото подозрително обстоятелство: фактът, че го срещнахме да се качва по стълбата към спалнята. Имаше готово обяснение, което може да е вярно. Но може и да не е! Миналото неизвестно.

*Подбуда*: Никаква.

Д. *Г-жа Крофт*. Подозрителни обстоятелства: никакви.

*Подбуда*: Никаква.

Е. *Г-жа Райс*. Подозрителни обстоятелства: пълна възможност за такива. Помоли Н. Б. да ѝ донесе дреха. Помъчи се преднамерено да създаде впечатлението, че Н. Б. е лъжкия и разказът ѝ за „случайностите“ не е за вярване. Не е била в Тависток, когато са станали случайностите. Къде е била?

*Подбуда*: *Печалба*? Много малка. *Ревност*? Възможно, но неизвестно. *Страх*? Също възможно, но неизвестно.

*Бележка*: Да се побеседва с Н. Б. на тая тема. Да се види дали може да се узнаят някакви данни по въпроса. Не е изключено да има нещо общо с брака на Ф. Р.

Ж. *Г-н Лазаръс*. Подозрителни обстоятелства: известна възможност за такива. Предложил да купи картината. Казал, че спирачките на колата били съвсем в ред (според Ф. Р.). Може да е бил наблизко преди петък.

*Подбуда*: *Никаква освен печалба от картината*.

*Страх*? Не е вероятно.

*Бележка*: Да се узнае къде е бил Дж. Л., преди да дойде в Сейнт Лу. Да се узнае какво е финансовото положение на Арон Лазаръс & Син.

З. *Капитан Чаленджър*. Подозрителни обстоятелства: Никакви. Бил в градчето цялата минала седмица, тъй че е имал добра възможност за „случайностите“. Пристигна половин час след убийството.

*Подбуда*: Никаква.

И. *Г-н Вайз*. Подозрителни обстоятелства: Отсъствувал от кантората си по времето, когато е бил изстрелян куршумът в

градината на хотела. Добри възможности да действа. Съмнително изявление по отношение продажбата на Крайната къща. Затворен характер. Вероятно е да е знаел за пистолета.

*Подбуда: Печалба?* Едва ли. *Любов или омраза?* Възможно за човек с неговия характер.

*Страх?* Не е вероятно.

*Бележка:* Да се узнае кой е кредитирал ипотеката. Да се узнае положението на фирмата на Вайз.

Й.? Би могло да има и ., т.е. външно лице. Но то трябва да има някаква връзка с одного от гореизброените. Ако е тъй, трябва да има нещо общо с А, Г., Д. или Е. Съществуването на би обяснило. 1) Липсата на изненада у Елин, когато е научила за престъплението, и радостното й задоволство (но то може да се е дължало на естественото радостно възбуждение на нейното съсловие при смъртни случаи). 2) Причината Крофт и жена му да наемат къщурката. 3) Би могло да обоснове *страха* на Ф. Р. да не се разкрие някаква тайна или *ревността* й.

Поаро ме наблюдаваше, докато четях всичко това.

– Много английско, нали? – гордо забеляза той. – Аз повече приличам на англичанин, когато пиша, отколкото, когато говоря.

– Чудесна разработка! – възторжено каза аз – Тука са изброени по най-ясен начин всички възможности.

– Да – рече замислено Поаро и взе от мене листата. – И едно име бие на очи, приятелю. Чарлз Вайз. Той има най-големи възможности. Ние сме му предложили избор между две подбуди. Ma foi, ако това беше списък на коне в някое надбягване, той щеше да стартира като фаворит, n'est-ce pas?

– Положително върху него пада най-голямото подозрение.

– Вие, Хейстингс, имате склонност да се спирате върху най-малко вероятните. Това без съмнение е последица от четене на прекалено много детективски истории. В действителния живот в девет от десет случая именно най-вероятното и най-очевидното лице е това, което извършва престъплението.

– Нима наистина вярвате, че е така този път?

– Има само едно обстоятелство против това. Дързостта на престъплението! Това биеше на очи от самото начало. Поради това, както казвам, подбудата не може да бъде очевидна.

– Да, вие казахте точно това в самото начало.

– И същото казвам сега.

С едно неочаквано рязко движение той смачка листовете и ги захвърли на земята.

– Не – рече той, когато от мене се изтръгна възглас на протест. – С този списък не се постига нищо. И все пак той ми проясни ума. Ред и методичност! Това е първата стъпка. Да се подредят фактите грижливо и точно. Следващата стъпка...

– Да?

– Следващата стъпка е психологическа. Правилното използване на сивото вещество! Съветвам ви, Хейстингс, да си легнете.

– Не – отговорих. – Няма да си легна, ако не си легнете и вие. Няма да ви оставя.

– Най-вярното куче! Но разберете, Хейстингс, вие не можете да ми помогнете да мисля. А аз ще правя само това: ще мисля.

Въпреки всичко аз поклатих глава.

– Може да пожелаете да обсъдите с мене някоя подробност.

– Да, да, вие сте верен приятел. Тогава, моля ви се, седнете поне на това кресло.

Това предложение приех. Скоро стаята заплава и се залюшка. Последното нещо, което си спомням, е, че видях Поаро грижливо да събира смачканите листове от пода и внимателно да ги прибира в кошчето за боклук.

След това трябва да съм заспал.

## 10 ТАЙНАТА НА НИК

Когато се събудих, беше вече съвсем светло.

Поаро все още седеше на същото място, където беше седял вечерта. Позата му беше същата, но изражението на лицето се беше променило. Очите му светеха с тоя странен котешки зелен блясък, който ми бе тъй добре познат.

Аз с мъка се изправих – чувствавах се целият скован и разбит. Спаленето на кресло не е нещо за препоръчване на човек на моята възраст. И все пак в това имаше поне едно хубаво нещо: събудих се не в това приятно състояние на сънен мързел, а с прояснена глава и ум толкова деен, колкото е бил при заспиването ми.

– Поаро – възкликнах аз, – вие сте измислили нещо!

Той кимна. След това се наведе напред и забарабани по масата.

– Отговорете ми на тия три въпроса, Хейстингс: Защо мадмоазел Ник не спи добре напоследък? Защо си е купила черна вечерна рокля, щом никога не носи черно? Защо каза снощи „Аз нямам за какво да живея... сега“?

Аз го зяпнах. Стори ми се, че тия въпроси нямат нищо общо с цялата работа.

– Отговорете на тия въпроси, Хейстингс, отговорете!

– Ами... колкото за първия, тя каза, че имала напоследък тревоги.

– Точно така. Какви тревоги е имала?

– А черната рокля... Ами, всеки търси малко разнообразие от време на време.

– За един женен човек показвате много слаби познания в женската психология. Ако някоя жена мисли, че един или друг цвят не ѝ прилича, тя отказва да го носи.

– А последният... Ами че то е било естествено да го каже след това ужасно сътресение.

– Не, топ ами, не е било естествено да го каже. Да бъде съсипана от ужас пред смъртта на братовчедка си, да се упреква за това, да, всичко това е напълно естествено. Но другото, не. Тя говореше за живота с отегчение, като за нещо, което вече няма стойност за нея. Никога дотогава не беше проявявала подобно отношение. Била е предизвикателна, да, държала се е презрително, да, а после, когато не можеше да издържи



повече, беше обзета от страх. От страх, забележете, защото животът беше сладък и тя не искаше да умре. Но отегчение от живота, не! Само това не! Дори преди вечерята не беше така. Тука, Хейстингс, имаме *психологически прелом*. И това е интересно. Кое е станало причина да промените възгледите си?

– Сътресението от смъртта на братовчедката й.

– Не знам. Сътресението й развърза езика. Но да предположим, че промяната беше настъпила преди това. Има ли нещо друго, което е могло да я предизвика?

– Не зная нищо друго.

– Помислете, Хейстингс! Използвайте сивото си вещество!

– Наистина...

– Кой е бил последният момент, когато имахме възможност да я наблюдаваме?

– Ами всъщност предполагам по време на вечерята.

– Точно така. След това я видяхме само да посреща гости, да проявява радушие: чисто официално държане. Какво се случи към края на вечерята, Хейстингс?

– Тя отиде да се обади по телефона – бавно казах аз.

– *À la bonheur*<sup>54</sup>. Най-после го казахте. Отиде да се обади по телефона. И не се върна дълго време. Най-малкото двадесет минути. Това е много дълго за един телефонен разговор. С кого е говорила по телефона? Какво са й казали? Дали наистина е говорила по телефона? Трябва да узнаем, Хейстингс, какво е станало през тия двадесет минути. Защото там, или поне така съм убеден, ние ще намерим търсения ключ на загадката.

– Наистина ли мислите така?

– *Mais oui, mais oui!* От самото начало ви разправам, Хейстингс, че мадмоазел нещо премълчава. Тя смята, че то няма никаква връзка с убийството, но аз, Еркюл Поаро, не съм на същото мнение! Трябва да има връзка. Защото през цялото време нещо ми подсказваше, че липсва някакъв фактор. Ако не липсваше койкой фактор, ами че тогава цялата работа щеше да ми е ясна! А понеже тя не ми е ясна – *eh bien*, тогава липсващият фактор е крайгълният камък на загадката! Аз зная, че съм прав, Хейстингс. Трябва да узная отговора на тия три въпроса. И тогава... тогава... ще започна да разбирам...

– Добре – рекох аз и протегнах изтръпналите си ръце и крака. –

54. *À la bonheur* (фр.) – Слава богу! – Б.пр.

Струва ми се, че е необходимо да се изкъпя и обръсна.

След банята и след като се преоблякох, почувствувах се по-добре. Сковаността и умората след нощта, прекарана в неудобно положение, преминаха. Седнах на масата да закуся с чувството, че една чаша горещо кафе ще ме върне в нормалното ми състояние.

Попрегледах вестника, но нямаше почти никакви новини освен това, че сега вече окончателно се потвърждаваше смъртта на Майкъл Ситън. Безстрашният летец беше загинал. Задахох си въпроса, дали утре ще се появят нови заглавия. „*Девојката, убита през време на фойерверк. Загадъчна трагедия.*“ Нещо подобно.

Тъкмо бях свършил да закусям, когато Фредерика Райс се приближи до масата ми. Беше облечена с проста рокличка от черен марокен с мека плисирана бяла ячичка. Хубостта ѝ изпъкваше сега още повече.

– Искам да видя мосьо Поаро, капитан Хейстингс. Знаете ли дали е вече станал?

– Ей сега ще ви заведе горе – отговорих аз. – Ще го намерим в гостната ни.

– Благодаря ви.

– Надявам се – заговорих ѝ, когато напуснахме заедно трапезарията, – че сте могли поне малко да си поспите?

– Това беше потресаващо – замислено ми отговори тя. – Но, разбира се, аз не бях близка с нещастното момиче. Ако беше Ник, нямаше да е същото.

– Предполагам, че не сте се срещали с нея преди?

– Веднъж в Скарбъро. Тя дойде на обед с Ник.

– Това ще е страхотен удар за баща ѝ и майка ѝ – забелязах аз.

– Ужасен!

Но тя го каза с голямо безразличие. Рекох си, че трябва да е егоистка. За нея не беше съществено нищо, което не я засягаше лично.

Поаро беше свършил закуската си и четеше утринния си вестник. Той се изправи и поздрави Фредерика с обичайната си галска учтивост.

– Мадам – каза той. – Enchante<sup>55</sup>!

И веднага притегли напред кресло за нея.

Фредерика му поблагодари с едва забележима усмивка и седна. Двете ѝ ръце останаха на облегалките на креслото. Тя седеше съвсем изправена, загледана право напред. Не бързаше да заговори. Имаше нещо обезпокоително в нейното мълчание и отпуснатост.

---

55. Enchante (фр.) – Много ми е приятно. – Б.пр.

– Мосьо Поаро – най-сетне започна тя. – Предполагам, няма никакво съмнение, че това... това печално нещо снощи е било част от същата история? Искам да кажа, че предполагаемата жертва е била всъщност Ник?

– Бих казал, мадам, че в това няма никакво съмнение.

Фредерика се поначумери.

– Животът на Ник е омагьосан – рече тя.

В гласа ѝ прозвуча някаква странна скрита нотка, която не можах да разбера.

– Казват, че късметът е до време – забеляза Поаро.

– Може би. Положително няма смисъл човек да се бори с късмета.

Сега в гласа ѝ звучеше само умора. След един-два мига тя продължи:

– Трябва да ви поискам прошка, мосьо Поаро. От Ник също. До снощи аз не вярвах. И през ум не ми е минавало, че опасността може да е... сериозна.

– Тъй ли, мадам?

– Сега виждам, че всичко трябва да бъде проучено... много грижливо. И мога да си представя, че кръгът от най-близките приятели на Ник не ще остане незасегнат от подозрението. Смешно, разбира се, но е така. Права ли съм, мосьо Поаро?

– Вие сте много умна, мадам.

– Онзи ден ми зададохте няколко въпроса относно Тависток, мосьо Поаро. Понеже рано или късно ще го откриете, нищо не ми пречи да ви кажа истината сега. Аз не съм била в Тависток.

– Не, мадам?

– Господин Лазаръс ме доведе в този край в началото на миналата седмица с колата си. Ние не искахме да даваме повод за излишни приказки. Спряхме се в малко селце, наречено Шелаком.

– Струва ми се, на около седем мили оттука, мадам?

– Да, горе-долу.

В гласа ѝ звучеше все същата тиха далечна умора.

– Мога ли да бъда нескромен, мадам?

– Нима има такова нещо... в днешните времена?

– Може да сте права, мадам. Откога сте близка с мосьо Лазаръс?

– Ние се запознахме преди половин година.

– И вие... вие го обичате, мадам?

Фредерика повдигна рамене.

– Той е богат.

– Oh la, la<sup>56</sup>! – възкликна Поаро. – Вие казахте нещо много грозно!

Това като че ли малко я поразвесели.

– Не е ли по-добре да го кажа сама, отколкото да ви накарам да го кажете вие зарад мене?

– Ами... разбира се, съществува и тая възможност. Мога ли да повтора, мадам, че сте много умна.

– Скоро ще ме дипломирате – рече Фредерика и стана.

– Няма ли нещо друго, което бихте искали да ми кажете, мадам?

– Май че няма, не. Смятам да занеса малко цветя на Ник и да я видя как е.

– О, това е много aimable<sup>57</sup> от ваша страна. Благодаря ви, мадам, за вашата откровеност.

Тя го изгледа изпитателно, като че ли понечи да заговори, после промени решението си и излезе от стаята, като ми се усмихна леко, когато ѝ отворих вратата.

– Тя е умна – забеляза Поаро. – Да, но и Еркюл Поаро не пада подолу!

– Какво искате да кажете?

– Че е много хубаво и удобно да ми тика под носа богатството на мосьо Лазаръс...

– Трябва да призная, че това направо ме отврати.

– Mon cher, вие винаги реагирате правилно на погрешно място. Засега най-важното не е добрият или лошият вкус. Ако мадам Райс има предан приятел, който е богат и може да ѝ даде всичко, от което тя има нужда, тогава явно мадам не би имала причина да убива най-добрата си приятелка зарад някакви си там грошове.

– О! – проточих аз.

– Precisement! „О!“

– Защо не ѝ забранихте да отиде в болницата?

– Защо ще си разкривам картите? Да не е Еркюл Поаро тоя, който забранява на мадамозел Ник да се види с приятелите си? Quelle idee<sup>58</sup>! Това са лекарите и сестрите. Тия отегчителни сестри! Знаят само правилата и разпоредби и „лекарски предписания“!

– Не ви ли е страх, че може в края на краищата да я пуснат? Ник може да настои.

– Никого няма да пуснат, драги ми Хейстингс, освен вас и мене. А

---

56. Oh la, la! (фр.) – Охо! – Б.пр.

57. Aimable (фр.) – Мило, любезно. – Б.пр.

58. Quelle idee (фр.) – Що за хрумване! – Б.пр.

щом вече сме заговорили за това, колкото по-бързо тръгнем нататък, толкова по-добре.

Вратата на гостната се отвори внезапно и вътре се втурна Джордж Чаленджър. Почернялото му лице пламтеше от негодувание.

– Слушайте, мосьо Поаро! – започна той. – Какво значи това? Обадих се по телефона в тая проклетата болница, където е Ник. Питам ги как е тя и кога мога да се отбия да я видя. И ми казаха, че лекарят забранил всякакви посещения. Искам да зная какво значи това! Да кажа направо: ваша работа ли е това? Или Ник е действително болна от сътресението?

– Уверявам ви, мосьо, че не съм аз той, който установява реда в болниците. Не бих посмял. Защо не се обадите на добрия доктор... как му беше името?... Ах, да, Грейъм.

– Обадих му се. Казва, че състоянието ѝ се подобрява нормално за случая – обикновените глупости. Но аз зная всичките им номера: вуйчо ми е доктор на Харли Стрийт. Невролог. Психоанализа и тъй нататък. Отпращането на роднини и приятели с утешителни думи. Всичко това ми е известно. Не вярвам Ник да не може да види никого. Струва ми се, че вие сте на дъното на цялата тая работа, мосьо Поаро.

Поаро му се усмихна по най-благ начин. Всъщност винаги ми е правило впечатление, че Поаро има слабост към всеки влюбен.

– Слушайте какво ще ви кажа сега, mon ami – каза той. – Пуснеш ли един гост, не можеш да върнеш другите. Разбирате ли? Или всички, или никой. Ние желаем безопасността на мадмоазел, вие и аз, нали? Точно така. Тогава ви е ясно, че трябва да е никой.

– Схващам – рече бавно Чаленджър. – Но тогава...

– Шшт! Няма да говорим повече. Ще забравим дори и това, което сме казали. Предпазливост, крайна предпазливост, това е, което е необходимо засега.

– Аз зная да си затварям устата – каза тихо морякът.

Той се запъти към вратата, но се спря да каже:

– Върху цветята няма ембарго, нали? Стига да не са бели.

Поаро се усмихна.

– А сега – каза той, щом вратата се затвори подир буйния Чаленджър, – докато мосьо Чаленджър и мадам, а може би и мосьо Лазаръс се сблъскат един с друг в цветарницата, ние двамата с вас спокойно ще отидем в болницата.

– И ще поискаме отговор на трите въпроса? – попитах аз.

– Да. Ще поискаме. При все че всъщност аз зная отговора.

– Какво? – възкликнах аз.

– Да.

– Че кога го открихте?

– Докато закусвах, Хейстингс. Той просто блесна в ума ми.

– Кажете ми го.

– Не. Ще ви оставя да го чуете от мадомоазел.

След това, сякаш за да отвлече мислите ми, побутна към мене някакво отворено писмо.

Беше съобщение от експерта, когото Поаро беше изпратил да прегледа портрета на стария Никълъс Бъкли. Той с положителност твърдеше, че картината струвала не повече от двадесет лири.

– Е, поне едно нещо се изясни – каза Поаро.

– В тая миша дупка няма мишка – заключих аз, като си спомних тая метафора на Поаро при един от старите му случаи.

– О, вие не сте го забравили! Не, както казвате, в тая миша дупка няма мишка. Двадесет лири, а мосьо Лазаръс ѝ предложил петдесет. Каква грешка в преценката на един видимо проникателен млад господин! Но хайде, хайде, трябва да тръгваме.

Болницата беше високо на хълма с изглед към залива. Посрещна ни прислужник с бяла престилка. Бяхме поканени в малка стаичка на долния етаж и след малко при нас влезе будна наглед сестра.

Един поглед към Поаро като че ли и беше достатъчен. Беше явно получила нареждания от доктор Грейъм заедно с най-подробно описание на дребничкия детектив. Дори се помъчи да прикрие усмивката си.

– Госпожица Бъкли прекара нощта много спокойно – каза тя. – Ще се качите горе, нали?

Ние намерихме Ник в приветлива стая, огряна от слънце. На тясно то железно легло тя приличаше на уморено дете. Лицето ѝ беше бледо, очите – подозрително зачервени, видът ѝ бе безразличен и отпаднал.

– Много мило от ваша страна, че дойдохте – промълви тя с безизразен глас.

Поаро стисна ръката ѝ с двете си ръце.

– Дерзайте, мадомоазел! Винаги има за какво да се живее.

Тя думи я стреснаха. Тя го погледна в лицето.

– О! – рече тя. – О!

– Няма ли да ми кажете сега, мадомоазел, кое ви е толкова тревожило напоследък? Или искате сам да се досетя? И мога ли да ви поднеса, мадомоазел, най-искрените си съболезнования.

Лицето ѝ пламна.

– Значи, вие знаете? Е, сега вече няма значение кой знае. Сега, след

като всичко е свършено. Сега, след като няма да го видя никога вече!

Гласът ѝ секна.

– Бъдете твърда, мадмоазел!

– Не ми е останала вече никаква твърдост. Изразходвах я до сетната капка през тия няколко седмици. Надявах се, надявах се, дори и напоследък се надявах въпреки цялата безнадеждност.

Аз се облещих. Не можех да разбера нито една дума.

– Погледнете нещастния Хейстингс – каза Поаро. – Той не знае за какво говорим.

Тъжните ѝ очи се срещнаха с моите.

– Майкъл Ситън, летецът – обясни тя. – Аз бях негова годеница... и той е мъртъв.

## 11 ПОДБУДАТА

Това ме слиса.

Обърнах се към Поаро:

– Това ли сте имали пред вид?

– Да, mon ami. Тая сутрин го узнах.

– Как можахте да го узнаете? Как се досетихте? Вие ми казахте, че просто сте го видели пред очите си.

– Точно така, приятелю. На първата страница на вестника. Спомних си разговора на трапезата снощи и видях цялата работа.

Той се обърна отново към Ник.

– Вие научихте снощи?

– Да. От радиото. Използувах за извинение телефона. Искях да чуя новините сама... в случай, че... – Девојката с усилие преглътна. – И го чух...

– Зная, зная. – Поаро пак стисна ръката ѝ с двете си ръце.

– Беше... направо ужасно. И всички тия гости. Не зная как съм издържала. Всичко беше като някакъв сън. Наблюдавах себе си отстрана и виждах, че се държа както обикновено. Беше някак странно.

– Да, да, аз ви разбирам.

– А после, когато отидох да взема дреха за Фреди, за миг изгубих самообладание. Но се овладях доста скоро. Обаче Маги не преставаше да ми вика за своето палто. Най-сетне тя взе моя шал и излезе, а аз се понапудрих, начервих си бузите и излязох подир нея. И тогава я видях там... мъртва...

– Да, да, това трябва да е било страшен удар.

– Вие не разбирате. Аз се ядосах! Искях да съм била аз! Искях да съм мъртва... а бях останала жива... може би жива за още много години! А Майкъл мъртъв... удавил се далеч в Тихия океан!

– *Pauvre enfant.*

– Не искам да живея! Не искам да живея, казвам ви! – буйно извика тя.

– Зная, зная. За всички ни, мадмоазел, настъпва време, когато предпочитаме смъртта пред живота. Но това отминава, минава мъката, минава и скръбта. Сега не можете да го повярвате, зная. Няма смисъл да го казва един старец като мене. Празни приказки, така си мислите вие,



празни приказки!

– Вие мислите, че ще го забравя и ще се омъжа за някой друг?  
Никога!

Тя беше много хубава, както седеше в леглото със стиснати ръце и пламнали бузи.

Поаро благо я успокои:

– Не, не. Не мисля нищо подобно. Вие сте много щастлива, мадомоазел. Вас ви е любил смел човек, герой. Как се запознахте с него?

– Беше в Льо Туке, миналия септември. Горедолу преди една година.

– И се сгодихте... кога?

– Точно след Коледа. Но трябваше да пазим тайна.

– Защо така?

– Чичото на Майкъл, старият сър Матю Ситън, обичаше птиците и мразеше жените.

– Ah, ce n'est pas raisonnable<sup>59</sup>!

– Не, не искам да кажа точно това. Той беше голям чудак. Смяташе, че жените погубвали живота на мъжа. А Майкъл зависеше напълно от него. Той ужасно много се гордееше с Майкъл и именно той е финансирал построяването на „Албатрос“ и поел разносните по околосветския полет. Това била най-голямата мечта в живота и за него, не само за Майкъл. Ако Майкъл беше успял докрай... е, тогава би могъл да поиска от чичо си всичко, каквото пожелае. И дори старият сър Матю да продължаваше да се ядосва и да кряска, всъщност то нямаше да има значение. Майкъл щеше да бъде нещо... нещо като световен герой. Чичо му щеше да се помири с него на края.

– Да, да, разбирам.

– Но Майкъл казваше, че щяло да бъде фатално, ако нещо се узнае. Трябвало да пазим най-строга тайна. И аз я пазих. Никога никому не съм го казала, дори и на Фреди.

Поаро изпъшка.

– Защо не ми го казахте на мене, мадомоазел!

Ник го загледа сепнато.

– Че какво значение щеше да има? Това не можеше да има нищо общо с тайнствените покушения срещу живота ми. Не, бях обещала на Майкъл и удържах на думата си. Но беше ужасно: да се боиш, да го мислиш и да се тревожиш през цялото време. И всеки да ти казва, че си

---

59. Ah, ce n'est pas raisonnable! (фр.) – Ах, това не е разумно! – Б.пр.

много нервен. И да не можеш да обясниш защо.

– Да, всичко това ми е ясно.

– Веднъж вече беше изчезнал, нали знаете? Когато е минавал над пустинята на път за Индия. Беше много страшно, но после в края на краищата всичко се оправи. Самолетът му се повредил, но го поправили и той продължи. И аз все си повтарях, че същото ще стане и този път. Всички разправяха, че трябва да е загинал, а аз все уверявах себе си, че сигурно нищо не му се е случило. И изведнъж, снощи...

Гласът ѝ се загуби.

– Вие сте се надявали до снощи?

– Не знам. Мисля, че повече не съм искала да повярвам. Ужасно беше да не можеш с никого да поприказваш.

– Да. Мога да си го представя. Никога ли не сте изпитвали изкушението да кажете например на госпожа Райс.

– Понякога ми се искаше ужасно много.

– Не мислите ли, че тя се е досещала?

– Не вярвам. – Ник задълбочено поразмисли. – Никога не ми е казала нищо. Разбира се, понякога е намеждала разни неща. За това, че сме били големи приятели, и така нататък.

– А не сте ли помисляли да ѝ разкажете, когато умря чичото на мосьо Ситън? Нали знаете, че той умря преди около една седмица?

– Знам. Направили му операция или нещо такова. Предполагам, че съм могла да го разкажа тогава, комуто поискам. Но нямаше да е много хубаво от моя страна, ако го бях направила, нали? Искам да кажа, хората щяха да го сметнат за празна хвалба, ако го бях направила тъкмо тогава, когато всичките вестници се занимаваха само с Майкъл. И репортьорите щяха да пристигнат да ме интервюират. Щеше да бъде много просташко. И на Майкъл щеше да му стане много неприятно.

– Съгласен съм с вас, мадамозел. Вие не сте могли да го направите общо достояние. Искях да кажа само, че сте могли да го споделите насаме с някоя приятелка.

– Аз понамянах на един човек – каза Ник. – Мислех... че така ще е по-честно. Но не зная доколко той, този човек, ме е разбрал.

Поаро кимна.

– В добри отношения ли сте с вашия братовчед мосьо Вайз? – доста рязко промени той темата на разговора.

– С Чарлз ли? Какво ви е накарало да се сетите за него?

– Просто така се заинтересувах, нищо повече.

– Чарлз ми желае доброто – отговори Ник. – Разбира се, той е

ужасно тъп. Никога никъде не ходи. Струва ми се, че не одобрява поведението ми.

– О, мадмоазел, мадмоазел! А пък аз чувам, че е сложил сърцето си във вашите крака!

– Човек може да хлътне и без да одобрява поведението на другия. Чарлз смята начина, по който живея, за осъдителен и не одобрява моите коктейли, моя цвят на лицето, моите приятели и моите приказки. Но въпреки това не може да се противопостави на несъмненото ми очарование. Той все още се надява да ме превъзпита, както ми се струва.

Тя замълча и след това попита с едва забележимо пламъче в очите:

– От кого сте измъкнали всички тия местни клюки?

– Само да не ме издадете, мадмоазел. Имах един малък разговор с тая австралийка, госпожа Крофт.

– Тя е много мила бабичка, когато човек има време за нея. Ужасно сантиментална. Любов, домашен кът, деца, нали знаете, тоя род неща.

– Сам аз съм старомоден и сантиментален, мадмоазел.

– Тъй ли? Аз бих казала, че сантименталният е капитан Хейстингс, а не вие.

Аз се изчервих от възмущение.

– Той ще се пръсне от яд – каза Поаро, наблюдавайки с голямо удоволствие смущението ми. – Но вие сте права, мадмоазел. Да, вие сте права.

– Нищо подобно! – сърдито се обадох аз.

– Хейстингс има изключително добър характер. Понякога тоя характер ми е създавал най-големи затруднения.

– Не говорете глупости, Поаро!

– На първо място той не иска никъде да види зло, а когато най-после го види, справедливото му негодувание е толкова голямо, че губи всякаква способност да се преструва. Общо взето, рядък, прекрасен характер. Не, *mon ami*, няма да ви позволя да ми противоречите. Това, което казвам, е вярно.

– И двамата сте били много мили към мене – любезно каза Ник.

– La, la, мадмоазел. Това е нищо. Предстои ни да направим много повече. Преди всичко ще останете тука. Ще изпълнявате нарежданията ми. Ще правите това, което ви кажа. В тоя етап на работата не бива да ми се пречи.

Ник уморено въздъхна.

– Ще правя всичко, каквото поискате. За мене е все едно какво ще правя.

– Засега няма да се виждате с никакви приятели.  
– Не държа на това. Не искам да виждам никого.  
– Вашата роля ще е пасивна, нашата ще е активна. Сега, мадмоазел, ще ви оставя. Няма да преча повече на скръбта ви.

Той се запъти към вратата, спря се с ръка на дръжката и каза през рамо:

– Между другото, веднъж споменахте, че сте направили някакво завещание. Къде е то, това завещание?

– Кой ли знае къде се търкаля!

– В Крайната къща?

– Да.

– В някой сейф? Заключено в писмената ви маса?

– Ами, право да ви кажа, не знам. Някъде из къщата. – Тя се навъси.  
– Знаете, аз съм ужасно немарлива. Книжата и други подобни неща в по-голямата си част сигурно ще са в писмената маса в библиотеката. Там са и повечето сметки. Завещанието вероятно ще е между тях. А може да е и в спалнята ми.

– Позволявате ли ми да го потърся, а?

– Щом искате, търсете. Гледайте всичко, каквото пожелаете.

– Мерси, мадмоазел. Ще се възползувам от позволението ви.

## 12

### ЕЛИН

Поаро не каза нито дума, докато не излязохме от болницата на чист въздух. Тогава ми стисна ръката.

– Видяхте ли, Хейстингс? Видяхте ли? Ах! *Sacre tonnerre!* Аз бях прав! Бях прав! Цялото време долавях, че нещо липсва – някаква подробност на загадката не е на мястото си. А без тая липсваща подробност губи смисъл и целият ребус.

Стигналото му почти до samozабрава тържествуване беше двойно по-непонятно за мене. Аз не виждах да се е случило нещо действително епохално.

– Тя си е била на място цялото време. А аз не можех да я видя. Но и как ли бих могъл? Да знаеш, че има нещо, това да, но да разбереш какво е това нещо... *Ah, c'est bien plus difficile*<sup>60</sup>.

– Да не искате да кажете, че това има някакво пряко отношение към престъплението?

– *Ma foi*, нима не го виждате?

– Да си кажа правичката, не.

– Нима е възможно? Ами че то ни дава тъкмо това, което търсехме: подбудата, скритата, неясна подбуда!

– Може да съм много тъп, но не я виждам. Да нямате пред вид някаква ревност?

– Ревност ли? Не, не, приятелю. Обикновената подбуда, неизбежната подбуда. Пари, приятелю, пари!

Аз го зяпнах. Той продължи вече по-спокойно.

– Слушайте, *mon ami*. Преди малко повече от седмица умира сър Матю Ситън. А сър Матю Ситън е бил милионер, един от най-богатите хора в Англия.

– Да, но...

– *Attendez*<sup>61</sup>. Ред но ред. Той има племенник, когото боготвори и комуто, можем спокойно да приемем, че е така, е оставил огромното си състояние.

– Но...

– *Mais oui!* припадащото се на други наследници, дар за любимите

60. *Ah, c'est bien plus difficile!* (фр.) – Ах, това е много по-трудно! – Б.пр.

61. *Attendez* – Чакайте. – Б.пр.

му птички, да, но най-големият дял от парите щеше да получи Майкъл Ситън. Миналия вторник се съобщава за изчезването на Майкъл Ситън, а в сряда започват покушенията върху живота на мадмоазел. Да предположим, Хейстингс, че Майкъл Ситън е направил завещание, преди да започне тоя полет, и че в това завещание е оставил всичко, каквото има, на своята годеница.

– Но това е само едно предположение.

– Предположение да. Но трябва да е така. Защото, ако не е така, всичко, което се е случило, губи своя смисъл. Играта не е за някакво дребно наследство. Насреща имаме огромно богатство.

Аз помълчах няколко минути, докато се мъчех да преценя казаното от Поаро. Струваше ми се, че той се хвана по най-безразсъден начин за прибързани изводи, но въпреки това тайно бях убеден, че е прав. Бях под влиянието на изключителния му усет към правилните решения. Но все пак ми се струваше, че трябва да се докажат още много неща.

– Ами ако никой не е знаел за годежа? – възразих аз.

– Как ли не! Все някой е знаел. Всъщност винаги някой знае. Ако не знаят, досещат се. Мадам Райс е по дозирала. Мадмоазел Ник допусна, че тя е подозирала. Може мадам да е намерила начин да превърне подозренията си в сигурност.

– Как?

– Е, преди всичко, трябва да е имало писма от Майкъл Ситън до мадмоазел Ник. Те са били сгодени доста време. А най-добрата й приятелка я нарече много меко „нехайна“. Тя оставя всичко където завари. Съмнявам се дали изобщо е заключвала нещо през целия си живот. О, да, положително е имало начин да го провери.

– И Фредерика Райс е знаела за завещанието, което направила приятелката й?

– Без съмнение! О, да, кръгът се стеснява. Спомняте ли си моя списък, списъкът на лица, означени от „А“ до „Й“? Той се съкрати само на две лица. Аз изключвам слугите. Изключвам капитан Чаленджър, макар и за час и половина да е стигнал тука от Плимут, а разстоянието е само тридесет мили. Изключвам мосьо Лазаръс, който предложил петдесет лири за картина, струваща само двадесет. Изключвам австралийците, тя толкова мили и сърдечни хора. В списъка ми остават само двама души.

– Едната е Фредерика Райс – бавно казах аз.

Пред мене се мярнаха нейното лице, златистата коса, бледите й нежни черти.

– Да. Тя се очертава много ясно. Колкото и нехайно да е било съставено завещанието на мадмоазел, мадам е била посочена по най-безусловен начин като наследница на всичко оставащо след поименното разпределение. С изключение на Крайната къща тя щеше да наследи всичко. Ако снощи вместо мадмоазел Маги беше застреляна мадмоазел Ник, днес мадам Райс щеше да е богата жена.

– Просто не мога да повярвам!

– Просто не можете да повярвате, че една красива жена може да бъде убийца, така ли? Зарад това често възникват малки затруднения със съдебните заседатели. Но може и да сте прав. Има още един заподозрян.

– Кой?

– Чарлз Вайз.

– Но той наследява само къщата.

– Да, но може да не знае това. Той ли е съставял завещанието на мадмоазел? Май че не. Ако го беше съставял, то щеше да се пази от него, а не „да се търкаля кой ли знае къде“ или как иначе го каза мадмоазел. Тъй че, както виждате, Хейстингс, много е вероятно Вайз да не знае нищо за това завещание. Може да е убеден, че тя изобщо няма никакво завещание и че в такъв случай той ще я наследи като най-близък сродник.

– Знаете ли – рекох аз, – това ми изглежда много по-вероятно.

– Виновен е романтичният ви дух, Хейстингс. Престъпният адвокат! Позната фигура в романите. Ако освен това, че е адвокат, притежава и безстрастно лице, това прави работата почти сигурна. Вярно е, че в известим отношения Вайз отговаря на условията повече, отколкото мадам. За него е по-допустимо да е знаел за револвера и е по-допустимо да го е използвал.

– И да е бутнал камъка по надолнището.

– Може би. Макар че, както вече ви казах там много нещо може да се направи с подходящ лост. А това, че камъкът бил тласнат в неподходящ момент и поради това не улучил мадмоазел, подсказва повече участието на една жена. Хрумването да се повреди колата по замисъл подхожда на мъж, при все че в днешните времена много жени са не по-лоши механици от мъжете. От друга страна, в теорията има две-три празноти против виновността на мосьо Вайз.

– Като?...

– За него е по-малко вероятно да е знаел за годежа, отколкото мадам. А има и друго нещо. Действията му са били твърде прибързани.

– Какво имате пред вид?

– Ами до снощи не е било сигурно, че Ситън е загинал. Да действува необмислено, без нужната сигурност, изглежда много нехарактерно за един юридически ум.

– Да – казах аз. – Прибързаните изводи са по-присъщи за една жена.

– Точно така. Се *que femme veut, Dieu veut*<sup>62</sup>. Те така смятат.

– Как е оцеляла Ник, това е наистина изумително. Като че ли направо не е за вярване.

И изведнъж си спомних тона, с който Фредерика беше казала: „Животът на Ник е омагьосан.“

Това ме накара да потреперя.

– Да – рече замислено Поаро. – И то ни най-малко не се дължи на мене. Което е унизително.

– Провидение... – промърморих аз.

– Ах, *mon ami*, аз не бих стоварвал на гърба на добрия господ брмето на човешките прегрешения. Вие го изрекохте с гласа, с който възнасяте благодарности на бога в неделя сутрин на черква, без да си дадете сметка за истинското значение на думите си, а именно, че *le bon Dieu*<sup>63</sup> е убил госпожица Маги Бъкли.

– Как можяхте, Поаро!

– Можях, приятелю! Но няма да си скръстя ръцете и да кажа: „*Le bon Dieu* е предопределил всичко, аз няма да се меся.“ Защото съм убеден, че *le bon Dieu* е създал Еркюл Поаро специално, за да се намесва. Това е моят *metier*<sup>64</sup>.

Ние бавно се качвахме по криволичещата пътека нагоре по скалите. Тъкмо в тоя момент минахме през портичката на оградата и влязохме в пределите на Крайната къща.

– Уф-ф! – изпъшка Поаро. – Стръмно нагорнище. Стана ми горещо. Мустаците ми увиснаха. Да, както тъкмо ви казвах, аз съм на страната на невинните. Аз съм на страната на мадмоазел Ник, защото е била нападната. Аз съм на страната на мадмоазел Маги, защото е била убита.

– И сте против Фредерика Райс и Чарлз Вайз.

– Не, не, Хейстингс. Аз се пазя от предубеждения. Аз твърдя само, че за момента подозрението пада на одного от тях. Шшт!

Бяхме излезли на моравата пред къщата, където някакъв мъж

---

62. *Se que femme veut, Dieu veut* (фр.) – Каквото пожелае жената, и господ го желае. – Б.пр.

63. *Le bon Dieu* (фр.) – Добрият господ. – Б.пр.

64. *Metier* (фр.) – Професия, занаят. – Б.пр.



косеше тревата с косачка. Той имаше дълго глупаво лице и лишени от блясък очи. До него стоеше към десетгодишно момченце, грозно, но с буден вид.

Мина ми през ума, че не бяхме чули косачката да работи, но приех, че градинарят не беше от тия, които се престарават. Вероятно е почивал от своя труд и се е заловил да работи, когато е чул нашите приближаващи се гласове.

– Добро утро – каза Поаро.

– Добро утро, господине.

– Предполагам, вие сте градинарят. Съпругът на мадам, която работи в къщата.

– Това е моят татко – обади се момченцето.

– Така е, господине – отговори мъжът. – А вие трябва да сте тоя чужденец, дето е наистина детектив. Има ли нещо ново за младата господарка, господине?

– Идвам направо от нея. Тя е прекарала спокойна нощ.

– Тука имаше полицаи – обади се момченцето. – Ей там убиха жената. Тука, до стъпалата. Веднъж видях да колят свиня, нали татко?

– Аха! – отговори с безразличие бащата.

– Татко често колеше свине, когато работеше в стопанството. Нали, татко? аз съм виждал да колят свиня. Харесва ми.

– Малките обичат да гледат как колят свине – каза мъжът, сякаш изтъкваше един от установените природни закони.

– Застреляли я с пистолет, тая жена – продължи момчето. – Не бяха й прерязали гърлото. Не.

Ние закрачихме нататък към къщата и аз почувствавах облекчение, като се магнах от това кръвожадно дете.

Поаро влезе в гостната, прозорците на която бяха отворени, и позвъня. Елин, спретнато облечена в черно, дойде да види кой звъни. Когато ни видя, не прояви никаква изненада.

Поаро ѝ обясни, че сме дошли с позволението на госпожица Бъкли, за да направим обиск.

– Добре, господине.

– Полицията свършила ли е?

– Те казаха, че са видели всичко, което ги интересува, господине. Въртяха се из градината отрано сутринта. Не зная дали са намерили нещо.

Тя се канеше вече да излезе от стаята, когато Поаро я спря с един въпрос:

– Много ли се изненадахте снощи, когато чухте, че са застреляли госпожица Бъкли?

– Да, господине, много се изненадах. Госпожица Маги беше добра девойка, господине. Не мога да си представя какъв е бил тоя звяр, който е поискал да й стори зло.

– Ако беше някой друг, а не тя, нямаше да сте толкова изненадана, а?

– Не мога да разбера какво искате да кажете, господине?

– Когато влязох снощи в хола – заговорих аз, – вие веднага ме попитахте дали някой е пострадал. Очаквали ли сте нещо подобно?

Елин мълчеше. Пръстите й мачкаха крайчеца на престилката. Тя поклати глава и промърмори:

– Вие, господата, няма да разберете.

– О, да – каза Поаро, – аз ще разбера. Колкото и да е фантастично туй, което ще кажете. Аз ще го разбера.

Тя го изгледа колебливо, после като че ли реши да му се довери.

– Виждате ли, господине – каза тя, – това не е добра къща.

Думите и ме изненадаха и събудиха известна неприязън. Обаче Поаро като че ли не намери нищо необикновено в забележката й.

– Искате да кажете, че е стара къща.

– Да, господине, не е добра къща.

– Отдавна ли сте тука?

– Шест години, господине. Но съм служила тука като момиче. В кухнята помагах на готвачката. Беше по времето на стария сър Никълъс. Тогава беше същото.

Поаро я изгледа внимателно.

– В старите къщи – каза той – понякога витае някакъв зъл дух.

– Тъкмо това, господине – живо се откликна Елин. – Зло. Лоши помисли и лоши дела. То е като сухото гниене на дървото, господине: с нищо не можеш се отърва от него. Нещо, дето го усещаш във въздуха. Аз открай време си знаех, че нещо лошо ще се случи един ден в тая къща.

– Е, вие излязохте права.

– Да, господине.

В гласа й се долавяше скрито леко задоволство – задоволството на човек, чиито мрачни прокоби са се сбъднали.

– Но не сте мислили, че ще бъде госпожица Маги.

– Не, наистина не съм вярвала, господине. Никой не я мразеше, сигурна съм в това.

Стори ми се, че в тия думи се криеше ключът на загадката. Предполагах, че Поаро ще се възползува от него, но за моя изненада той заговори съвсем за друго:

– Не чухте ли изстрелите?

– Не бих могла да ги различа от пукането на фойерверка. Той беше много шумен.

– Не излязохте ли да погледате?

– Не, не бях свършила с раздигането на масата.

– Не ви ли помагаше келнерът?

– Не, господине, той беше излязъл в градината да види фойерверките.

– Но вие не отидохте.

– Не, господине.

– Защо така?

– Исках да свърша работата.

– Не обичате ли фойерверките?

– О, да, обичам, господине. Не беше заради това. Но нали знаете, че фойерверки има на два пъти, а Уилям и аз сме свободни утре вечер и ще отидем в града да гледаме оттам.

– Разбирам. Ами чухте ли госпожица Маги да пита за палтото си и да не може да го намери?

– Чух как госпожица Ник изтича горе, господине, а госпожица Бък-ли ѝ извика от предния хол и каза, че не могла да намери нещо, а после я чух да казва: „Добре, ще взема шала“...

– Извинете... – прекъсна я Поаро. – Не се ли опитахте да намерите палтото ѝ или да го донесете от колата, където е било оставено.

– Аз си имах работа, господине.

– Точно така... и без съмнение нито едната, нито другата от двете млади дами са ви помолили да го направите, понеже са мислили, че сте във и гледате фойерверка?

– Да, господине.

– Ще рече, че предишните години сте излизали във да гледате фойерверка?

По бледите ѝ бузи внезапно се разля руменина.

– Не разбирам какво искате да кажете, господине. На нас винаги ни се позволява да излезем в градината. Ако тая година не ми се е искало да изляза и съм предпочела да разтребя докрай и да си легна, мисля, че то си е моя работа.

– Mais oui, mais oui. Не съм искал да ви засегна. Защо да не правите

това, което предпочитате? Разнообразието е приятно нещо.

Той помълча и после добави:

– Сега се чудя дали бихте могли да ми помогнете по един малък въпрос. Това е стара къща. Знаете ли дали има тука някакви тайни скривалища?

– Ами... има нещо като плъзгаща се вратичка в ламперията, в същата тая стая. Спомням си, че ми я показвах, когато бях малко момиче. Само че сега не мога да си спомня точно къде беше. Да не беше пък в библиотеката? Не мога да ви кажа със сигурност.

– Достатъчно голяма, за да се скрие зад нея човек?

– О, не, в никой случай, господине! Едно мъничко шкафче, нещо като ниша. Около един квадратен фут, господине, не повече.

– О, аз съвсем не съм имал пред вид такова нещо!

Руменината отново изби по лицето ѝ.

– Ако мислите, че съм се крила някъде, лъжете се! Аз чух как госпожица Ник изтича надолу по стълбите и навън, чух я как извика и влязох в хола да видя дали... дали не се е случило нещо. И това е самата истина, господине. Самата истина.

## 13 ПИСМАТА

След като се освободи от Елин, Поаро се обърна с доста замислен вид към мене.

– Чудя се сега дали е чула тия изстрели? Мисля, че ги е чула. Чула ги е, отворила е кухненската врата. Чула е Ник да се втурва надолу по стълбите, а след това навън и тогава е дошла в хола, за да разбере какво се е случило. Това е съвсем естествено. Но защо не е излязла да гледа фейерверка тая вечер? Ето кое бих искал да зная, Хейстингс.

– Какво беше това хрумване да я питате за тайно скривалище?

– Просто едно фантастично хрумване, че в края на краищата може още да не сме се отървали от „Й“.

– „Й“?

– Да. Последната личност в моя списък. Вероятното външно лице. Да предположим, че по някоя причина свързана с Елин, тоя „Й“ е дошъл тука, в къщата, снощи. Той (приемам, че е бил „той“) се скрива в тайно помещение в тая стая. През стаята минава някакво момиче, което той взема за Ник. Той излиза подир нея навън и я застрелва. Non, c'est idiot<sup>65</sup>! Освен това ние знаем, че няма никакво скривалище. Решението на Елин да остане снощи в кухнята е било проста случайност. Хайде да потърсим завещанието на мадмоазел Ник.

В гостната нямаше никакви книжа. Ние се преместихме в библиотеката, доста тъмна стая, която гледаше към алеята за колите. В нея имаше голямо старомодно бюро от орехово дърво.

Да го прегледаме ни отне доста време. Всичко беше в пълно безредие. Сметките и разписките бяха разбъркани. Разни покани, искания да се уредят неплатени сметки, писма от приятели.

– Ще подредим тия книжа – строго заяви Поаро – системно и методично.

И удържа на думата си. След половин час той се облегна на стола си с доволно изражение. Всичко беше старателно сортирано, етикетирано, скачено.

– C'est bien, ca<sup>66</sup>. Поне едно нещо е добре. Наложил се да прегледаме всичко толкова подробно, че няма никаква възможност да сме

65. Non, c'est idiot! (фр.) – Не, това е съвсем глупаво! – Б.пр.

66. C'est bien, ca (фр.) – Това е добре. – Б.пр.

пропуснали нещо.

– Така е, вярно. Но пък не е имало кой знае какво за намиране.

– С изключение на това може би.

Той ми подметна някакво писмо. Беше написано с едър разкрячен почерк, почти невъзможен да се разчете:

Миличка, Забавлението беше много, много хубаво. Днес се чувствавам съвсем смачкана. Ти постъпи много разумно като не пипна тая мръсотия, и никога да не започваш, миличка! Ужасно трудно е да се откажеш после. Пиша на приятеля да побърза да ме снабди. Какъв ад е животът!

Твоя Фреди.

– Датирано февруари тая година – замислено каза Поаро. – Тя е наркоманка, разбира се; познах го, щом я погледнах.

– Наистина ли? И наум не ми е дошло такова нещо!

– То е горе-долу очевидно. Трябва само да я погледнете в очите. А после тия необикновени промени в настроението. Понякога е оживена, възбудена, понякога е безжизнена, отпусната.

– Вземането на наркотици засяга и нравствените устои, нали?

– Неизбежно. Но аз не вярвам госпожа Райс да е истинска наркоманка. Тя е в началото, не на края.

– А Ник?

– Няма такива признаци. Може да е ходила на някое и друго подобно забавление с наркотици за развлечение, но не взема нищо редовно.

– Радвам се, че е така.

Изведнъж си спомних думите на Ник за Фредерика, че не винаги била на себе си. Поаро кимна и почука с пръст по писмото, което държеше.

– Без съмнение тя е имала пред вид именно това. Е тука останахме, както се казва, с пръст в устата. Да се качим горе в стаята на мадроазел.

В стаята на Ник също имаше писмена маса, но в нея нямаше почти нищо. И тука нямаше и помен от завещанието. Намерихме паспорта на леката й кола и напълно редовен ордер за получаване на дивидент, издаден преди един месец. Освен това нямаше нищо важно.

Поаро въздъхна с отчаян вид.

– Младите момичета... не ги възпитават, както трябва в днешните времена. Редът, методичността не се включват във възпитанието им. Тя е очарователна, мадроазел Ник, но е развейпрах. Положително е

развейпрах.

Сега той преглеждаше съдържанието на един скрин.

– Слушайте, Поаро – казах аз с известно смущение, – това е бельо!

Той изненадано спря.

– И какво от това, приятелю?

– Не мислите ли... искам да кажа... ние едва ли...

Поаро избухна в гръмогласен смях.

– Бедничкият ми Хейстингс, вие положително принадлежите към викторианската ера. Ако беше тука, мадмоазел Ник щеше да ви каже същото. По всяка вероятност щеше да каже, че ви хлопа някоя дъска. В днешните времена младите дами не се срамуват от своето бельо. Сутие-нът и комбinezонът не представляват вече срамна тайна. Всеки ден на плажа всички тия одеяния се свалят на няколко стъпки от вас. И защо не?

– Не виждам никаква необходимост от това, което вършите.

– Ecoutez<sup>67</sup>, приятелю. Ясно е, че тя не държи под ключ съкровищата си, нашата мадмоазел Ник. Ако поискаше да скрие нещо от чужд поглед, къде би го скрила? Под чорапите и фустите! Я! Какво е това?

Той вдигна връзка писма, стегнати с избеляла розова панделка.

– Ако не греша, любовните писма на мосьо Майкъл Ситън.

Свършено спокойно Поаро развърза панделката и започна да отваря писмата.

– Поаро! – извиках аз, скандализиран. – Вие нямате никакво право за това! Това не е прилично!

– Аз не играя на приличие, mon ami. – Гласът му прокътня внезапно рязък и строг. – Аз издирвам убиец!

– Да, но частни писма...

– Може да не ми кажат нищо... А може и да кажат нещо. Аз съм длъжен да използвам всяка възможност, приятелю. Хайде, бихте могли да ги четете и вие заедно с мене. Четири очи виждат по-добре от две. Утешете се с мисълта, че непроницаемата Елин вероятно ги знае наизуст.

На мене това не ми се хареса. И все пак си давах сметка, че в това положение Поаро не можеше да си позволи да бъде много деликатен, и се успокоих с извинението, че последните думи на Ник бяха: „Гледайте всичко, каквото пожелаете.“

Писмата бяха от различни дати и започваха от миналата зима.

---

67. Ecoutez (фр.) – Слушайте. – Б.пр.

Нова година.

Скъпа,

Настъпи Нова година и аз вземам добри решения. Това, че наистина ме обичаш, ми се струва твърде прекрасно, за да бъде вярно. Ти промени целия ми живот. Струва ми се, ние и двамата го разбрахме още от първия миг на познанството ни. Щастлива Нова година, мое хубаво момиче!

**Вечно твой Майкъл.**

8 февруари

Скъпа моя любима,

Колко искам да те виждам по-често! Страшно глупаво, нали? Цялата тая отвратителна криеница ми е омразна, но аз ти обясних положението. Зная колко много мразиш лъжите и криенето. Аз също. Но наистина това би могло да развали цялата работа. Чичо Матю е съвършено побъркан по въпроса за ранните женитби и как те погубвали кариерата на мъжа. Като че ли ти би могла да погубиш моята, скъпи мой ангел! Дръж се, скъпа. Всичко ще се нареди.

**Твой Майкъл**

2 март

Не би трябвало да ти пиша два дена наред, зная. Но не мога да се сдържа. Когато летях вчера, мислех си за тебе. Минавах над Скарбъро. Прекрасното, прекрасното, прекрасното Скарбъро, най-чудесното място в света! Скъпа, ти не знаеш колко много те обичам.

**Твой Майкъл.**

18 април

Скъпа,

Всичко е установено. Окончателно. Ако сполуча с моето начинание (а аз непременно ще сполуча!), ще мога да поставя въпроса ребром пред чичо Матю и ако не му се хареса... е, какво ще ме е грижа? Безкрайно мило е от твоя страна така да се



интересуваш от дългите ми технически описания на „Албатрос“. Колко копнея да те поразхода с него! Някой ден! За бога, не се тревожи за мене. Цялата работа не е и наполовина толкова опасна, колкото може да се заключи от приказките. Сега, след като знаеш, че ти ме обичаш, просто не бих могъл да загина. Всичко ще мине благополучно, любима. Имай вяра в твоя

**Майкъл.**

20 април

Ангел мой, всяка дума, която казваш, е истина и аз ще пазя това писмо завинаги. Аз не те заслужавам и наполовина! Ти си тъй различна от всички други. Обожавам те!

**Твой Майкъл.**

Последното беше без дата.

Скъпа любима,

Утре потеглям. Изпитвам страхотно нетърпение, възбуда и съм абсолютно убеден в успеха. Приятелят ми „Албатрос“ е в пълна готовност. Той няма да ме излъже.

Дръж се, любима, и не се тревожи. Риск, разбира се, има, но не е ли риск и целият ни живот? Между другото, някой ми каза, че трябвало да напиша завещание (тактично момче... но не ми е мислил злото) и аз го направих: написах го на половинка лист от бележник и го изпратих на стария Хуитфийлд. Нямах време да отида дотам. Веднъж някой ми разказа как един човек написал завещание само от три думи – „Всичко на майка“ – и то било напълно законно. Моето завещание доста приличаше на това... Аз си спомних, че ти се казваш всъщност Магдала, и с това доказах, че съм умно момче! Двама мои другари се подписаха като свидетели.

Недей туря на сърце всичките тия сериозни приказки за завещания, сърце мое. (Не съм искал да правя игрословици, това беше случайност.) Аз ще се върна здрав и читав. Ще ти пращам телеграми от Индия, Австралия и тъй нататък. И не губи дух! Всичко ще свърши благополучно! Разбираш?

Лека нощ и бог да те благослови,

**Майкъл.**

Поаро прибра и отново върза писмата.

– Виждате, Хейстингс? Трябваше да ги прочета, за да се убедя. Всичко е така, както ти казах.

– Положително сте могли да се убедите и по някакъв друг начин?

– Не, *mon cher*, точно това не можех да направя. Трябваше да стане по този начин. Сега имаме много ценни доказателства.

– По отношение на какво?

– Сега знаем, че съществуването на завещание, направено от Майкъл в полза на мадмоазел Ник, е потвърдено черно на бяло. Всеки, който е прочел тия писма, знае за съществуването му. А както нехайно бяха скрити тия писма, кой ли не е могъл да ги прочете?

– Елин?

– Елин едно на ръка бих казал. Ще си направим малък опит с нея, преди да излезем.

– От завещанието няма нито следа.

– Няма, това е много интересно. Но по всяка вероятност то лежи захвърлено някъде върху библиотечен шкаф или мушнато в порцеланова ваза. Ще трябва да накараме мадмоазел да поразрови паметта си за тая подробност. Във всеки случай тука няма какво да търсим повече.

Когато слязохме, Елин бършеше прах в хола.

Поаро се сбогува много любезно с нея на минаване. На вратата се обърна и каза:

– Вие знаехте, предполагам, че госпожица Бъкли е била сгодена с летеца Майкъл Ситън?

Тя зяпна.

– Какво? С тоя, за когото се вдига толкова шум във вестниците?

– Да.

– Божичко, пък аз да не знам! Я гледай ти! Сгоден с госпожица Ник!

– Пълна и несъмнена изненада, проявена по много убедителен начин – забелязах аз, когато излязохме вън.

– Да. Изглеждаше наистина неподправена.

– Може да си е била неподправена – подхвърлих аз.

– Ами тоя пакет писма, който с месеци лежи под бельото? Не, *mon ami*.

„То си е така – помислих си аз. – Но ние не сме всички като Еркюл Поаро. Не всички си завираме носа, където не ни е работа.“

Но не казах нищо.

– Тая Елин... тя е някаква загадка – забеляза Поаро. – Това не ми

харесва. В тая работа има нещо, което не ми е ясно.

## ТАЙНАТА НА ИЗЧЕЗНАЛОТО ЗАВЕЩАНИЕ

Ние се върнахме направо в болницата.

Ник доста се изненада, като ни видя.

– Да, мадмоазел – каза Поаро в отговор на погледа й. – Аз съм като тия човечета на пружинка, скрити в кутийка. Щом се отвори капакът, и то изскача. На първо място да ви кажа, че съм сложил частните ви работи в ред. Сега всичко е грижливо подредено.

– Май че е било крайно време – не можа да сдържи усмивката си Ник. – Много ли сте акуратен, мосьо Поаро?

– Питайте приятеля ми Хейстингс.

С възпителен поглед момичето се обърна към мене.

Разправих и за някои от по-дребните чудатости на Поаро – че печените филии трябвало да се правят от четвъртити хлебчета, яйцата да бъдат еднакво големи; че не обича голфа като „безформена и безсистемна игра“, единствената положителна черта на която е правилната форма на издигнатината, от която се започва! Завърших с разказа за знаменития случай, който Поаро разреши благодарение на навика си да слага в правилни редици украшенията върху камината.

Поаро седеше до мене и се усмихваше.

– Той го разправя като някаква приказка, да – обади се той, когато свърших. – Но, общо взето, то е вярно. Помислете си само, мадмоазел, че аз непрекъснато се мъча да убедя Хейстингс да се сресва на прав път, а не отстрани. Погледнете само какъв разкривен и несиметричен вид му придава тоя път!

– Тогава сигурно не ме одобрявате и мене, мосьо Поаро – каза Ник. – И аз се сресвам с път отстрани. И сигурно одобрявате Фреди, която разделя косата си по средата.

– Той много се възхищаваше от нея оная вечер – лукаво забелязах аз. – Сега ми е ясно защо.

– *C'est assez*<sup>68</sup>! – сопна се Поаро. – Аз съм дошъл тука по сериозна работа, мадмоазел: това ваше завещание не мога да го намеря.

– О! – Ник навъси вежди. – Но нима е толкова важно? В края на краищата аз не съм умряла. А завещанията стават истински важни едва

---

68. *C'est assez* (фр.) – Стига! – Б.пр.

след смъртта, нали?

– Така е, вярно. И все пак ме интересува това ваше завещание. Имам няколко малки хрумвания, свързани с него. Помислете, мадмоазел! Помъчете се да си спомните къде сте го сложили, къде сте го видели за последен път?

– Не вярвам да съм го сложила на някакво определено място – отговори Ник. – Аз никога не слагам нещата на място. Сигурно съм го бутнала в някое чекмедже.

– Да не сте го сложили случайно в тайното скривалище?

– Тайното какво?

– Вашата прислужница Елин казва, че в гостната или в библиотеката има тайно скривалище.

– Глупости! – рече Ник. – Никога не съм чувала за подобно нещо. Елин ли ви го каза?

– Mais oui. Изглежда, че тя е служила в Крайната къща като младо момиче. Готвачката ѝ показала скривалището.

– За първи път чувам такова нещо. Предполагам, че дядо трябва да е знаел за него, но и да е знаел, не ми го е казал на мене. Аз съм сигурна, че е щял да ми каже. Мосьо Поаро, сигурен ли сте, че Елин не е измислила всичко това?

– Не, мадмоазел, съвсем не съм сигурен! Il me semble<sup>69</sup>, че има нещо... странно в тая ваша Елин.

– О, не бих я нарекла странна. Уилям е малоумен, а детето е гадно малко зверче, но Елин не е лоша. Въплъщение на почтеност.

– Позволихте ли ѝ да излезе да гледа фойерверките снощи, мадмоазел?

– Разбира се. Те винаги излизат. Разтребват след това.

– И въпреки това не е излязла.

– Как не! Разбира се, че е излязла.

– Отде знаете, мадмоазел?

– Ами... ами... като че ли не зная. Казах ѝ да излезе и тя ми поблагодари... и естествено сметнах, че е излязла.

– Напротив, тя е останала вътре в къщата.

– Но... това е много чудно!

– Смятате, че е чудно?

– Да, смятам. Сигурна съм, че никога досега не е правила подобно нещо. Каза ли ви защо?

---

69. Il me semble (фр.) – Струва ми се. – Б.пр.

– Не ми каза истинската причина, сигурен съм в това.

Ник го погледна въпросително.

– Това... важно ли е?

Поаро разпери ръце.

– Тъкмо това е нещо, което не мога да кажа, мадмоазел. C'est curieux<sup>70</sup>. Засега оставям тая работа така.

– И тия приказки за скривалище – замислено продължи Ник. – Неволно си мисля, че е извънредно чудновато... и неубедително. Показва ли ви къде е това скривалище?

– Каза, че не можела да си спомни.

– Не вярвам да има такова нещо.

– По всичко изглежда, че сте права.

– Сигурно започва да изглупява, нещастната.

– Тя положително измисля разни истории! Каза ни също, че Крайната къща не била добро място за живеене.

Ник леко потрепера.

– За това може да е права – бавно промълви тя. – Понякога и на мене ми се струва така. Човек изпитва едно чудновато чувство в тая къща...

Очите ѝ се разшириха и потъмняха. В тях светеше някаква обреченост. Поаро побърза да я отклони към други въпроси.

– Ние се отдалечихме от темата си, мадмоазел. Завещанието. Последната воля и завещание на Магдала Бъкли.

– Така и написах – каза Ник с известна гордост. – Помня, че така написах, и писах „да се платят всички дългове и разноски по завещанието“. Спомних си го от някаква книга, която съм чела.

– Искате да кажете, че не сте използвали специален формуляр?

– Не, нямаше време. Аз вече тръгнах за болницата, а освен това господин Крофт каза, че формулярите за завещание били много опасни. По-добре било да се напише обикновено завещание и да не се мъчи човек да употребява разни там юридически термини.

– Мосьо Крофт? Той е присъствувал?

– Да. Именно той ме попита дали съм направила завещание. Аз никога нямаше да се сетя сама. Той каза, че ако човек умре без тес... тес...

– Без тестамент<sup>71</sup> – подсказах аз.

– Да, така беше. Каза, че ако човек умре без тестамент, държавата

---

70. C'est curieux (фр.) – Това е интересно. – Б.пр.

71. Тестамент (лат.) – Завещание. – Б.пр.

задига сума нещо, а това би било много жалко.

– Много услужлив, той превъзходен мосьо Крофт!

– О, много – горещо потвърди Ник. Той повика Елин и мъжа ѝ да се подпишат като свидетели. – Е-ей! Ами, разбира се! Ех, че съм идиотка!

Ние я изгледахме озадачено.

– Аз съм пълна идиотка. Да ви карам да преравяте цялата Крайна къща! Ами че то е у Чарлз! У моя братовчед Чарлз Вайз!

– А, ето защо не сме могли да го намерим.

– Господин Крофт каза, че редното би било да го пази някой адвокат.

– Tres correct, ce bon m. Croft<sup>72</sup>.

– Понякога мъжете са полезни – продължи Ник. – Някой адвокат или в банката, така ми каза. А аз казах, че най-добре ще е да го пази Чарлз. Тогава го мушнахме в един плик и веднага го изпратихме.

С въздишка тя се отпусна на възглавницата.

– Прощавайте, че бях така ужасно тъпа. Но сега всичко е наред. Завещанието е у Чарлз и ако наистина искате да го видите, разбира се, той ще ви го покаже.

– Но не и без пълномощно от вас – възрази с усмивка Поаро.

– Колко глупаво!

– Не, мадамозел. Не глупаво, а предпазливо.

– За мене е глупаво. – Тя взе едно от сложените на нощната масичка листчета хартия. – Какво трябва да напиша? Покажете на кучето заека?

– Comment<sup>73</sup>?

Аз се изсмях, като видях смаяното му лице.

Той продиктува установената формула и Ник послушно я написа.

– Благодаря ви, мадамозел – каза Поаро и взе листчето.

– Съжалявам, че ви създадох толкова много грижи. Но наистина бях забравила. Нали знаете как някои неща се забравят почти веднага?

– Човек, който е свикнал на ред и методичност в мислите си, не забравя.

– Ще трябва да мина някой специален курс – отговори Ник. – Покрай вас започвам да страдам от комплекс за малоценност.

– И дума да не става! Au revoir, мадамозел. – Той обиколи с поглед стаята. – Имате чудесни цветя.

---

72. Tres correct, ce bon m. Croft (фр.) – Напълно прав, той добър мосьо Крофт. – Б.пр.

73. Comment? (фр.) – Какво? – Б.пр.

– Нали? Карамфилите са от Фреди, розите от Джордж, а лилиите от Джим Лазаръс. Ами, я вижте това...

Тя свали хартията, която покриваше голяма кошница грозде от оранжерия.

Изречението на Поаро се промени. Той стремително пристъпи напред.

– Да не сте яли от него?

– Не, още не.

– И да не ядете! Не бива да ядете нищо, което ви се донася отвън, мадмоазел. Нищо! Разбирате ли?

– О!

Ник заби поглед в него и бавно пребледня.

– Разбирам. Вие смятате... вие смятате, че тая работа още не е свършила. Вие мислите, че те още правят опити? – пошепна тя.

Поаро я хвана за ръка.

– Не мислете за това. Тука сте в безопасност. Но помнете: нищо, което ви се изпраща отвън!

Когато напуснахме стаята, пред очите ми все още стоеше това пребледняло уплашено лице на възглавницата.

Поаро погледна часовника си.

– Воп. Имаме точно толкова време, колкото да заварим мосьо Вайз в кантората, преди да е излязъл за обед.

С идването си бяхме поканени в кабинета на Чарлз Вайз почти без всякакво бавене.

Младият адвокат се изправи да ни поздрави. Държеше се официално и безстрастно, както винаги.

– Добро утро, мосьо Поаро. С какво мога да ви бъда полезен?

Без много приказки Поаро му връчи писмото, написано от Ник. Той го пое, прочете го, вдигна очи от листчето и ни загледа объркан.

– Моля да ме извините. Аз действително не зная как да разбера...

– Не се ли е изказала мадмоазел Бъкли достатъчно ясно?

– В това писмо – Вайз почука по листчето с нокът – тя ме моли да ви предам завещание, написано от нея и поверено на мене през февруари тая година.

– Да, мосьо.

– Но, драги ми господине, на мене не е било поверявано никакво завещание.

– Comment!

– Доколкото ми е известно, братовчедка ми изобщо не е правила



завещание. Поне аз положително не съм го съставял за нея.

– Тя го написала сама, доколкото разбрах, написала на лист от бележник и го изпратила на вас по пощата.

Адвокатът поклати глава.

– В такъв случай мога да кажа само, че не съм го получил.

– Слушайте, мосьо Вайз...

– Изобщо не съм получавал нищо подобно, мосьо Поаро.

Настъпи мълчание, след това Поаро се изправи.

– В такъв случай, мосьо Вайз, няма какво да се каже повече. Трябва да е станала някаква грешка.

– Положително трябва да е станала някаква грешка.

Той също се изправи.

– Довиждане, мосьо Вайз.

– Довиждане, мосьо Поаро.

– И тука нищо не стана – забелязах аз, когато се озовахме отново на улицата.

– Precisement.

– Как мислиш, дали ни лъже?

– Не може нищо да се каже. Лицето му е като от дърво издялано на тоя мосьо Вайз, като оставим настрана, че изобщо целият се държи вдървено. Едно е ясно: той няма да се помръдне от възприетото веднъж твърдение. Той изобщо не е получил завещанието. Това е неговият коз.

– Положително Ник трябва да има писмено потвърждение за получаването му.

– *Cette petite*<sup>74</sup>, тя никога не би и помислила за подобно нещо. Нали го е изпратила. И повече не се е интересувала. *Voilà*. Освен това същия ден е постъпила в болницата, за да ѝ махнат апандисита. По всяка вероятност е била заета с вълненията си.

– Добре де, какво ще правим сега?

– *Parbleu*, ще отидем да се видим с мосьо Крофт. Ще видим какво той може да си спомни за тая работа. Както изглежда, тя е била до голяма степен негово дело.

– Той нищо не е спечелил от нея – забелязах замислено аз.

– Не, не. Не мога да видя в това никакъв умисъл от негова страна. Може да е само търчи-лъжи, човек, който обича да урежда работите на съседите си.

Такова държане бе наистина типично за господин Крофт според

---

74. *Cette petite* (фр.) – Това момиче. – Б.пр.

мене. Той беше любезният всезнайко, който причинява толкова ядове в нашия свят.

Заварихме го в кухнята по ръкави да се занимава с някаква тенджерка. Вкусна миризма изпълваше къщурката.

Той зарязва с готовност готварските си занимания, понеже гореше от нетърпение да поприказва за убийството.

– Едно моментче – каза той. – Качете се горе. Майка ще иска да участва в разговора. Цял живот няма да ни прости, ако приказваме тука. Куи-и, Мили! Двама приятели се качват при тебе.

Госпожа Крофт ни посрещна радушно и нетърпеливо заразително за Ник Тя ми харесваше много повече от мъжа си.

– Тая бедна душичка! – каза тя. – В болница, казвате? Не бих се учудила, ако е получила пълно нервно разстройство. Ужасна работа, господин Поаро, направо ужасна! Да застрелят едно такова невинно девойче! Просто да не го помисли човек, просто да не го помисли! Пък и не сме в някой далечен див пущинак! Ами тука, в самото сърце на старата Англия! Цяла нощ не можах да мигна, цяла нощ!

– Сега вече ме е страх да излизам и да те оставям сама, жено – каза нейният съпруг, който си беше сложил самото и дошъл при нас. – Става ми неприятно, като се сетя, че те бях оставил съвсем самичка тука снощи. Направо тръпки ме побиват!

– Друг път няма вече да ме оставиш сама, това мога да ти кажа – отговори госпожа Крофт. – Поне след като мръкне. И май че ми се иска да напусна тия места колкото може по-скоро. Никога вече няма да се чувствавам тука както преди. Бедничката Ники Бъкли сигурно няма да може вече и да спи в тая къща.

Беше малко трудно да се стигне до целта на посещението ни. И двамата – и господин, и госпожа Крофт – приказваха толкова много и бяха толкова любопитни да узнаят всичко. Ще дойдат ли близките на нещастното загинало момиче? Кога ще е погребението? Ще има ли следствие? Какво мисли полицията? Попаднали ли са на някаква следа? Вярно ли е, че някакъв мъж бил задържан в Плимут?

После, след като отговорихме на всички тия въпроси, взеха да настояват да ни нагостят. Спаси ни само лъжливото изявление на Поаро, че трябвало да бързаме за обед при началника на полицията.

Най-сетне настъпи мигновена пауза и Поаро се възползува от случая да зададе интересувания го въпрос.

– Ами да, разбира се! – каза господин Крофт. Замислено намръщен, той подръпна един-два пъти щората нагоре-надолу за шнура. – Спомням

си го много ясно. Май беше съвсем скоро след пристигането ни тука. Помня. Апандисит, така бяха казали лекарите...

– А може съвсем да не е било апандисит – прекъсна го госпожа Крофт. – Тия доктори душа дават само да могат да те накълцат. Във всеки случай не е бил такъв, че да се налага операция. Храносмилането й не било редовно и още не знам какво, та я прегледали на рентген и й казали, че по-добре ще е да го махнат. И ще не ще, бедничката ни малка отиде в една от тия отвратителни болници.

– Аз само я попитах дали си е написала завещанието – обади се господин Крофт. – Повече на шега.

– Така ли?

– А тя взе, че веднага го написа. Спомена нещо за вземане на бланка от пощата, но аз я посъветвах да не го прави. Те понякога създавали много неприятности, така ми каза един човек. Нали братовчед й е адвокат. Той щеше да й състави завещание по всички правила: ако всичко свършеше добре, в което, разбира се, аз бях сигурен. Това беше само като една предпазна мярка.

– Кой го подписа като свидетел?

– Ами Елин, прислужницата и мъжът й.

– А после? Какво стана после със завещанието?

– Ами изпратихме го на Вайз. На адвоката, нали го знаете?

– Сигурен ли сте, че сте го изпратили?

– Драги ми мосьо Поаро, аз го изпратих лично. Пуснах го в ей тая пощенска кутия пред портата.

– Тъй че ако мосьо Вайз казва, че не го е получил...

Крофт се вторачи в Поаро.

– Да не искате да кажете, че се е загубило по пощата? Ах, това не е възможно, в никой случай!

– Както и да е, вие сте сигурен, че сте го изпратили?

– Човек да не съм! – от все сърце възкликна господин Крофт. – Готов съм да се закълна всеки момент!

– Е, хубаво – каза Поаро. – За щастие това няма значение. Мадмоазел надали е много близо до смъртта засега.

Ние се измъкнахме.

– Et voilà<sup>75</sup>! – рече Поаро, когато бяхме достатъчно далеч, за да не бъдем чути, и вървахме вече към хотела. – Кой лъже? Мосьо Крофт? Или мосьо Чарлз Вайз? Трябва да призная, че не виждам причина, която

75. Et voilà (фр.) – И ето! – Б.пр.

би накарала мосьо Крофт да лъже. Нищо не би спечелил от задържането на завещанието, особено пък след като сам е станал причина за написването му. Не, неговите показания са като че ли достатъчно ясни и напълно съвпадат с това, което ни разказа мадмоазел Ник. Но все пак...

– Да?

– Все пак се радвам, че мосьо Крофт се занимаваше с готвене, когато дойдохме Той остави прекрасни отпечатьци от мазния си палец и показалец на края на вестника, с който беше покрита кухненската маса. Аз успях да го откъсна, без да ме забележи. Ще го изпратим на нашия добър приятел инспектор Джап в Скотланд Ярд. Все има една малка вероятност тия отпечатьци да са му познати.

– Да?

– Знаете ли, Хейстингс, не мога да се отърва от чувството, че нашият добродушен мосьо Крофт е малко прекалено добър, за да е искрен... А сега – добави той. *Le déjeuner*<sup>76</sup>. Вече ми прилошава от глад.

---

76. *Le déjeuner* (фр.) – Обедът. – Б.пр.

## 15

## СТРАННОТО ПОВЕДЕНИЕ НА ФРЕДЕРИКА

Измислицата на Поаро за началника на полицията се оказа в края на краищата съвсем не чак толкова лъжлива. Полковник Уестън ни посети скоро след обедата.

Той беше висок мъж с военна стойка и доста хубава външност. Отнасяше се с дължимото почитание към постиженията на Поаро, с които, изглежда, беше добре запознат.

– Какъв голям късмет за нас, че сте тука, мосьо Поаро – току повтаряше той.

Най много го беше страх, че може да се види принуден да потърси помощта на Скотланд Ярд. Голямото му желание беше да реши загадката и да хване престъпника без тяхно сътрудничество. Тъкмо затова толкова много се радваше на присъствието на Поаро в градчето.

Поаро, доколкото можах да преценя, му гласува пълно доверие.

– Дяволски странна работа – каза полковникът. Никога не съм чувал за нещо подобно. Е, момичето ще е в безопасност в болницата. Но все пак не можете я държите там вечно!

– Тъкмо там е мъчнотията, мосьо le colonel<sup>77</sup>. Тоя въпрос може да се уреди само по един начин.

– А именно?

– Да сложим ръка на виновника.

– Ако подозренията ви се оправдаят, това няма да е толкова лесно.

– Ah, je le sais bien<sup>78</sup>.

– Доказателства! Да се намерят доказателства е дяволски трудно.

Полковникът дълбокомислено се намръщи:

– Винаги е трудно в тия случаи, в които не може да се следва установеният ред. Ако можехме да докопам пистолета...

– По всяка вероятност той е на морското дъно. Разбира се, ако убиецът има поне малко ум в главата.

– Ах! Често пъти те нямат ум – каза полковник Уестън. – Само да знаете какви глупости вършат хората. Не говоря за убийства, мога с радост да кажа, че по тия места не стават много убийства, а за обикновените случаи в полицейските съдилища. Безпросветната гламавщина на

77. M. le colonel (фр.) – Г-н полковник. – Б.пр.

78. Ah, je le sais bien (фр.) – О, добре го зная. – Б.пр.

тия хора е изумителна.

– Обаче те са с различен манталитет.

– Да, може би. Ако в случая е Вайз, той ще ни създаде много грижи. Той е предпазлив човек и умен адвокат. Няма да се издаде. Жената... е, там надеждата може да е по-голяма. Десет срещу едно, че тя ще се опита пак. Жените нямат търпение.

Той стана.

– Следствието започва утре сутрин. Следователя ще се съобразява с нас и ще гледа да пази колкото може по-голяма тайна. Ние не искаме да се дава на тия неща голяма гласност.

Полковникът се запъти към вратата, но изведнъж се върна.

– Да се не види! Забравих точно онова, което за вас ще е най-интересно и за което бих искал да чуя вашето мнение.

Той седна отново, извади от джоба си парченце хартия с нещо писано на него и го подаде на Поаро.

– Моите полицаи го намериха, когато претърсваха градината. Не далеч от мястото, откъдето сте наблюдавали фейерверка. Това е единственото, което би могло нещо да подсказе.

Поаро поопъна хартиятката. Почеркът беше едър и разтеглен.

... трябва пари веднага. В противен случай ти...

... какво ще се случи. Аз те предупреждавам.

Поаро се навъси. Прочете написаното втори и трети път.

– Това е интересно – рече той. – Може ли да го задържа?

– Разбира се. Няма никакви отпечатащи от пръсти. Ще се радвам, ако успеете да разберете нещо.

Полковник Уестън отново се изправи.

– Наистина трябва да си вървя. Следствието е утре, както ви казах. Между другото вие няма да бъдете призован като свидетел, само капитан Хейстингс. Не искаме вестникарите да подушат, че се занимавате с тая работа.

– Разбирам ви. Какво става с близките на нещастната млада дама?

– Бащата и майката пристигат от Йоркшир днес. Ще дойдат към пет и половина. Бедните! От все сърце ми е жал за тях. Те ще вземат тялото утре. – Полковникът поклати глава. – Неприятна история. Не ми харесва, мосьо Поаро.

– На кого ли би харесала, мосьо le colonel? Тя си е, както казахте, неприятна история.

Когато той си отиде, Поаро разгледа късчето хартия още веднъж.

– Някое важно указание? – попитах го аз.

Поаро сви рамене.

– Отде да знам? Понамирисва на изнудване От някого от присъствувалите снощи са били искани пари по много неприятен начин. Разбира се, възможно е да е бил някой от външните лица.

Той разгледа писаното с малко увеличително стъкло.

– Не ви ли се вижда тоя почерк познат, Хейстингс?

– Донякъде ми напомня нещо... ах, да, сетих се: оная бележка на госпожа Райс.

– Да – бавно потвърди Поаро. – Има известни прилики. Положително има прилики. Интересно! И все пак, мисля, че това не е почеркът на мадам Райс. Влез! – отговори той, понеже някой почука на вратата.

Беше капитан Чаленджър.

– Отбивам се ей така – обясни той. – Исках да зная дали сте направили някоя крачка напред.

– Parbleu – възкликна Поаро. – В тоя момент ми се струва, че съм значително по-назад! Аз като че ли напредвам en reculant<sup>79</sup>.

– Лошо! Но аз всъщност не ви вярвам, мосьо Поаро. Разправяли са ми какво ли не за вас и какъв чудесен човек сте. Казват, че никога не сте се провалили.

– Това не е вярно – възрази Поаро. – Аз се провалих много зле в 1893 година в Белгия. Нали си спомняте, Хейстингс? Аз съм ви го разправял. Случая с кутията шоколадени бонбони.

– Помня – казах аз.

И се усмигнах, защото когато ми разправи тая история, Поаро ме помоли да му казвам „шоколадени бонбони“ всеки път, щом ми се стори, че е започнал да си придава твърде голяма важност. И колко дълбоко се обиди, когато произнесох тия магически думи само след минута и половина.

– Е, да – каза Чаленджър. – Това е било толкова отдавна, че едва ли може да се смята. Вие ще разнищите тоя случай докрай, нали?

– В това се кълна. Давам думата на Еркюл Поаро. Аз съм от тия кучета, които като надушат следата, не я оставят докрай.

– Добре. Имате вече нещо наум?

– Имам подозрения срещу двама души.

– Предполагам, че не бива да питам кои са?

---

79. En reculant (фр.) – Вървейки назад. – Б.пр.

– Не бих ви и казал! Виждате ли, може да съм в грешка.

– Надявам се, че моето алиби е задоволително? – попита Чаленджър и лекичко намигна.

Поаро снизходително се усмихна на бронзовото лице пред него.

– Вие сте тръгнали от Девънпорт в осем часа и тридесет и няколко минути. Пристигнахте тука в десет и пет, двадесет минути след като беше извършено престъплението. А разстоянието от Девънпорт е тридесет мили и нещо и вие често сте го вземали за един час, понеже пътят е добър. Тъй че, както виждате, вашето алиби нищо не струва.

– И таз хубава, ами че аз...

– Разберете, че аз проверявам всичко. Вашето алиби, както казах, не струва. Но има и други неща освен алибито. Вие, мисля, не бихте се отказали да се ожените за мадмоазел Ник?

Морякът се изчерви.

– Винаги съм искал да се ожена за нея – отговори той с дрезгав глас.

– Точно така. Eh bien, мадмоазел Ник е била сгодена с друг. Това може да е причина да убиете другия. Но то е излишно: той загина като герой.

– Значи, това е вярно, че Ник е била сгодена с Майкъл Ситън? Тоя слух се пръсна из целия град отзарана.

– Да, интересно е колко бързо се разпространяват новините. И вие не сте го подозирали досега?

– Знаех, че Ник е сгодена с някого, тя ми го каза преди два дни. Но с нищо не ми даде да разбере кой е той.

– Той е бил Майкъл Ситън. Entre nous<sup>80</sup>, той й е оставил, предполагавам, доста голямо състояние. О, положително това не е подходящ момент за убиването на мадмоазел Ник... от гледището на вашите интереси. Тя плаче за своя любим сега, но всяко сърце се утешава. Тя е млада. А аз мисля, мосьо, че тя много ви харесва...

Чаленджър помълча един-два мига.

– Ако се сбъдне... – пошепна той.

На вратата се почука.

Беше Фредерика Райс.

– Търсех ви – каза тя на Чаленджър. – Казаха ми, че сте тука. Искан да зная дали ми донесохте часовника.

– Ах, да, прибрах го тая сутрин.

---

80. Entre nous (фр.) – Между нас. – Б.пр.



Той го извади от джоба си и го подаде на Фредерика. Беше часовник с доста необичайна форма – кръгъл като топка, сложен на панделка от обикновено черно моаре<sup>81</sup>. Спомних си, че бях видял часовник с почти същата форма върху китката на Ник Бъкли.

– Надявам се, че ще върви по-добре сега.

– Много ме ядосва. Вечно нещо не му е в ред.

– Той служи за красота, а не за удобство, мадам обади се Поаро.

– Не може ли да се съчетаят двете? – Фредерика ни изгледа всички наред. – Да не съм прекъснала някакво съвещание?

– Не, съвсем не, мадам. Говорехме за клюките, за престъплението. Чудехме се колко бързо се разпространяват новините: всички вече знаят, че мадмоазел Ник е била сгодена с този смел летец, дето загина.

– Значи, Ник е била сгодена с Майкъл Ситън! – възкликна Фредерика.

– Изненадана ли сте, мадам?

– Малко. Не зная защо. Разбира се, аз наистина мислех, че много се беше увлякъл по нея миналата есен. Те много често излизаха заедно. Но после, след Коледа като че ли и двамата охладняха един към друг. До колкото ми е известно, те почти не са се срещали.

– Тайната: те са я пазили много добре.

– Вероятно е било заради стария сър Матю. Струва ми се, че той е бил наистина малко смахнат.

– Нищо ли не подозирахте, мадам? А пък мадмоазел Ник е била толкова близка ваша приятелка!

– Ник умее да бъде потайна като дяволче, когато поиска – промълви полугласно Фредерика. – Но сега ми е ясно защо беше толкова нервна напоследък. О, трябваше да се подсетя от нещо, което тя каза едва онзи ден!

– Вашата малка приятелка е много привлекателна, мадам.

– Нашият Джим Лазаръс мислеше същото по едно време – подхвърли Чаленджър със силен, доста нетактичен смях.

– А, Джим!... – Фредерика сви рамене, но на мене ми се стори, че това я ядоса.

Тя се обърна към Поаро:

– Кажете ми, мосьо Поаро, не сте ли?...

Тя прекъсна. Високата ѝ снага се олюля, лицето ѝ стана още по-бяло. Очите ѝ бяха вперени в средата на масата.

---

81. Копринен лъскав плат, който дава вълнообразни оттенъци. – Б.пр.

– На вас не ви е добре, мадам.

Аз придърпах едно кресло, помогнах ѝ да се отпусне на него. Тя поклати глава, промърмори „Нищо ми няма“ и се наведе напред захлупила лице в шепите си. Ние я наблюдавахме обзети от неловко чувство.

След една минута тя седна изправено.

– Колко глупаво! Джордж, приятелю, не се учудвайте. Хайде да говорим за убийства. За нещо възбуждащо. Искам да зная дали мосьо Поаро е вече попаднал на следата.

– Още е твърде рано да се каже, мадам – отговори уклончиво Поаро.

– Но вие вече сте стигнали до известни заключения, да?

– Може би. Обаче имам нужда от още много доказателства.

– О! – Гласът ѝ прозвуча неуверено. Изведнъж Фредерика стана.

– Боли ме глава. Май ще ида да си легна. Може утре да ме пуснат да видя Ник.

Тя поривисто напусна стаята, Чаленджър се начумери.

– Човек никога не знае какво ще направи тая жена. Ник може да я обича, но аз не вярвам тя да обича Ник. Но човек никога не може да разбере жените. Все повтаря „миличка“, „миличка“, „миличка“ цялото време, а може би всъщност иска да каже „да те вземат дяволите“. Излизате ли, мосьо Поаро?

Поаро се беше изправил и грижливо чистеше някакво лепенце на шапката си.

– Да. Отивам в града.

– Аз нямам никаква работа. Мога ли да дойда с вас?

– Естествено. Ще ми бъде много приятно.

Ние излязохме от стаята. Поаро се извини и се върна.

– Бастуна ми – обясни той, когато излезе отново.

Чаленджър се понамръщи. И наистина бастунът с тежкия пръстен от ковано злато доста биеше на очи.

Първото посещение на Поаро беше в цветарница.

– Трябва да изпратя малко цветя на мадмоазел Ник – обясни той.

Оказа се, че не е лесно да му се угоди.

Най-после избра пъстра златна кошница и нареди да я напълнят с оранжеви карамфили. На всичко това трябваше да се върже голяма синя панделка.

Продавачката му даде картичка и той написа върху нея със замах: „Привет от Еркюл Поаро.“

– Аз ѝ изпратих цветя отзарана – каза Чаленджър. – Бих могъл да ѝ

изпратя малко плодове.

– Inutile<sup>82</sup>! – отрязва Поаро.

– Какво?

– Казах, че е безполезно. Хранителни продукти не е разрешено.

– Кой казва това?

– Аз го казвам. Аз дадох това нареждане. То е вече съобщено на мадмоазел Ник. Тя разбира.

– Боже господи! – изтръгна се от Чаленджър. Имаше съвсем стреснат вид. Очите му се спряха с интерес върху Поаро.

– Такава ли била работата? – рече той. – Вас все още ви е... страх.

---

82. Inutile! (фр.) – безполезно! – Б.пр.

16

РАЗГОВОРЪТ С Г-Н ХУИТФИЙЛД

Следствието беше скучна процедура – само най-безинтересни неща. Първо показания за установяване на самоличността, после аз дадох показания за намирането на трупа. След това се прочете медицинската експертиза.

Следствието бе прекъснато за една седмица.

Убийството в Сейнт Лу се намери в центъра на вниманието на всекидневния печат. Всъщност то замени заглавията „Ситън още в неизвестност“, „Неизвестната съдба на изчезналия летец“.

Сега, след като Ситън беше умрял и съответната почит е била отдадена на паметта му, трябваше да се намери нова сензация. Загадката на Сейнт Лу бе божи дар за вестниците, които се чудеха откъде да намерят новини през месец август.

Подир следствието успях да се промъкна благополучно покрай репортерите, намерих Поаро и двамата отидохме да се срещнем с преполюбния Джайлз Бъкли и жена му.

Бащата и майката на Маги бяха очарователна двойка, простодушни и далечни на всичко светско.

Госпожа Бъкли беше жена със силен характер, висока, руса, с ярко подчертан северен произход. Съпругът ѝ бе дребен човечец с побелели коси и трогателно стеснително държане.

Клетите, те бяха съвсем зашеметени от сполетялото ги нещастие, което ги беше лишило от дълбоко обичаната дъщеря, „нашата Маги“, както я наричаха те.

– Все още не мога да го повярвам – каза господин Бъкли. – Такова добро дете, мосьо Поаро! Тъй тиха и себеотрицателна, винаги загрижена за другите. Кой може да е искал да ѝ стори зло?

– Аз просто не можех да разбера телеграмата – каза госпожа Бъкли. – Та нали едва предишната сутрин я бяхме изпратили!

– Насред живота ние стоим пред смъртта – добави полугласно съпругът.

– Полковник Уестън беше много любезен – каза госпожа Бъкли. – Той ни уверява, че се вземат всички мерки да се открие човекът, който е извършил това деяние. Трябва да е някой луд. Не виждам друго възможно обяснение.

– Мадам, не мога да изкажа колко много ви съчувствувам за вашата загуба... и колко се възхищавам от вашата твърдост!

– Отчаянието не би ни върнало Маги – рече скръбно госпожа Бъкли.

– Жена ми е чудесна – каза свещеникът. – Нейната вяра и смелост са по-големи от моите. Всичко това така... така разстройва, мосьо Поаро!

– Зная... зная, мосьо.

– Вие сте голям детектив, мосьо Поаро? – попита госпожа Бъкли.

– Така казват, мадам.

– О, аз зная! Дори и ние в нашето затънтено провинциално селце сме чували за вас. Вие ще се доберете до истината, мосьо Поаро?

– Няма да се успокоя, докато не се добера до нея, мадам.

– Тя ще ви се открие, мосьо Поаро – с треперещ глас промълви свещеникът – Злото не може да остане ненаказано.

– Злото никога не остава ненаказано, мосьо. Но наказанието понякога остава неизвестно.

– Какво искате да кажете с това, мосьо Поаро?

Поаро само поклати глава.

– Бедничката малка Ник – каза госпожа Бъкли. – Всъщност най ми е жал за нея. Получих едно безкрайно прочувствено писмо. Тя пише, че се чувствава тъй, сякаш е поканила Маги тука, за да умре.

– Това е болезнена чувствителност – забеляза господин Бъкли.

– Да, но аз зная как се чувствава. Съжалявам, че не пускат да я видя. Това ми се вижда извънредно странно, да не пускат при нея най-близките ѝ сродници!

– Докторите и сестрите са много строги – отговори неопределено Поаро. – Те установяват правилата... така... и нищо не може да ги промени. И без съмнение те се боят от вълнението, естественото вълнение, което ще изпита, когато ви види.

– Може би – каза със съмнение госпожа Бъкли – Но аз не вярвам много в болниците. Ник щеше да е много по-добре, ако биха ѝ позволили да дойде с мене, да се махне веднага оттука.

– Възможно е, но ме е страх, че няма да се съгласят. Отдавна ли не сте виждали, мадамозел Бъкли?

– Не съм я виждала от миналата есен. Тя беше в Скарбъро. Маги отиде там да прекара един ден с нея, а след това тя дойде с Маги и преспа една нощ у нас. Тя е хубаво създание, обаче не мога да кажа, че ми харесват приятелите ѝ. Пък и животът, който води... е, да, това надали е

нейна грешка, бедното дете. Никога никой не се е грижил за възпитанието ѝ.

– Странен дом е Крайната къща – рече дълбокомислено Поаро.

– Аз не я обичам – отзова се госпожа Бъкли. – Никога не съм я обичала. Има нещо отблъскващо в тая къща. Старият сър Никълъс ми беше крайно неприятен. От него ме побиваха тръпки.

– Боя се, че не беше добър човек – потвърди нейният съпруг. – Но имаше някакъв особен чар.

– Никога не съм го забелязала – каза госпожа Бъкли. – Има нещо злокобно в тая къща. Съжалявам, че позволихме на нашата Маги да дойде тука.

– Ах! И да съжаляваш, и да не съжаляваш... – каза господин Бъкли и поклати глава.

– Е – заговори Поаро, – не бива да ви се натрапвам повече. Исках само да ви поднеса дълбоките си съболезнования.

– Много любезно от ваша страна, мосьо Поаро. Ние искрено ви благодарим за всичко, което правите.

– Вие се връщате в Йоркшир... кога?

– Утре. Печално пътуване. Сбогом, мосьо Поаро, и още веднъж благодаря.

– Прекрасни простички хорица – казах аз, когато излязохме.

Поаро кимна.

– Чак да ти се свие сърцето, нали, mon ami? Една толкова безполезна и толкова безцелна трагедия! Cette jeune fille<sup>83</sup>... Ах, аз най-жестоко се упреквам! Аз, Еркюл Поаро, бях на самото място и не предотвратих престъплението!

– Никой не би могъл да го предотврати.

– Говорите, без да мислите, Хейстингс. Никой обикновен човек не би могъл да го предотврати, но каква е ползата да си Еркюл Поаро със сиво вещество от много по-високо качество, отколкото на другите хора, ако не смогнеш да направиш онова, което не могат да направят другите?

– Е, разбира се – казах аз. – Ако поставяте въпроса така...

– Да, естествено. Аз съм смутен, сломен... безкрайно унижен!

Помислих си, че унижението на Поаро странно приличаше на самовъзгордяването у други хора, но благообразно се въздържах от каквито и да било забележки.

– А сега – заяви той, – en avant<sup>84</sup>. В Лондон.

---

83. Cette jeune fille (фр.) – Това момиченце. – Б.пр.

– В Лондон ли?

– Mais oui. Много лесно можем да вземем влака два часа. Тука всичко е спокойно. Мадмоазел е на сигурно място, в болницата. Никой не може да ѝ навреди. Следователно верните песове може да вземат отпуска. Трябват ми едно-две малки сведенияца.

Първото нещо, което направихме след пристигането си в Лондон, беше да посетим адвокатите на покойния капитан Ситън, господа Хуитфийлд, Парджитър & Хуитфийлд.

Поаро беше уговорил срещата предварително и при все че минаваше шест часът, скоро бяхме вече насаме с господин Хуитфийлд, главата на фирмата.

Той беше много изискан и внушителен мъж. При него лежеше писмо от началника на полицията и още едно от някакво висше длъжностно лице в Скотланд Ярд.

– Всичко това е много нередно и необичайно... мосьо ъ-ъ-ъ... Поаро – заговори той, докато си бършеше очилата.

– Точно така, мосьо Хуитфийлд. Обаче убийството също е нередно и... с радост ще отбележа, доста необичайно.

– Вярно, вярно. Но не е ли малко изкуствена тази връзка между убийството и завещанието на покойния ми клиент, а?

– Смятам, че не е.

– А, вие смятате, че не е. Е, при дадените обстоятелства, а трябва да призная, че и сър Хенри много настоява в своето писмо, аз ще... ъ-ъ-ъ... ще се радвам да, направя всичко, което е по силите ми.

– Вие сте били юридически съветник на покойния капитан Ситън?

– На цялото семейство Ситън, драги ми господине. Били сме такива... искам да кажа фирмата ни е била... от сто години насам.

– Parfaitement<sup>85</sup>! Покойният сър Матю Ситън съставял ли е завещание?

– Ние го съставихме за него.

– И той е разпределил състоянието си... как?

– Имаше завещани няколко суми, една на Природонаучния музей, но главната част от своето голямо... своето, бих казал, много голямо състояние той остави без всякакви уговорки на капитан Майкъл Ситън. Той нямаше други близки сродници.

– Казвате, много голямо състояние?

84. En avant (фр.) – напред. – Б.пр.

85. Parfaitement! (фр.) – Чудесно! – Б.пр.

– Покойният сър Матю беше вторият най-богат човек в Англия – съдържано отговори господин Хуитфийлд.

– Той е имал малко своеобразни възгледи, така ли?

Господин Хуитфийлд измери Поаро със строг поглед.

– На един милионер, мосьо Поаро, е позволено да бъде ексцентричен. Това дори донякъде се очаква от него.

Поаро посрещна тая забележка смирено и зададе нов въпрос:

– Смъртта му е настъпила неочаквано, доколкото разбирам?

– Съвсем неочаквано. Сър Матю се е радвал на изключително добро здраве. Обаче имал някакъв от никого неподозиран вътрешен тумор. Тоя тумор засегнал някаква жизнена тъкан и се наложило незабавно да го оперират. Операцията, както винаги в такива случаи, завърши напълно благополучно. Но сър Матю умря.

– И неговото състояние преминало в ръцете на капитан Ситън.

– Да, така е.

– Капитан Ситън, както се научавам, е направил завещание, преди да напусне Англия?

– Ако можем да наречем това нещо завещание, да – отговори господин Хуитфийлд с рязко порицание.

– Законно ли е?

– То е напълно законно. Желанието на завещателя е ясно изложено и надлежно удостоверено от свидетели. О, да, то е законно.

– Но вие не го одобрявате?

– Драги господине, за какво съществуваме ние?

Често пъти съм се чудил. Веднъж, когато на самия мене се случи да напиша едно съвършено просто завещание, бях изумен от дължината и многословието му, след като го редактира моят адвокат.

– Положението на нещата беше такова – продължи господин Хуитфийлд, – че по онова време капитан Ситън можеше да завещае много малко или почти нищо. Той зависеше от издръжката, която получаваше от чичо си. Той е смятал, предполагам, че каквото и да завещае, ще бъде предостатъчно.

„Правилно е мислил“ – пошепнах си аз.

– И какво гласи това завещание? – попита Поаро.

– Той оставя всичко, което ще притежава в деня на смъртта си, без всякакви уговорки, на госпожица Магдала Бъкли. Той назначава мене за изпълнител на волята му.

– В такъв случай госпожица Бъкли го наследява?

– Разбира се, госпожица Бъкли го наследява.



– Ами ако госпожица Бъкли беше умряла миналия понеделник?

– Понеже капитан Ситън е загинал преди нея, парите щяха да останат на този, когото тя е посочила за наследник в своето завещание, или ако не е оставила завещание, на най-близкия ѝ сродник. Мога да кажа – добави господин Хуитфийлд с нескривано удоволствие, – че данъкът върху наследството щеше да бъде огромен. Огромен! Три смърти, не забравяйте, три смърти една подир друга. – Той поклати глава. – Огромен!

– Но все нещичко щеше да остане? – смирено промълви Поаро.

– Драги ми господине, както вече ви казах, сър Матю беше вторият по богатство човек в Англия.

Поаро стана.

– Много ви благодаря, господин Хуитфийлд, за сведенията, които ми дадохте.

– Няма защо. Няма защо. Мога да кажа, че ще вляза във връзка с госпожица Бъкли... всъщност вярвам писмото вече да е тръгнало. Ще се радвам да ѝ бъда колкото мога полезен.

– Тя е една млада дама – забеляза Поаро, – за която няма да е излишен добрият съвет на опитен адвокат.

– Боя се, че ще се намерят ловци на зестри – каза господин Хуитфийлд и поклати глава.

– Изглежда напълно естествено – съгласи се Поаро – Сбогом, мосьо.

– Сбогом, мосьо Поаро. Радвам се, че можах да ви услужа. Името ви ми е... ъ-ъ-ъ... познато.

Той го изрече това любезно с вид на човек, който прави ценно признание.

– Всичко е точно, както сте го мислили, Поаро – казах аз, когато излязохме на улицата.

– Mon ami, трябваше да бъде вярно. Не би могло да бъде другоаче. Сега ще отидем в „Чешърско сирене“, където Джап ни чака за ранна вечеря.

Заварихме инспектор Джап от Скотлапд Ярд да ни чака на уговореното място. Той поздрави Поаро с подчертана радост.

– От години не съм ви виждал, мосьо Поаро! Мислех, че отглеждате тиквички някъде в провинцията.

– Опитах се, Джап, опитах се. Но дори когато отглежда тиквички, човек не може да се отърве от убийства.

Той въздъхна. Сетих се за какво мислеше: за тая странна афера във

Фърнли парк. Колко съжалявах, че съм бил в далечна страна по това време!

– И капитан Хейстингс също! – каза Джап. – Как сте, господине?

– В най-добра форма, благодаря – казах аз.

– Какво, пак нови убийства? – продължи шеговито Джап.

– Както казвате, нови убийства.

– Е, няма защо да падате духом, стари боецо! – каза Джап. – Дори и да не можете да се справите, както трябва, е, не може на вашата възраст да искате да имате същия успех както едно време. Като се минат години, всички се изхабяваме. Трябва да дадем път на младежта, нали знаете?

– И въпреки това старото гонче си знае работата по-добре – промърмори Поаро. – То има опит. То не губи дирята.

– Е, хайде, ние говорим за хора, не за кучета!

– Толкова ли е голяма разликата?

– Ами то зависи как гледате на нещата. Но вие сте юначага, какво ще кажете, капитан Хейстингс? Винаги си е бил такъв. Все си е същият, малко му е пооредяла косата на темето, но растителността под носа избуяла още повече.

– А? – рече Поаро. – Какво беше това?

– Прави ви комплимент за мустаците – успокоих го аз.

– Разкошни са, да – каза Поаро и самодоволно ги поглади.

Джап избухна в гръмогласен смях.

– Е – каза той след една-две минути – направих ви тая справка. Тия отпечатьци, дето ми изпратихте...

– Да? – нетърпеливо попита Поаро.

– Нищо не става. Който и да е тоя господин, той не е и минавал през нашите ръце. От друга страна, телеграфирах в Мелбърн и там не познават човек с това описание и име.

– Аха!

– Тъй че може и да има нещо съмнително в края на краищата. Но не е от тукашните... Колкото по другия въпрос... – продължи Джап.

– Да?

– Лазаръс & Син имат добро име. Доста честни и почтени в сделките си. Никому не прощават, разбира се, но това е друг въпрос. В търговията иначе не може. Но всичко им е наред. Обаче са зле финансово, искам да кажа.

– О, тъй ли?...

– Да, рязкото спадане в цените на картините ги е ударило здравата.

На старинните мебели също. С тая мода на новите европейски стоки. Те си построиха нови помещения миналата година и... е, както вече казах май не са далеч от фалит.

– Много съм ви задължен.

– Няма защо. Тия неща, както знаете, не са по моята специалност. Но се постарах да ги узная, както искахте. Ние можем винаги да получим сведения.

– Добрият ми Джап, какво ли щях да правя без вас?

– А, дребна работа. Винаги съм готов да услужа на стар приятел. В добрите стари времена покрай мене са ви падали немалко доста хубави случаи, нали?

Това, както си дадох сметка, беше начинът, по който Джап изказваше своята благодарност на Поаро за разрешаването на много случаи, объркали самия инспектор.

– Да, добри времена бяха!

– Не бих имал нищо против да си поприказвам с вас от време на време и в днешните времена. Методите ви може да са остарели, но главата ви е на място, мосьо Поаро.

– А какво ще кажете за другия ми въпрос? Доктор Макалистър?

– А, за него ли? Той е женски лекар. Не искам да кажа, че е гинеколог. Имам пред вид тия доктори, дето лекуват нерви: казва ви да спите сред пурпурни стени и под оранжев таван, разправя ви за вашето либидо (кой го знае какво е то) и ви съветва да му дадете пълна воля. Трябва да е малко нещо мошеник, ако ме питате мене, но умее да котка жените. Не го оставят на мира. Ходи доста в чужбина, върши някаква медицинска работа в Париж, ако не се лъжа.

– Защо доктор Макалистър? – объркано попитах аз. Никога не бях чувал това име. – Той пък откъде изникна?

– Доктор Макалистър е вуйчото на капитан Чаленджър – обясни Поаро. – Помниш ли, той спомена за някакъв вуйчо, който бил лекар?

– До какви подробности стигате! – учудих се аз. – Да не сте помислили, че той е оперирал сър Матю?

– Той не е хирург – възрази Джап.

– Mon ami – каза Поаро, – аз обичам да проверявам всичко. Еркюл Поаро е добро куче. Кучето върви по дирята и ако за съжаление, няма диря, по която да върви, души наоколо и винаги търси нещо, което не е много хубаво. Същото върши и Еркюл Поаро. И често, ах, колко често той го намира.

– Не е хубава тая професия, нашата – заяви Джап. – Стилтънско

сирене ли казахте? Нямам нищо против. Не, не е хубава професия. А вашата е по-лоша от моята: работите неофициално, нали, и затова ви се налага много повече да се промъквате на разни места потайно.

– Аз никога не се прикривам, Джап. Никога не съм се прикривал!

– Не бихте и могли – каза Джап. – Друг като вас няма. Види ли ви някой веднъж, никога няма да ви забрави.

Поаро го изгледа с известно съмнение.

– Само се пошегувах – рече Джап. – Не ми обръщайте внимание.

Чаша портвайн? Е, щом вие кажете...

Между нас се възцари пълно единодушие. Скоро задълбахме в спомените. Тоя случай, онай случай, трети случай. Трябва да призная, че и на мене ми доставяше огромно удоволствие да говоря за миналото. Това бяха добри времена. Колко стар и опитен се чувствавах сега!

Бедният Поаро! Тоя случай го затрудняваше, това ми беше ясно. Силите му вече не бяха както едно време. Имах чувството, че ще се провали, че убиецът на Маги Бъкли никога няма да бъде изправен пред съда.

– Не губете дух, приятелю! – каза Поаро и ме тупна по рамото. – Не всичко е загубено. Не ме гледайте така кисело, моля ви се!

– Оставете ме. На мене нищо ми няма.

– На всички ни нищо няма! – с шумна радост заяви Джап.

И след тая приятна забележка ние се разделихме.

На другата сутрин се върнахме в Сейнт Лу. Щом пристигнахме в хотела, Поаро се обади в болницата и поиска да говори с Ник.

Изведнъж видях изражението му да се променя – той насмалко не изтърва слушалката.

– Comment? Какво казахте? Повторете го, моля.

Една-две минути слуша, без да прекъсва. После каза:

– Да, да, ще дойда веднага.

Той се обърна към мене пребледнял.

– Защо ми трябваше да заминавам, Хейстингс? Mon Dieu! Защо ми трябваше да заминавам!

– Какво се е случило?

– Мадмоазел Ник е опасно болна. Отравяне с кокаин Най-после са се докопали до нея! Mon Dieu, mon Dieu, защо ми трябваше да заминавам?

17

КУТИЯТА ШОКОЛАДОВИ БОНБОНИ

Из целия път до болницата Поаро ту си шепнеше, ту мърмореше нещо. Беше всецяло обзет от самопоричание.

– Трябваше да го зная! – стенеше той. – Трябваше да го зная! От друга страна, пък какво можем да направя? Аз взех всички предпазни мерки. Не е възможно... не е възможно! Кой е нарушил нарежданията ми?

В болницата ни въведоха в малката стаичка на долния етаж и след няколко минути при нас дойде доктор Грейъм. Изглеждаше капнал и пребледнял.

– Ще я бъде – каза той. – Ще се оправи. Трудното беше да се разбере колко от тоя боклук е погълнала.

– Какво е било?

– Кокаин.

– Ще оживее ли?

– Да, да, ще оживее.

– Но как се е случило това? Как са се докопали до нея? Кого са пуснали при нея? – Поаро кажи-речи танцуваше от безсилно вълнение.

– Никого не са пускали.

– Не е възможно.

– Това е истината.

– Но тогава...

– Беше кутия шоколадени бонбони.

– О, *sacre*<sup>86</sup>! Нали й казах да не яде нищо, нищичко, което идва отвън.

– Това не ми е известно. Трудно е да забраниш на едно момиче да не пипа кутия шоколадени бонбони. Слава богу, тя изяде само един.

– Във всичките бонбони ли имаше кокаин?

– Не. Момичето изяде един. Имаше още в два в горния ред. Всички други бяха добри.

– Как е било направено това?

– Съвсем непохватно. Бонбонът разрязан наполовина, кокаинът смесен с пълнката и бонбонът слепен отново. Любителска работа.

---

86. О, *sacre*! (фр.) – О, боже! – Б.пр.

Бихме могли да го наречем „домашно производство“.

Поаро изпъшка.

– Ах само да знаех!... Само да знаех! Мога ли да видя мадмоазел?

– Ако дойдете пак след един час, мисля, че ще можете да я видите – каза докторът. – Овладейте се, човече! Тя няма да умре.

Цял час обикаляхме из улиците на Сейнт Лу. Аз положих крайни усилия да поразсея Поаро, изтъквах му, че всичко е добре, че в края на краищата не е станало нищо непоправимо.

Но той само клатеше глава и от време на време повтаряше:

– Страх ме е, Хейстингс, страх ме е...

И го казваше тъй странно, че и аз започнах да се страхувам.

Веднъж ме хвана за ръката.

– Слушайте, приятелю! Аз съм на съвсем погрешен път. Аз съм на съвсем погрешен път от самото начало.

– Искате да кажете, че не са парите...

– Не, не! За това съм прав. О, да! Но тия двамата... така е твърде просто... твърде лесно. Тука има още някаква закачка. Да, има нещо!

А след това избухна от негодувание:

– Ah, cette petite! Не й ли забраних! Не й ли казах: „Не докосвайте нищо донесено отвън?“ И тя да не послуша мене... мене, Еркюл Поаро! Не й ли стигат четири избавления от смърт? Нима трябва да се излага за пети път? Ah, c'est inoui!<sup>87</sup>

Най-после се върнахме. След кратко чакане ни заведеха горе.

Ник седеше в леглото. Зениците й бяха много разширени. Имаше трескав вид, а ръцете й непрекъснато се свиваха конвулсивно.

– Пак се опитват! – пошепна тя.

Поаро съвсем се разчувствува, когато я видя. Той се поизкашля и я хвана за ръка.

– Ах, мадмоазел, мадмоазел!...

– Щеше да ми е все едно, ако ме бяха убили тоя път – каза тя предизвикателно. – Всичко това ми е дошло до гуша, до гуша ми е дошло!

– Pauvre petite!<sup>88</sup>

– Някакво вътрешно чувство не ми дава да отстъпя пред тях!

– Това е духът... le sport<sup>89</sup>... вие трябва да сте много борческа натура, мадмоазел.

– Вашата никаква болница съвсем не излезе безопасна в края на

---

87. Ah, c'est inoui! (фр.) – Това е нечувано! – Б.пр.

88. Pauvre petite! (фр.) – Бедното момиченце! – Б.пр.

89. Le sport (фр.) – Борческия дух. – Б.пр.

краищата – каза Ник.

– Ако бяхте се придържали към нарежданията, мадмоазел...

Ник доби леко учуден вид.

– Но аз съм се придържала.

– Не ви ли казах изрично да не ядете нищо, което идва отвън?

– Нито пък съм яла.

– Ами тия бонбони...

– Ами, че те не влизаха в сметка. Те бяха от вас.

– Какво казахте, мадмоазел?

– Те бяха от вас!

– От мене? Нищо подобно! Не съм изпращал нищо подобно!

– Как да не сте? В кутията имаше картичка от вас.

– Какво?

Ник спазматично посегна към масичката до леглото. Сестрата се приближи до нея.

– Искате картичката, която е била в кутията?

– Да, моля ви се, сестро.

Настъпи моментно мълчание. Сестрата се върна в стаята с картичката в ръка.

– Ето я.

Аз хлъцнах. Поаро също. Защото на картичката с широк почерк бяха написани същите думи, които бях видял Поаро да написва върху картичката за кошницата с цветя: „Привет от Еркюл Поаро.“

– *Sasre tonnerre!*

– Виждате ли! – с укор каза Ник.

– Не съм го писал това! – извика Поаро.

– Какво?

– И все пак – полугласно добави Поаро, – и все пак това е моят почерк.

– Знам. Той е съвсем същият, както на картичката, която се получи с оранжевите карамфили. Нито за миг не съм се усъмнила, че бонбоните са от вас.

Поаро поклати глава.

– Че как ли сте могли да се усъмните? Ах, сатаната! Хитрият, жесток сатана! Само да си го помисли човек! Той е гениален, тоя човек, гениален! „Привет от Еркюл Поаро.“ Толкова просто. Да, но човек трябва да се сети за такова нещо. А аз... аз не се сетих. Аз пропуснах да предвидя тоя ход.

Ник неспокойно се размърда.

– Не се вълнувайте, мадроазел. Вие сте невинна... невинна. Виновният съм аз, нещастният идиот! Трябвало е да предвидя тоя ход. Да, трябвало е да го предвидя.

Главата му клюмна. Той бе олицетворение на отчаянието.

– Знаете ли, аз мисля... – обади се сестрата.

Тя се навърташе около нас с неодобрително изражение.

– А? Да, да, отивам си. Смелост, мадроазел. Това е последната грешка от моя страна. Аз съм засрамен, нещастен... мене са ме излъгали, надхитрили... като някое гимназистче! Но това няма да се повтори. Не! Обещавам ви. Хайде, Хейстингс.

Първата стъпка на Поаро беше да разпита старшата сестра. Тя беше естествено ужасно разстроена от цялата работа.

– Вижда ми се невероятно, мосьо Поаро, свършено невероятно. Такова нещо да се случи в моята болница!

Поаро се държа съчувствено и тактично. След като я поутеши, започна да разпитва за обстоятелствата, свързани с пристигането на пакета. Затова – заяви старшата сестра – най-добре щяло да е да разпита санитаря, който е бил дежурен по време на пристигането му.

Въпросният служител, който се казваше Ход, беше глупав, но честен наглед, към двадесет и две годишен младеж. Имаше нервен и уплашен вид. Обаче Поаро го успокои.

– Върху вас не може да падне никакво обвинение – каза му благо той. – Но искам да ми разправите точно кога и как е пристигнал тоя пакет.

Санитарят ни погледна объркано.

– Трудно е да се каже, господине – бавно отговори той. – Сума хора идват за сведения и оставят едно-друго за разните болни.

– Сестрата казва, че тоя пакет се получил снощи – обадох се аз. – Към шест часа.

Лицето на момъка светна.

– Сега си спомням, господине. Донесе го един господин.

– Един господин със слабо лице, русокос?

– Беше рус, но не знам дали имаше слабо лице.

– Смяташ ли, че Чарлз Вайз би го донесъл лично? – попитах полугласно Поаро.

Бях забравил, че местното име можеше да е известно на момъка.

– Не беше господин Вайз – възрази той. – Аз познавам господин Вайз. Беше по-едър господин, хубав мъж, дойде с голяма кола.

– Лазаръс! – възкликнах аз.



Поаро ме стрелна с предупреждаващ поглед и аз се упрекнах за своята прибързаност.

– Той дойде с голяма кола и остави пакета. Беше адресиран за госпожица Бъкли.

– Да, господине.

– И какво направихте вие с него?

– Не съм го пипал, господине. Сестрата го занесе горе.

– Точно така, но вие сте го пипали, когато сте го взели от господина, n'est-ce pas?

– О, това да, разбира се, господине. Аз го взех от него и го сложих на масата.

– На коя маса? Покажете ми, ако обичате.

Санитарят ни заведе в хола. Входната врата беше отворена. Близо до нея имаше дълга маса с мраморна плоча, върху която лежаха писма и пакети.

– Всичко, което се получава, се оставя тука, господине. После сестрите занасят нещата горе на болните.

– Спомняте ли си по кое време ви оставиха този пакет?

– Трябва да е било към пет и половина или малко по-късно. Знам, че току-що бяха донесли пощата, а това обикновено става към пет и половина. Беше доста претрупан следобед: сума хора донасяха цветя и идваха та видят болните.

– Благодаря ви. Сега, мисля, трябва да видим сестрата, която е занесла пакета горе.

Това се оказа една от стажантките, пухкаво дребно създание, цялото разтреперано от възбуждение. Спомняла си, че е занесла пакета горе в шест часа, когато започнала дежурството си.

– Шест часа – промърмори Поаро. – В такъв случай пакетът трябва да е лежал долу на масата двадесетина минути.

– Моля?

– Нищо, мадамозел. Продължавайте. Вие сте занесли пакета на госпожица Бъкли?

– Да, имаше няколко неща за нея. Тая кутия, а също цветя, секирчетата, от някои си господин и госпожа Крофт, ако се не лъжа. Занесох ги заедно. А имаше и пакет, дошъл по пощата, и колкото да е странно, беше също кутия шоколадени бонбони.

– Comment? Още една кутия?

– Да, интересно съвпадение. Госпожица Бъкли ги отвори и двете. Тя каза: „Ах, колко жалко! Не ми позволяват да ги ям.“ След това

отвори капациите, за да погледне вътре и да види дали са съвсем същите, и в едната имаше ваша картичка и тя каза: „Приберете другата нечиста кутия, сестро, че може да ги объркам.“ Ах, божичко, кой би могъл да си помисли такова нещо? Също като у Едгар Уолъс, нали?

Поаро прекъсна тоя словесен поток:

– Две кутии, казвате? От кого беше другата?

– Вътре нямаше никакво име.

– И коя от тях е била изпратена... уж е била изпратена от мене?

Тая, която се получи по пощата, или другата?

– Бога ми, не помня. Да се кача горе и да попитам госпожица Бъкли?

– Бъдете така любезна.

Тя изтича на горния етаж.

– Две кутии – промърмори Поаро. – Ето ти и други двадесет?

Сестрата се върна запъхтяна.

– Госпожица Бъкли не е сигурна. Била ги отвила и двете, преди да погледне вътре. Но мисли, че не е била изпратена по пощата.

– Как? – малко объркан, запита Поаро.

– Кутията от вас била тая, която се получила не по пощата. Поне тя мислела така, но не била съвсем сигурна.

– Diable!<sup>90</sup> – заговори Поаро, когато си тръгнахме. – Няма ли някой, който да е някога съвсем сигурен? В детективските книги има. Но животът, истинският живот, е винаги пълен с неразбории. Сигурен ли съм самият аз изобщо за нещо? Не, не... хиляди пъти не!

– Лазаръс – подхвърлих аз.

– Да, това е изненада, нали?

– Ще му кажете ли нещо за тая работа?

– Положително. Интересува ме да видя как ще го приеме. Между другото, няма да е зле да попреувеличим за сериозното положение на мадмоазел. Никому не ще повреди, ако накараме всички да повярват, че тя е на смъртно легло. Разбирате ли? Направете печално лице... Да, чудесно. Много приличате на погребален агент. C'est tout a fait bien.<sup>91</sup>

Имахме късмет да намерим Лазаръс. Беше се навел над капака на колата си пред хотела.

Поаро отиде право при него.

– Снощи, мосьо Лазаръс, сте оставили кутия бонбони за мадмоазел

---

90. Diable! (фр.) – Дявол! – Б.пр.

91. C'est tout a fait bien (фр.) – Това е чудесно. – Б.пр.

– започна той без всякакви предисловия.

Лазаръс като че ли се изненада.

– Да?

– Това е било много любезно от ваша страна.

– Всъщност те бяха от Фреди, от госпожа Райс. Тя ме помоли да ги занеса.

– А! Тъй ли?

– Закарах ги там с колата.

– Разбирам.

Поаро помълча една-две минути и попита:

– Мадам Райс, къде е тя?

– Мисля, че е във фойето.

Заварихме Фредерика да пие чай. Тя ни погледна с напрегнато изражение.

– Какво чувам? Ник се била разболяла?

– Безкрайно загадъчна история, мадам. Кажете ми, изпращали ли сте й кутия шоколадени бонбони вчера?

– Да. По-правилно, тя ме помоли да ѝ ги купя.

– Тя ви е помолила да ѝ ги купите?

– Да.

– Но на нея бе забранено да се вижда с когото и да било. Как сте се видели с нея?

– Не съм се виждала. Тя се обади по телефона.

– Аха! И тя ви каза... какво?

– Дали бих ѝ купила една двуфунтова кутия шоколадени бонбони.

– Как звучеше гласът ѝ, слабо?

– Не, съвсем не. Доста силно. Но някак по-различен. Отначало не можах да позная, че е тя.

– Докато самата тя не ви каза коя е?

– Да.

– Сигурна ли сте, мадам, че това е била приятелката ви?

Фредерика имаше стреснат вид.

– Аз... аз... ами разбира се, че беше тя. Кой друг е могъл да бъде?

– Това е интересен въпрос, мадам.

– Да не искате да кажете...

– Бихте ли могли да се закълнете, мадам, че е бил гласът на приятелката ви, като оставим настрана това, което ви е казала?

– Не – бавно каза Фредерика – Не бих могла. Гласът ѝ положително не беше същият. Аз го отдадох на телефона... или може би на

болестта...

- Ако не беше ви казала коя е, щяхте ли да я познаете?
- Не, не, мисля, че не. Кой е бил, мосьо Поаро? Кой е бил?
- Тъкмо това имам намерение да узная, мадам.

Мрачното му изражение като че ли събуди нейните съмнения.

- Нима Ник... да не се е случило нещо? – задъхано попита тя.

Поаро кимна.

- Тя е... сериозно болна. Тия бонбони, мадам... са били отровни.

- Бонбоните, изпратени от мене? Но това е невъзможно...

невъзможно!

– Не е невъзможно, мадам, понеже мадмоазел е пред прага на смъртта.

– О, боже! – Тя зарови лице в ръцете си, после го повдигна бледо и потрепващо. – Аз не разбирам... не разбирам. Другото – да, но не и това! Те не можеха да бъдат отровни! Никой не ги е пипал освен мене и Джим! Вие правите някаква ужасна грешка, мосьо Поаро!

– Не съм аз тоя, който прави грешка, при все че в кутията имаше мой подпис.

Тя го загледа с неразбиращ поглед.

- Ако мадмоазел Ник умре... – каза той и се закани с ръка.

Фредерика ниско извика.

Поаро се завъртя, хвана ме за ръка и се запъти нагоре към нашата гостна. Там захвърли шапката си върху масата.

– Нищо не разбирам, нищичко! Аз съм като слепец! Като малко дете! Кой ще спечели от смъртта на мадмоазел? Мадам Райс. Кой купува бонбоните, и го признава и разправя история за телефонен разговор, която от начало до край е шита с бели конци? Мадам Райс. Това е твърде просто... твърде глупаво! А тя не е глупава, не.

- Е, тогава...

– Но тя е кокаиноманка, Хейстингс. Сигурен съм, че е кокаиноманка. В това не може да има съмнение. А в бонбоните е имало кокаин. И какво ли искаше да каже с думите „Другото – да, но не и това?“ То трябва да се обясни! Ами пригласеният мосьо Лазаръс, каква роля играе той във всичко това? Какво знае тя, тая мадам Райс? Тя знае нещо. Но не мога да я накарам да заговори. Тя не е от тия, на които страхът развързва езика. Но знае нещо, Хейстингс. Дали историята и за телефона е вярна или я е измислила? Ако е вярна, чий е бил гласът? Казвам ви, Хейстингс, всичко това е много тъмно... много тъмно!

- Най-тъмно е винаги преди развиделяване – казах успокоително

аз.

Поаро поклати глава.

– Ами другата кутия, която се е получила по пощата? Можем ли да я изключим нея? Не, не можем, защото мадмоазел не е сигурна. Ех, че неприятна работа!

Поаро изпъшка.

Тъкмо се канех да заговоря, когато той ме пресече:

– Не, не. Не искам повече поговорки. Не мога да издържа повече. Ако искате да сте добър приятел, приятел, готов да се притече на помощ...

– Да – казах аз от все сърце.

– Излезте, моля ви се, и ми купете карти за игра.

Аз се облещих, но после хладно отговорих:

– С удоволствие.

Неволно заподозрях, че Поаро умишлено се мъчи да се отърве от мене.

Обаче в случая не бях справедлив спрямо него. Тая вечер, когато влязох в гостната към десет часа, заварих Поаро внимателно да реди къщички от карти... и си спомних!

Това беше стар негов похват – успокояване на нервите. Той ми се усмихна:

– Да, вие си спомнихте. Това изисква съвършена точност. Карта върху карта... тъй... точно на определеното ѝ място и тя издържа тежестта на картата отгоре и така нататък, все по-високо и по-високо. Вървете си легнете, Хейстингс. Оставете ме тука с моята кула от карти. Аз си прояснявам ума.

Беше към пет часа сутринта, когато някой ме задруса, докато не се събудих.

До леглото ми стоеше Поаро. Изглеждаше доволен и щастлив.

– Това, което ми казахте, приятелю, беше много вярно... Ах, то беше много вярно! Нещо повече: то беше *spirituel*<sup>92</sup>!

Аз запремигах насреща му, понеже бях още сънен.

– „Най-тъмно е винаги преди развиделяване“ – ето какво ми казахте. Беше много тъмно, а сега се развиделя.

Погледнах към прозореца. Той беше съвършено прав.

– Не, не, Хейстингс. В главата! В сивото вещество!

Той помълча и тихо добави:

---

92. *Spirituel!* (фр.) – Проникновен! – Б.пр.

– Виждате ли, Хейстингс, мадомоазел е мъртва.

– Какво? – извиках аз, мигновено отърсил се от съня.

– Ш-ш-ш, ш-ш-ш. Така е, както ви казвам. Не наистина, *bien entendu*<sup>93</sup>, но може да се нагласи. Да, за двадесет и четири часа може да се нагласи. Ще го наредя с доктора, със сестрите. Разбирате ли, Хейстингс? Убиецът е сполучил. Четири пъти се е опитвал и не успявал. На петия път е сполучил. И тогава ще видим какво ще стане... Ще бъде много интересно.

---

93. *Bien entendu* (фр.) – Разбира се. – Б.пр.

## 18

## ЛИЦЕТО НА ПРОЗОРЕЦА

Събитията на следващия ден са съвсем смътни в паметта ми. За нещастие бях се събудил с треска. Тия пристъпи ме спохождат в най-неудобни моменти, откакто хванах малария.

За това събитията на тоя ден се мяркат в паметта ми като кошмар, в който Поаро ту се появява, ту изчезва като някакъв фантастичен клоун, който периодически излиза на цирковата арена.

Струва ми се, че той безкрайно много се забавляваше. Маската му на обърканост и отчаяние беше прекрасна. Как беше постигнал поставената цел, с която ми беше разкрил в ранните часове на утрото, не мога да кажа. Но той я постигна.

Не ще да е било лесно. Налагащите се измамни хитрини трябва да са били колосални. Англичанинът по природа не е склонен да лъже на едро, а планът на Поаро изискваше именно това. Преди всичко е трябвало да спечели за своя замисъл доктор Грейъм. След като си е осигурил подкрепата на доктор Грейъм, трябвало е да убеди старшата сестра и някои други от персонала на болницата да се съгласят с плана му. Там също трудностите трябва да са били огромни. Вероятно влиянието на доктор Грейъм е наклонило везните в негова полза.

Освен това трябвало е да се справи с началника на полицията и подчинените му. Тука Поаро е трябвало да се бори с цялата машина на бюрокрацията. Въпреки всичко беше най-после изтръгнал принудено съгласие от полковник Уестън. Полковникът недвусмислено подчертал, че не поема никаква отговорност. Поаро и единствено Поаро щял да бъде държан отговорен за разпространяването на тия лъжливи сведения. Поаро се съгласил. Той е бил готов да се съгласи на всичко, само и само да му се позволи да осъществи плана си.

Аз прекарах по-голяма част от деня в голямо кресло с одеяло на краката, унесен в дрямка. Всеки два-три часа Поаро се втурваше при мене да ми съобщи какво става.

– Comment ça va, mon ami?<sup>94</sup> Колко ви съчувствувам! Но може така да е по-добре. Вас по не ви бива за фарс, отколкото мене. Аз току-що ходих да поръчам венец... огромен венец... грамаден. Лилии, приятелю;

---

94. Comment ça va, mon ami? (фр.) – Как сте, приятелю? – Б.пр.

огромен брой лилии. „С дълбоко съжаление. От Еркюл Поаро.“ Ах, каква комедия!

Той пак излезе.

– Идвам от един извънредно мъчителен разговор с мадам Райс – разправя ми той следващия път. – Много и прилича черният тоалет на тая жена. Нещастната ѝ приятелка... Каква трагедия! От мене се изтръгва съчувствен стон. „Ник – казва тя – беше тъй весела, тъй жизнерадостна. Човек не може да си представи, че е умряла.“ Аз се съгласявам. „Това е подигравката на смъртта – казвам аз, – че взема такива като нея. Старите и ненужните остават.“ Oh, la, la! И пак стон.

– Колко те забавлява това! – промърморих аз с отпаднал глас.

– Du tout.<sup>95</sup> Това е част от моя план и нищо повече. За да се изиграе комедията сполучливо, човек трябва да я играе от сърце. Да, а после, след общоприетите съболезнователни приказки, мадам заговаря за по-същественото в тая история. Цяла нощ лежала будна и се чудила за тия бонбони. Било невъзможно, невъзможно! „Мадам – казвам аз, – не е невъзможно. Можете да видите заключението от анализа.“ Тогава тя казва (и гласът и съвсем не е твърд): „И вие казвате, че е било... кокаин?“ Аз потвърждавам. А тя възкликва: „О, боже! Не мога да разбера!“

– Може да е вярно.

– Тя разбира достатъчно добре, че я застрашава опасност. Тя е умна. Казвал съм ви го и по-рано. Да, тя е в опасност и го знае.

– И въпреки това ми се струва, че сега вие за първи път не вярвате виновницата да е тя.

Поаро се намръщи. Възбудата му понамаля.

– Това е проницателно изказване, Хейстингс. Не, струва ми се, че... някак... фактите вече не съвпадат. Тия престъпления... с какво се отличаваша те най-много досега... с изтънченост, нали? А тука няма никаква изтънченост, само грубост, чиста и проста грубост. Не, нещо не съответства.

Той седна на масата.

– Voilà, да разгледаме фактите. Има три възможности. Да вземем бонбоните, купени от мадам и занесени от мосьо Лазаръс. В тоя случай вината пада върху единия от двамата. А телефонният разговор уж с мадамозел Ник е чиста и проста измислица. Това е най-естествено, очевидното решение. Решение второ. Другата кутия бонбони, тая, която дошла по пощата. Тя е могла да бъде изпатрена от всекиго. Всеки от

---

95. Du tout (фр.) – Съвсем не. – Б.пр.



заподозрените в нашия списък от „А“ до „Й“. (Помните ли? Много широк избор.) Но ако това е била кутията с отровата, какъв смисъл има телефонният разговор? Защо е трябвало да се усложнява положението с втора кутия?

Аз слабо поклатих глава. При температура тридесет и девет градуса всяко усложнение ми се виждаше ненужно и безсмислено.

– Решение трето. Кутията, купена от мадам, е била подменена с отровните бонбони. Тогава повикването по телефона е изобретателна и понятна стъпка. Мадам става това, което се нарича „сляпо оръдие“. Тя трябва да вади кестените от огъня. Така решение трето е най-логично, но – уви! – и най-трудното. Как да се осигури подмянето на кутията в правилния момент? Санитарят можеше да занесе кутията горе веднага, сто и една възможности можеха да попречат на подмянето на кутията. Не, това като че ли не би могло да стане.

– Освен ако я е подменил Лазаръс – забелязах аз.

Поаро ме изгледа.

– Вие имате температура, приятелю. Тя се качва, нали?

Аз кимнах.

– Интересно как няколко градуса топлина могат да изострят умствените способности. Вие изрекохте едно наблюдение, забележително по своята простота. То е тъй просто, че аз пропуснах да спра вниманието си върху такава възможност. Но тя крие в себе си много интересни положения. Мосьо Лазаръс, сърдечният приятел на мадам, полага крайни усилия да я закара на бесилката. Това разкрива възможности, от много интересен характер. Но сложни... много сложни.

Аз затворих очи. Радвах се, че бях проявил гениалност, но не ми се мислеше за нищо сложно. Исках да заспя.

Поаро, струва ми се, продължи да говори, но аз не го слушах. Гласът му звучеше неясно, приспивно...

Следващия път го видях късно следобед.

– Малкият ми план се превърна в златна мина за цветарите – съобщих ми той. – Всички поръчват венци: мосьо Крофт, мосьо Вайз, капитан Чаленджър...

Последното име събуди в душата ми някаква нотка на съжаление.

– Вижте какво, Поаро – казах аз, – трябва да го посветиш в тая работа. Нещастникът, той ще се побърка от мъка. Това не е честно.

– Вие винаги изпитвате нежно чувство към него, Хейстингс.

– Той ми харесва. Той е много порядъчен човек. Трябва да го посветите в тайната.

Поаро поклати глава.

– Не, mon ami. Не правя никакви изключения.

– Но нали нямате никакви подозрения, че той е забъркан в тая история?

– Не правя никакви изключения.

– Само си помислете колко страда.

– Напротив, предпочитам да мисля каква радостна изненада съм му приготвил. Да мислиш любимата си за мъртва и да откриеш, че е жива! Единствено по рода си усещане, изумително усещане!

– Що за упорит дърт дявол сте вие! Той няма да издаде тайната.

– Не съм сигурен.

– Той е олицетворение на честта. Положителен съм е това.

– Толкова по-трудно ще му е да запази тайната. Да пазиш тайна е изкуство, което изисква много лъжи, изречени по великолепен начин, и голяма склонност да играеш комедии и да им се наслаждаваш. Би ли могъл той да се преструва, вашият капитан Чаленджър? Ако е такъв, за каквото го смятате вие, положително не би могъл.

– Значи, няма да му кажете?

– Положително отказвам да излагам на опасност малкото си хрумване в името на сантименталността. Ние си играем с живота и смъртта, mon cher. Нали знаете: страданието укрепва характера. Така са твърдели мнозина от прочутите ви духовници, а струва ми се, дори и един епископ.

Отказах се от по-нататъшни опити да разклатя решението му. Доколкото можех да видя, нямаше да промени намерението си.

– Няма да се преобличам за вечеря – продължи полугласно Поаро. – Аз съм един напълно съсипан старец Това е моята роля, нали разбирате? Цялата ми самоувереност е сломена... аз съм съкрушен. Аз се провалих. Аз почти няма да вечерям, храната ще остане недокосната в чинията. Трябва да се държа така, предполагам. После в стаята си ще си хапна няколко кифлички и няколко шоколадени еклера (защо ли ги наричат „светкавици“<sup>96?</sup>), които бях достатъчно предвидлив да купя от една сладкарница. Et vous<sup>97</sup>?

– Май още малко хинин – тъжно отговорих аз.

– Уви, бедният ми Хейстингс! Но не губете кураж, утре всичко ще е наред.

---

96. Еклер (фр.) – Светкавица. – Б.пр.

97. Et vous? (фр.) – А вие? – Б.пр.

– Много вероятно. Тия пристъпи често траят само по двадесет и четири часа.

Не го чух, когато се върна в стаята. Сигурно бях заспал.

Когато се събудих, Поаро седеше на масата и пишеше. Пред него лежеше оправен някакъв смачкан лист хартия. Познах, че е същият, на който беше написал тоя списък от „А“ до „Й“ и който после бе смачкал и захвърлил.

Той кимна в отговор на неизречената ми мисъл.

– Да, приятелю, изкопах го отново. Работя върху него под по-друг ъгъл. Съставям списък от въпроси, засягащи всяко едно от лицата. Въпросите може да нямат нищо общо с престъплението: това са само неща, които не зная, неща, които остават необяснени и отговора на които се мъча да открия със собствения ум.

– Докъде сте стигнали?

– Свърших. Искате да чуете? Имате ли достатъчно сили?

– Да, всъщност ми е много по-добре.

– *À la bonheur!* Чудесно, ще ви ги прочета. Някои от тях, без съмнение, ще ви се видят детински.

Той се покашля.

А. *Елин*. Защо е останала вътре и не е излязла да гледа фойерверка? (Нещо необичайно, което се потвърждава от думите и изненадата на мадмоазел). Какво е мислила или подозирала, че се е случило? Да не е пунала някого (например „Й“) в къщата? Истина ли е това, което казва за скривалището? Ако има такова нещо, защо не може да си спомни къде е? (Мадмоазел като че ли е много сигурна, че няма такова нещо, а тя положително щеше да знае). Ако го е измислила, защо го е направила? Чела ли е любовните писма на Майкъл Ситън или изненадата ѝ за годежа на мадмоазел Ник беше искрена?

Б. *Нейният мъж*. Дали е толкова глупав, колкото изглежда? Дали е посветен в това, което знае Елин, каквото и да е то, или не е? Дали изобщо страда от някакво душевно разстройство?

В. *Детето*. Дали удоволствието му да гледа кръв е естествен инстинкт, присъщ на неговата възраст и развитие, или е патологично, и дали тая патологичност е наследена от някой от родителите? Стрелял ли е някога с играчка-пистолет?

Г. *Кой е г-н Крофт?* Откъде е дошъл в действителност? Изпратил ли е завещанието, както се кълне, че е направил? Какво съображение може да е имал да не го изпрати?

Д. *Както и по-горе*. Кои са г-н и г-жа Крофт? Дали се укриват по

някаква причина и ако се укриват, каква е тая причина? Имат ли някаква връзка със семейството Бъкли?

Е. *Г-жа Райс*. Знаела ли е наистина за годежа на Ник с Майкъл Ситън? Дали само се е досещала или е фактически чела разменяните между тях писма? (В такъв случай тя е знаела, че мадомоазел е наследница на Ситън). Знаела ли е, че самата тя ще наследи имуществото на мадомоазел? (Това ми изглежда вероятно. Мадмоазел сигурно ѝ го е казала, като е добавила може би, че няма да получи кой знае какво). Има ли нещо вярно в намека на капитан Чаленджър, че Лазаръс харесвал мадомоазел Ник? (Това би могло да обясни известна липса на сърдечност между двете приятелки, която като че ли се е проявила през последните няколко месеца). Кой е „приятелят“, за когото споменава в бележката си, че им доставя наркотици? Възможно ли е да е „Й“? Защо ѝ прилоша веднъж в стаята ми? Дали е било от нещо, което се каза, или от нещо, което е видяла? Дали историята, че я помолили по телефона да купи бонбони, е вярна или е преднамерена лъжа? Какво е искала да каже с думите „не разбирам; другото – да, но не и това“. Ако самата тя не е виновна, какво знае и премълчава?

– Нали ви е ясно – изведнъж прекъсна Поаро, – че въпросите, отнасящи се до мадам Райс, са почти безбройни. Тя цялата е загадка от начало до край. И това ме принуждава да си направя извод. Или мадам Райс е виновна, или тя знае (или, да кажем, мисли, че знае) кой е виновен. Но дали е права? Дали знае или само подозира? И по какъв начин можем да я накараме да заговори?

Поаро въздъхна.

– Хайде, ще продължа моя списък с въпроси.

Ж. *Г-н Лазаръс*. Интересно, за него фактически няма никакви въпроси освен необмисления: „Той ли е подменил отровните бонбони?“ Освен него ми идва само един съвсем страничен въпрос. Но аз го записвам: „Защо мосьо Лазаръс е предложил петдесет лири за картина, която струва само двадесет?“

– Искал е да направи на Ник едно добро – предположих аз.

– Нямахте да го направи по тоя начин. Той е търговец. Той не купува, за да продаде на загуба. Ако е искал да се покаже любезен, щял е да ѝ даде пари назаем като частно лице.

– Обаче това не може да има нищо общо с престъплението.

– Не, вие сте прав, но въпреки всичко бих искал да зная. Аз изучавам психологията, нали знаете? Сега стигаме до „3“.

3. *Капитан Чаленджър*. Защо мадомоазел Ник му е казала, че е

сгодена за друг? Какво я е принудило да му го каже? Тя не го е казала на никой друг. Дали ѝ е направил предложение? Какви са отношенията му с неговия вуйчо?

– С вуйчо му, Поаро?

– Да, лекаря. Тая доста съмнителна личност. Дали някакви частни новини за смъртта на Майкъл Ситън не са стигнали до адмиралтейството, преди да ѝ бъде дадена гласност?

– Не ми е съвсем ясно накъде биете, Поаро. Дори ако Чаленджър е знаел предварително за смъртта на Ситън, това май още нищо не ни казва. То не предлага никаква разумна подбуда капитанът да убие любимото момиче.

– Аз съм съвсем съгласен. Това, което казвате, е напълно убедително. Но това са само нещата, които бих искал да узная. Аз все още продължавам да бъда копой, който души наоколо си разни не особено приятни неща!

И. Г-н Вайз. Защо ни каза това нещо за фанатичната привързаност на братовчедка си към Крайната къща? Каква може да е била вероятната подбуда да го каже? Получил ли е завещанието или не? Дали всъщност е или не е честен човек?

А сега. Eh bien, „Й“ продължава да е това, което казах за него и по-рано: една огромна въпросителна. Има ли такава личност или няма...

– Mon Dieu, приятелю! Какво ви стана?

Бях скочил от креслото си с внезапен вик. С трепереща ръка сочех прозореца.

– Едно лице, Поаро! – извиках аз. – Едно лице, притиснало се към стъклото. Ужасно лице! Сега го няма вече... но аз го видях!

Поаро отиде при прозореца, отвори го и се наведе навън.

– Сега няма никой – замислено каза той. – Сигурен ли си, че не сте си го въобразили, Хейстингс?

– Съвсем сигурен. Беше страховито лице.

– Разбира се, има балкон. Всеки би могъл да стигне много лесно тук, ако искаше да чуе за какво говорим. Когато казвате „ужасно лице“, Хейстингс, какво точно имате пред вид?

– Бяло изцъклено лице, кажи-речи нечовешко.

– Mon ami, това е от температурата. Лице, приемам. Неприятно лице, приемам. Но кажи-речи нечовешко лице, не! Това, което сте видели, е било разплескано лице, притиснато силно до стъклото... като добавим и стресването от изненадата изобщо да го видите там...

– Това беше ужасно лице – упорито повторих аз.

– Не е било лицето на... някой, когото познавате?

– Не, в никой случай.

– М-м-м... и все пак е могло да бъде! Съмнявам се, дали би го познал при тия обстоятелства. Знаете, чудя се... да, много се чудя...

Поаро замислено събра листовете си.

– Поне едно нещо е добре. Ако притежателят на това лице е дочул разговора ни, ние не сме споменали, че мадмоазел Ник е здрава и читава. Каквото друго и да е чул нашият гост, поне това не е узнал.

– Положително е обаче – казах аз, – че резултатите на тая ваша... ъ-ъ-ъ... блестяща маневра сега засега са малко разочароващи. Ник е умряла, но не е станало нищо смайващо!

– Нито пък очаквам нещо да стане още сега. Двадесет и четири часа, казах! Mon ami, утре, ако не греша, ще има едно-друго. В противен случай... в противен случай аз греша отначало докрай. Не забравяйте пощата. Аз се надявам на утрешната поща.

Сутринта се събудих с чувството, че съм слаб, но треската беше преминала. Чувствувах се гладен. Двамата с Поаро закусихме в нашата гостна.

– Е? – извително го попитах, докато той разпределяше писмата си. – Оправда ли пощата очакванията ви?

Поаро току-що беше отворил два плика, които явно съдържаха сметки, и не ми отговори. Помислих си, че има доста потиснат вид и не е наперен, както винаги.

Отворих моите писма. Първото беше съобщение за спиритическа среща.

– Ако нищо друго не помогне, ще трябва да се обърнем към спиритистите – забелязах аз. – Често се чудя, че не се правят повече опити в това направление. Духът на жертвата се връща и назовава убицеца. Това би послужило за доказателство.

– Това надали би помогнало на нас – възрази разсеяно Поаро – Съмнявам се, Маги Бъкли е знаела чия ръка я е застреляла. Дори да можеше да говори, надали би имала да ни каже нещо интересно. Tiens<sup>98</sup>, това е странно.

– Кое?

– Вие ми разправете как мъртвите щели да говорят и в същия миг аз отварям това писмо.

Той ми го хвърли през масата. Беше от госпожа Бъкли.

---

98. Tiens (фр.) – Вижте. – Б.пр.

**Енория Лангли**

Уважаеми мосьо Поаро,  
При завръщането ми тука намерих писмо, написано от бедното ми дете след пристигането ѝ в Сейнт Лу. Боя се, че в него няма нищо интересно за вас, но си рекох, че може да искате да го видите.

Благодаря ви за вашата любезност.

Искрено ваша Джин Бъкли

От приложеното писмо ми се стегна гърлото. То бе тъй безкрайно обикновено, без най-малък намек за предчувствие на нещастieto.

Мила мамо,

Пристигнах благополучно. Пътуването бе доста приятно. Чак до Екситър във вагона имаше само двама души освен мене.

Времето тука е много хубаво. Ник изглежда много добре и е весела, може би малко нервна, но не виждам защо е трябвало да ми изпрати такава телеграма. Нямах да има никаква разлика, ако бях дошла във вторник.

Засега свършвам. Отиваме на чай при едни съседни. Те са австралийци и са наели портиерската къшурка. Ник казва, че са мили, но много дотегливи. Тука ще гостуват госпожа Райс и господин Лазаръс. Той е търговецът на картини. Ще пусна писмото в кутията при входа, така ще тръгне още днес. Ще пиша утре пак.

Твоята любеща дъщеря

Маги.

П.П. Ник казва, че е имало защо да ми прати телеграмата. Щяла да ми разправи след чая. Много е странна и неспокойна.

– Гласът на мъртвата – тихо рече Поаро. – И той... не ни казва нищо.

– Кутията при входа – забелязах аз, без да влагам някаква особена мисъл. – Същата, в която Крофт каза, че е пуснал завещанието.

– Каза го, да. Интересно. Много интересно.

– Нищо друго ли няма във вашите писма?

– Нищо, Хейстингс. Много съм нещастен. Пред очите ми е тъмно. Все още ми е тъмно. Нищичко не разбирам!

В тоя миг телефонът иззвъня. Поаро отиде при него.

Видях как изражението му незабавно се промени. Държеше се

много съдържано, но въпреки това не можеше да скрие от моя поглед крайното си възбуждение.

Неговата част от разговора беше свършено неясна, тъй че не можех да разбера за какво става дума.

Но ето, че с едно „Tres bien. Je vous remercie“<sup>99</sup> той остави слушалката и се върна при мене. Очите му искряха от вълнение.

– Mon ami – каза той, – какво ви казах! Разните неща започват да стават.

– Какво беше?

– На телефона беше мосьо Чарлз Вайз. Съобщи ми, че тая сутрин получил по пощата завещание, подписано от братовчедка му госпожица Бъкли и носещо датата 25 февруари.

– Какво? Завещанието?

– Evidemment!

– Намерило се!

– Точно навреме, n'est-ce pas?

– Мислите ли, че той казва истината?

– Или дали мисля, че завещанието е било у него през цялото време? Това ли искахте да кажете? Е, всичко това е малко чудновато. Но едно нещо е сигурно. Аз ви казах, че ако хората помислят мадмоазел Ник за умряла, ще настъпят разни събития и ето че събитията са налице!

– Удивително! – възкликнах аз. – Вие бяхте прав. Предполагам, че е завещанието, според което Фредерика Райс става собственица на имуществото.

– Мосьо Вайз не каза нищо относно съдържанието на завещанието. Той твърде много държи на правилата. Но няма май почти никакво основание да се съмняваме, че е същото завещание. То е подписано, както той ми каза, от свидетелите Елин Уилсън и нейния съпруг.

– И тъй ние се връщаме към старото положение – забелязах аз. – Фредерика Райс.

– Загадката!

– Фредерика Райс – промърморих аз записано. – Това е красиво име.

– По-красиво, отколкото галеното, с което я наричат приятелите й. „Фреди“... – Поаро изкриви устата си. – ...ce n'est pas jolie<sup>100</sup> за една млада дама.

---

99. Tres bien. Je vous remercie (фр.) – Много добре. Благодаря ви. – Б.пр.  
100. Ce n'est pas jolie (фр.) – Това не е хубаво. – Б.пр.



– Няма много начини да съкратиш Фредерика – казах аз. – Не е като Маргарет, където имаш пет-шест галени имена: Маги, Марго, Мадж, Пеги...

– Вярно. Е, Хейстингс, чувствувате ли се по-щастлив сега? След като разните неща са започнали да се случват?

– Да, разбира се. Кажете ми, очаквахте ли да се случи това нещо?

– Не, не съвсем. Не бях формулирал нищо много точни в ума си. Единственото, което казах, беше, че докопаме ли се до даден резултат, причините за този резултат ще станат сами по себе си очевидни.

– Да – съгласих се аз с уважение.

– Какво се канех да кажа тъкмо когато иззвъня телефонът? – мъчеше се да си спомни Поаро. – А, да! Това писмо от мадомоазел Маги. Исках да го погледна още веднъж. В подсъзнанието ми остана впечатлението, че нещо в него ми се видя много странно.

Намерих писмото, където го бях захвърлил, и го подадох на Поаро.

Той го зачете. Аз ходех насам-натам из стаята, гледах през прозореца и наблюдавах яхтите, които се надбягваха в залива.

Внезапно ме стресна някакво възклицание. Аз се обърнах.

Поаро стискаше главата си с двете ръце и се олюляваше напред-назад, очевидно обзет от дълбока горест.

– О! – стенеше той. – Аз съм бил спял... спял!

– Какво има?

– Сложно ли бях казал? Объркано? Mais non<sup>101</sup>. Просто... от просто по-просто! А аз, нещастникът, не съм разбрал нищо... нищичко!

– Боже господи, Поаро, какво е това просветление, блеснало изведнъж пред вас?

– Чакайте... чакайте... не говорете... Трябва да подреда мислите си. Да ги прередея в светлината на това зашеметяващо откритие.

Той грабна списъка си с въпроси и го зачете безмълвно с бързо мърдащи устни. Веднъж или дважд подчертано кимна.

След това остави листовете, облегна се на креслото си и затвори очи. Аз дори си помислих, че е заспал.

Неочаквано Поаро въздъхна и отвори очи.

– Ами разбира се! – рече той. – Всичко идва на мястото си! Всички тия неща, които са ме озадачавали. Всичко, което ми се виждаше малко неестествено Всяко от тях дойде на мястото си.

– Искате да кажете, че знаете всичко?

---

101. Mais non (фр.) – Не, разбира се. – Б.пр.

– Почти всичко. Всичко, което е от значение. В някои отношения съм бил прав в изводите си. В други заключения съм бил смешно далеч от истината. Но сега всичко е ясно. Днес ще изпратя телеграма с два въпроса, но аз вече знам отговорите: те са тука! – Той се почука с пръст по челото.

– А кога ще получите отговорите? – с любопитство го запитах аз.

Той скочи на крака.

– Приятелю, спомняте ли си думите на мадмоазел Ник, че ѝ се иска да постави пиеса в Крайната къща? Довечера ние ще поставим там такава пиеса. Но това ще бъде пиеса, режисирана от Еркюл Поаро. Мадмоазел Ник също ще играе в нея. – Изведнъж той широко се усмихна. – Разбирате ли, Хейстингс, в тая пиеса ще има привидение. Да, привидение. Крайната къща никога не е виждала привидения. Довечера ще види. Не... – прекъсна ме той, когато понечих да му задам въпрос. – Няма да ви кажа нищо повече. Довечера, Хейстингс, ние ще поставим нашата комедия и ще разкрием истината. А сега има много работа... много работа!

Поаро излезе припряно от стаята.

## 19

## ПОАРО ПОСТАВЯ ПИЕСА

Събрали се тая вечер в Крайната къща представляваха интересна група.

Почти не бях видял Поаро през целия ден. Той не се прибра за вечеря, но ми остави бележка, че трябва да бъде в Крайната къща в девет часа. Вечерно облекло, добавяше той, не било необходимо.

Цялата работа приличаше на някакъв съвсем безсмислен сън.

При пристигането си бях въведен в трапезарията и когато погледнах наоколо си, разбрах, че тука бяха всички лица, изброени в списъка на Поаро от „А“ до „И“ („Й“ така или иначе трябваше да се изключи, понеже беше в положението на Дикенсовата г-жа Харис от „Мартин Чъзлуит“, за която се казва, че „такова лице изобщо не съществува“.)

Дори и госпожа Крофт беше тука на нещо като стол за инвалиди. Тя ми се усмихна и кимна.

– Това е изненада, нали? – весело каза тя. – Трябва да призная, че за мене е голямо разнообразие. Май сега ще се опитвам да поизлизам от време на време. Той мосьо Поаро се е сетил за тоя стол. Елате седнете до мене, капитан Хейстингс. Цялата тая работа ми се вижда някак тягостна, но господин Вайз много държеше да дойда.

– Господин Вайз? – попитах аз, доста изненадан.

Чарлз Вайз стоеше до камината. Поаро беше до него и сериозно му говореше с половин глас.

Обиколих с поглед стаята. Да, тука бяха всички. След като ме въведе (бях закъснял една-две минути), Елин беше заела мястото си на един стол до вратата. На друг стол, сковано изправен, тежко дишаше мъжът ѝ. Детето Алфред неспокойно се въртеше между баща си и майка си.

Останалите седяха около обедната маса. Фредерика с черната си рокля, Лазаръс до нея, Джордж Чаленджър и Крофт на отсрещната страна. Аз седнах малко по-настрана от масата, до госпожа Крофт. В тоя момент Чарлз Вайз кимна за последен път и зае главното място, нямаше намерение да играе голяма роля в пиесата.

Явно режисьорът, както беше нарекъл себе си Поаро, нямаше намерение да играе голяма роля в пиесата. Очевидно Чарлз Вайз трябваше да води действието. Чудех се какви ли изненади е приготвил Поаро за него.

Младият адвокат се поизкашля и стана прав. Имаше все същия вид,

спокоен, официален и безстрастен.

– Нашето събиране тука тая вечер е извън реда на общоприетите – каза той. – Но обстоятелствата са много особени. Имам пред вид, разбира се, обстоятелствата, свързани със смъртта на братовчедка ми госпожица Бъкли. Разбира се, ще трябва да се направи аутопсия: както изглежда, няма съмнение, че смъртта ѝ се дължи на отравяне и че отровата ѝ е била дадена с намерението да я умъртви. Това е работа на полицията и няма защо аз да се впускам в нея. Полицията без съмнение би предпочела да не се впуска. При един обикновен случай завещанието на покойника се чете след погребението, но аз имам намерение да уважава изричното желание на мосьо Поаро и да го прочета преди погребалната церемония. Всъщност имам намерението да го прочета още сега. Тъкмо затова всички сте били поканени да дойдете тука. Както казах току-що, обстоятелствата са необичайни и оправдават отклонение от установения ред. Самото завещание е стигнало до мене по малко необикновен начин. Макар и да е датирано с месец февруари, аз го получих по пощата едва тази сутрин. Обаче то е писано без съмнение с почерка на моята братовчедка – в това съм напълно убеден – и макар по форма да не отговаря на изискванията на един документ, то е съответно заверено със свидетелски подписи.

Адвокатът замълча и още веднъж се изкашля.

Очите на всички бяха устремени към него.

От дълъг плик, който държеше в ръката си, той извади някакъв лист. Това беше, както всички можехме да видим, обикновена хартия за писма с инициалите на Крайната къща.

– То е съвсем късо – каза Вайз, помълча, за да привлече общото внимание, и след това зачете:

Това е последната воля и завещание на Магдала Бъкли.

Нареждам да се заплатят разноските по погребението ми и назначавам моя братовчед Чарлз Вайз за изпълнител на завещанието. Оставям всичко, което притежавам при смъртта си, на Милдред Крофт в знак на благодарност за услугите, извършени от нея на баща ми Филип Бъкли, услуги, които не може с нищо да се изплатят.

**Подписала:** Магдала Бъкли

**Свидетели:** Елин Уилсън, Уилям Уилсън.

Аз бях смяян! А мисля, че и всички други. Само госпожа Крофт

кимаше с мълчаливо разбиране.

– Това е вярно – тихо каза тя. – Не, че съм имала намерение да говоря за това. Филип Бъкли живя в Австралия и ако не бях аз... е, няма да се разпростирам на тая тема. Тайна е било и по-добре е да си остане тайна. Но тя я е знаела. – Ник, искам да кажа. Сигурно ѝ е разправил баща ѝ. Ние дойдохме тука, защото искахме да видим това място. Винаги съм била любопитна да видя тая Крайна къща, за която говореше Филип Бъкли. А то, милото момиче, знаело цялата работа и само се чудеше какво да направи за нас. Искаше да се настаним да живеем при нея, знаете? Но ние не се съгласихме. Тогава настоя да се заселим в портиерската къщурка и не искаше да вземе пукната пара за наем. Ние се преструвахме, че ѝ плащаме, разбира се, за да не даваме повод за приказки, но тя ни връщаше парите. А сега пък това! Да, ако някой каже, че на тоя свят няма благодарност, аз ще му кажа, че се лъже! Ето ви го доказателството!

Всички продължаваха да мълчат, изумени. Поаро погледна Вайз.

– Имате ли някаква представа за това?

Вайз поклати глава:

– Знаех, че Филип Бъкли е бил в Австралия. Но никога не съм чувал никакви слухове за някакъв скандал там.

Той погледна въпросително госпожа Крофт.

– Не, от мене няма да изтръгнете нито дума. Никога досега не съм казала нито дума, няма да кажа и занаяпред. Тая тайна ще я отнеса в гроба.

Вайз не се обади. Той седеше и спокойно почукваше с молив по масата.

– Предполагам, мосьо Вайз. – Поаро се наведе напред, – че като най-близък сродник, бихте могли да оспорите правилността на това завещание. Доколкото зная, тука става въпрос за огромно състояние, за което не се е знаело нищо, когато е било написано завещанието.

Вайз го изгледа студено.

– Завещанието има пълна законна сила. Никога и наум не би ми дошло да оспорвам разпорежданията на братовчедка ми относно имуществото ѝ.

– Вие сте честен човек – каза с одобрение госпожи Крофт – и аз ще се погрижа да бъдете възнаграден за честността си.

Чарлз се посви от тая благонамерена, но малко не уместна забележка.

– Е, майко – заговори господин Крофт със зле при крит възторг в

гласа, – това е изненада! Ник не ни каза какво прави.

– Милото, скъпо момиче! – промърмори госпожи Крофт и вдигна кърпичката си към очите. – Бих искала да може тя да погледне долу и да ни види сега. А може и да ни вижда, кой знае?

– Може би – съгласи се Поаро.

Изведнъж като че ли му дойде някаква необикновена мисъл. Той огледа всички присъстващи.

– Една идея! Насядали сме всички около маса. Хайде да направим сеанс!

– Сеанс ли? – попита госпожа Крофт, донякъде възмутена. – Че нали...

– Да, да, ще бъде извънредно интересно. Ето, Хейстингс обладава необикновени способности на медиум! – („Защо пък ме избира мене? – помислих си аз“) – Представа ни се изключителен случай да влезем във връзка с другия свят! Аз чувствавам, че условията са благоприятни. Не чувствувате ли същото, Хейстингс?

– Да – твърдо заявих аз, решил да изиграя ролята.

– Добре. Знаех си аз. Бързо, лампите!

Той веднага скочи и ги загаси. Цялата игра бе натрапена на присъстващите, преди да можеха да се съпротивят, дори и да бяха искали да го направят. Всъщност те все още бяха, както ми се струва, зашеметени от изумилото ги завещание.

В стаята не беше съвсем тъмно. Пердетата бяха дръпнати, а прозорецът отворен, понеже беше топла нощ, и оттам идваше мъждива светлина. След като поседяхме една-две минути в мълчание, аз започнах да различавам смътните очертания на мебелите. Много се чудех какво трябва да правя и от все сърце кълнях Поаро, дето не беше ми дал предварително никакви наставления.

Обаче аз затворих очи и задишах много тежко.

След малко Поаро стана и се приближи на пръсти до стола ми. Сетне се върна на мястото си и пошепна:

– Да, той е вече в транс. Скоро... ще стане каквото ще стане.

Има нещо особено в това положение – да седиш на тъмно и да чакаш, – което изпълва душата с непоносимо мрачно предчувствие. Зная, че сам аз станах жертва на нервите си, а какво ли оставаше за другите. И все пак аз поне имах представа какво щеше да се случи. Аз знаех единствения съществен в случая факт, неизвестен на никой друг.

И въпреки всичко това сърцето ми се обърна наопаки, когато видях вратата на трапезарията бавно да се отваря.

Тя се отвори съвършено безшумно (трябва да е била смазана) и въздействието беше наистина ужасяващо. Вратата бавно се отвори и за една-две минути това беше всичко. С отварянето ѝ в стаята като че ли нахлу струя студен въздух. Това беше, предполагам, най-обикновено течение или полъх от градината, долетял през отворения прозорец, но той действаше като гробовния студ, за който се говори във всички истории с привидения, които съм чел някога.

*А после ние всички го видяхме!* В рамката на вратата се очерта някаква бяла призрачна фигура. Ник Бъкли...

Тя се запъти напред бавно и беззвучно, с някакво плаващо безплътно движение, което действително произвеждаше впечатлението на нещо неземно...

Тогава разбрах каква артистка е загубил светът. Ник беше мечтала да изиграе някаква роля в Крайната къща. Сега я играеше и аз бях убеден, че ѝ се наслаждава до дъното на душата. Тя я играеше великолепно.

Тя навлезе с това плаващо движение по-навътре в стаята и мълчанието се наруши.

От инвалидния стол до мене се чу задавен вик. Господин Крофт издаде някакъв гъргорещ звук. Чаленджър уплашено изруга. Чарлз Вайз като че ли се подръпна назад със стола си. Лазаръс се наведе напред. Единствена Фредерика остана безмълвна и неподвижна.

А после страшен писък раздра въздуха. Елин скочи от мястото си.

– Това е тя! – крещеше прислужницата. – Тя се върна! Тя ходи! Тия, убитите, винаги се връщат. Това е тя! Това е тя!

В този миг се щракна и лампите светнаха.

Видях Поаро, изправен до ключовете, с усмивка на цирков директор на лицето. Ник стоеше сред стаята, загърната с белите си одеяния.

Първа заговори Фредерика. Без да може да повярва, тя протегна ръка и докосна приятелката си.

– Ник – рече тя – Ти си... ти не си привидение!

Това беше почти шепот.

Ник се изсмя и пристъпи напред.

– Да – каза тя. – Това съм аз, а не привидение. Много ви благодаря за всичко, което сте сторили за баща ми, госпожа Крофт. Но боя се, че поне засега още не ще можете да се радвате на придобивките от това завещание.

– О, божичко! – задавено възкликна госпожа Крофт. – О божичко! – Тя се въртеше насам-натам на инвалидния си стол. – Отведи ме, Бърт. Отведи ме оттука. Това беше шега, миличка... само шега и нищо друго.

Честна дума.

– Чудновата шега – каза Ник.

Вратата се отвори отново и някой влезе толкова тихо, че аз не го чух. С изненада видях, че беше Джап. Топ бързо кимна на Поаро, сякаш за да му потвърди нещо. След това лицето му изведнъж светна и той направи крачка към фигурата, гърчеща се на инвалидния стол.

– Я гледай ти, я! – възкликна той. – Кого виждам? Една стара приятелка! Бога ми, това е Мили Мъртън! И пак старите номера, а, миличка?

Без да обръща внимание на пискливите протести на госпожа Крофт, Джап се обърна към присъстващите, за да обясни поведението си:

– Най-ловката фалшификаторка, която сме срещали, Мили Мъртън. Ние знаехме, че колата, с която е избягала последния път, катастрофира-ла. Но ето на! Дори и повредата в гръбнака не е попречила на Мили да се занимава със старите си номера. Цяла артистка, нали?

– Че това завещание подправено ли е? – попита Вайз.

В гласа му прозвуча изумление.

– Разбира се, че е подправено! – възкликна с презрение Ник – Нима вярваш, че бих направила такова глупаво завещание, а? Аз оставих на тебе Крайната къща, Чарлз, а всичко останало на Фредерика.

С тези думи тя се приближи до Фредерика и застана до нея, и точно в тоя миг *стана!*

Припламване на огън от прозореца и изсвирване на куршум. Още един изстрел, стон и падане на някакво тяло отвън...

И Фредерика, скочила на крака с тънка струйка кръв, потекла по ръката й...



20  
„Й“

Всичко стана така неочаквано, че за миг никой не можеше да разбере какво е станало.

После с яростен вик Поаро се втурна към прозореца Чаленджър изтича заедно с него.

След миг те се появиха наново с безжизненото тяло на някакъв мъж в ръце. Когато го положиха внимателно на голямо кожено кресло и можеше да се види лицето му, от мене се изтръгна вик:

– Лицето... лицето на прозореца!

Това беше човекът, когото бях видял да наднича в стаята ни предишната вечер. Познах го веднага. И ми стана ясно, че както Поаро ме беше обвинил, наистина бях преувеличил, когато го бях нарекъл „кажиречи нечовешко“.

Но все пак в това лице имаше нещо, което оправдаваше впечатлението ми. Беше лице на пропаднал човек, на човек, у когото не е останало нищо човешко.

Бледо, безволно, покварено, то приличаше повече на маска, сякаш всичко духовно го беше напуснало много отдавна.

По едната му буза се стичаше кръв.

Фредерика бавно се приближи и спря пред самото кресло.

Поаро се изправи между нея и непознатия.

– Вие сте ранена, мадам?

Тя поклати глава:

– Куршумът само одраска рамото ми, нищо повече.

Сетне меко го отстрани с ръка и се наведе напред. Очите на непознатия се отвориха и той я видя да го гледа.

– Надявам се, че тоя път ти видях сметката – ниско и злобно изръмжа той, но след това гласът му изведнъж се промени и се превърна в детски хленч. – Ах, Фреди, аз не исках! Аз не исках! Ти винаги си била толкова добра към мен...

– Хайде, недей...

Тя коленичи до него.

– Аз не исках...

Главата му клюмна. Изречението остана недовършено.

Фредерика вдигна очи към Поаро.

– Да, мадам, той е мъртъв – благо промълви той.

Тя бавно се изправи и постоя наведена над умрелия.

С едната си ръка докосна челото му, сякаш с жалост. Сетне въздъхна и се обърна към всички ни.

– Той беше мой съпруг – тихо рече тя.

– „Й“ – промърморих аз.

Поаро долови забележката ми и кимна в знак на съгласие.

– Да – тихо потвърди той. – Винаги съм имал чувството, че съществува „Й“. Аз ти го казах още в самото начало, нали?

– Той беше мой съпруг – повтори Фредерика. В гласа ѝ звучеше безкрайна умора. Тя се отпусна на стола, който ѝ донесе Лазаръс. – Струва ми се, че сега бих могла да ви разкажа всичко. Той беше... съвършено пропаднал. Беше наркоман. Той ме научи да вземам наркотици. Откакто съм го напуснала, се боря с тоя навик. Мисля... най-последно... почти съм се излекувала. Но беше много... трудно. Ах, ужасно трудно! Никой не може да си представи колко трудно! Аз все не можех да се отърва от мъжа си. Той току изникваше отнякъде и ми искаше пари... със заплахи. Своеобразно изнудване. Ако не му дам пари, щял да се самоубие. Това беше вечната му заплаха. После започна да заплашва, че ще ме застреля. Беше неуравновесен. Ненормален, луд... Предполагам, че той е застрелял Маги Бъкли. Не е искал да убие нея, разбира се. Трябва да е мислил, че съм аз. Предполагам, че е трябвало да го кажа. Но в края на краищата аз не бях сигурна. А тия странни покушения върху Ник ме караха да мисля, че може всъщност и да не е той. Може да е бил някой съвсем друг. А после, един ден видях нещо писано от него върху откъснато парченце хартия на масата на мосьо Поаро. Беше част от писмо, което беше пратил на мене. Тогава разбрах, че мосьо Поаро е по неговите следи. Оттогава смятах, че всичко е само въпрос на време... Но не мога да разбера тая работа с бонбоните. Защо може да е искал да отрови Ник? От друга страна, не виждам как е могъл да има пръст в тая история. Аз съм си блъскала и блъскала ума...

Тя закри лицето си с двете ръце, после ги свали и завърши с някаква странна трогателност:

– Това е всичко...

## 21 ЛИЦЕТО „К“

Лазаръс избърза при нея.

– Скъпа – промълви той. – Скъпа!

Поаро отиде при бюфета, наля чаша вино, донесе ѝ го и остана при нея, докато тя го изпи.

Фредерика му подаде чашата и се усмихна.

– Мина ми – каза тя. – Какво... какво би трябвало да направим сега?

Тя погледна Джап, но инспекторът поклати глава.

– Аз съм в отпуската, госпожо Райс. Дошъл съм само, за да услужа на стар приятел и нищо повече. С този случай се разпорежда полицията на Сейнт Лу.

Фредерика погледна Поаро.

– А мосьо Поаро се разпорежда с полицията на Сейнт Лу.

– Oh, quelle idee, madame! Аз съм само един скромнен съветник.

– Мосьо Поаро – обади се Ник, – не бихме ли могли да потулим тая история?

– Вие го желаете това, мадмоазел?

– Да. В края на краищата най-засегнатата от цялата тая работа съм аз. А сега срещу мене вече няма да има покушения.

– Да, това е вярно. Сега срещу вас вече няма да има покушения.

– Вие мислите за Маги. Но, мосьо Поаро, нищо вече не може да върне Маги между живите. Ако дадете на всичко това гласност, само ще причините страшно много страдания на Фредерика и ще я превърнете в жертва на вестникарите, а тя не го е заслужила.

– Казвате, че не го е заслужила?

– Разбира се, че не е! Аз ви казах още в самото начало, че мъжът ѝ е звяр. Тая вечер вие го видяхте какъв е бил. Е, той е мъртъв. Нека с това да сложим край на всичко. Нека полицията си търси човека, който е убил Маги. Те просто няма да го намерят и толкова.

– И тъй, това е вашата дума, мадмоазел? Да потулим всичко.

– Да. Моля. О, моля ви се! Моля ви се, скъпи мосьо Поаро!

Поаро бавно обиколи с поглед присъстващите.

– Какво ще кажете всички вие?

Един по един ние му отговорихме.

- Съгласен съм – казах аз, когато Поаро погледна към мене.
- Аз също – каза Лазаръс.
- Не можем да направим нищо по-хубаво – обади се Чаленджър.
- Да забравим всичко, което стана тая вечер тука – решително се изказа Крофт.
- Имате ли сметка да кажете нещо друго! – подхвърли Джап.
- Не ме съдете твърде жестоко, миличка – каза с подсмърчане госпожа Крофт на Ник, която я изгледа презрително, без да ѝ отговори.
- Елин?
- Аз и Уилям думичка няма да продумаме. Който си пази устата, той си пази душата.
- А вие, мосьо Вайз?
- Такова нещо не бива да се потулва – отговори Чарлз Вайз. – Фактите трябва да се съобщят на надлежното място.
- Чарлз! – възкликна Ник.
- Съжалявам, мила. Аз съдя за всичко от гледна точка на закона. Поаро изведнъж се изсмя.
- И тъй вие сте седем срещу един. Добрият Джап е неутрален.
- Аз съм в отпусका – широко се усмихна Джап. – Аз не влизам в сметка.
- Седем на един. Само мосьо Вайз остава да държи... за закона и реда! Знаете ли, мосьо Вайз, вие сте човек с характер!
- Вайз сви рамене:
- Положението е свършено ясно. Ние можем да направим само едно нещо.
- Да, вие сте честен човек. Eh bien, аз също вземам страната на малцинството. Аз също държа на истината.
- Мосьо Поаро! – възкликна Ник.
- Мадмоазел, вие ме въвлякохте в тая история. Аз се заех със слушане по ваше желание. Сега не можете да ме накарате да замълча.
- Той заплашително вдигна показалеца си с движение, което ми беше добре познато.
- Седнете, всички седнете и аз ще ви разкажа истината.
- Накара ни да млъкнем с властното си държане, ние послушно седнахме и устремихме към него съсредоточени погледи.
- Ecoutez! Аз имам тука един списък, списък на лица, свързани с престъплението. Обозначил съм ги с букви от азбуката, включително буквата „Й“. „Й“ означаваше неизвестно лице, замесено в престъплението чрез някого от другите. До тая вечер не знаех кой е тоя „Й“, но

знаех, че такова лице съществува. Събитията тая вечер показаха, че съм бил прав. Но вчера изведнъж ми стана по ясно, че съм допуснал сериозна грешка. Бях направил един пропуск. И аз добавих още една буква към списъка си. Буквата „К“.

– Още едно неизвестно лице? – с лека подигравка запита Вайз.

– Не съвсем. Аз избрах „Й“ като обозначение за някакво неизвестно лице. Още едно неизвестно лице би било само още едно „Й“. „К“ означава нещо друго. То стои на мястото на лице, което е трябвало да бъде включено в първоначалния списък, но е било пропуснато.

Той се наведе към Фредерика.

– Успокойте се, мадам. Вашият съпруг не е бил виновен за убийството. Мадмоазел Маги е била убита от лицето „К“.

Фредерика не сваляше очи от него.

– Но кой е „К“?

Поаро кимна на Джап. Инспекторът направи крачка напред и заговори с тон, който напомняше дните, когато бе давал показания пред полицейските съдилища.

– В съгласие с получени от мене сведения застанах тука на пост рано вечерта, след като бях тайно въведен в къщата от мосьо Поаро. Стоя скрит зад пердетата в гостната. Когато всички се събраха в тая стая, една млада дама влезе в гостната и запали лампите. Тя се запъти към камината и отвори малка ниша в ламперията, която, изглежда, се отваряше и затваряше с някаква пружина. Тя извади от нишата пистолет. С оръжието в ръка дамата напусна стаята. Аз я последвах и лекичко притворих вратата, колкото да мога да наблюдавам по-нататъшните ѝ движения. В хола имаше палта и наметки, оставени от посетителите при пристигането им. Младата дама грижливо избърса пистолета с кърпичка и го сложи в джоба на сива наметка, собственост на госпожа Райс...

Ник невъздържано закрещя:

– Това не е вярно... от първата до последната дума!

Поаро я посочи с ръка.

– *Voilà!* – каза той. – *Лицето „К“! Мадмоазел Ник е тая, която е застреляла братовчедка си Маги Бъкли.*

– Да не сте полудели? – извика Ник. – Защо ми е трябвало да убивам Маги?

– За да наследите парите, оставени ѝ от Майкъл Ситън! Тя се е казвала също Магдала Бъкли и той е бил сгоден с нея, а не с вас.

– Вие... вие...

Тя стоеше разтреперана, неспособна да говори. Поаро се обърна

към Джап:

– Телефонирахте ли на полицията?

– Да, те вече чакат в хола. Имат заповед за задържане.

– Всички сте луди! – презрително изкрещя Ник. Тя бързо се приближи до Фредерика. – Фреди, дай ми ръчния си часовник... за спомен, а?

Фредерика бавно откопча украсения със скъпоценни камъни часовник от китката си и го подаде на Ник.

– Благодаря. А сега... мисля, че трябва да свършим тая безкрайно глупава комедия.

– Комедията, която вие замислихте и поставихте в Крайната къща. Да, но не е трябвало да давате главната роля на Еркюл Поаро. Това, мадмоазел, беше ваша грешка, много сериозна грешка.

## 22

## КРАЯТ НА ИСТОРИЯТА

– Искате да ви обясня?

Поаро огледа всички с доволна усмивка и с тоя вид на престорена скромност, който ми беше толкова добре познат.

Бяхме се преместили в гостната и бяхме понамалели на брой. Слугите се бяха тактично оттеглили, а семейство Крофт бе поканено да последва полицията. Бяхме останали Фредерика, Лазаръс, Чаленджър, Вайз и аз.

– Eh bien, признавам, аз бях измамен, съвсем измамен, без остатък. Малката Ник ме въртеше, както си щеше според много сполучливия израз във вашия език. А, мадам, колко права бяхте, когато ми казахте, че вашата приятелка е хитра малка лъжкия! Колко права!

– Ник винаги е лъгала – съдържано каза Фредерика. – Точно затова всъщност не вярвах на тия нейни чудесни избавления.

– А аз, идиотът, аз й повярвах!

– Не са ли се случили наистина? – попитах аз. – Трябва да призная, че все още бях безнадеждно объркан.

– Те бяха измислени, много хитро, за да създадат точно това впечатление, което създадоха.

– А какво беше то?

– Те създадоха впечатлението, че животът на мадамозел Ник е в опасност. Но аз ще започна от по-рано. Ще ви разкажа историята така, както я сглобих, а не както съм я скърпвал от непълни данни и на проблясъци. И тъй да започнем с това, че имаме насреща си това момиче, тая Ник Бъкли, млада и красива, безскрупулна, страстно и сяло привързана към семейната си къща.

Чарлз Вайз кимна:

– Нали ви го казах.

– И бяхте прав. Мадамозел Ник обичаше Крайната къща. Но нямаше пари. Къщата беше ипотекирана. Трябваша й пари, на всяка цена й трябваша пари, а не можеше да ги намери. Тя се запозна с тоя младеж Ситън в Льо Туке, той се увлече по нея. Тя знае, че по всяка вероятност той ще наследи чичо си и че тоя чичо е човек на милиони. Добре, че смята, че звездата й е изгряла. Но той всъщност не е сериозно увлечен. Тя му се вижда само много забавна и нищо повече. Срещат се в

Скарбъро, той я качва на своя самолет, но после... идва разривът. Той се запознава с Маги и се влюбва в нея от пръв поглед.

Мадмоазел Ник е покрусена. Нейната братовчедка Маги, която тя никога не е смятала дори за хубава! Обаче за младия Ситън тя е „подруга“. За него тя е единствената на света. Те се сгодяват тайно. Само един човек знае това, трябва да го знае. Тоя човек е мадмоазел Ник. Бедната Маги, тя се радва, че има поне един човек, с когото може да говори. Без съмнение тя чете на братовчедката откъси от писмата на годеника си. Така мадмоазел научава за завещанието. Тя не обръща внимание на това отначало. Но то се връзва в паметта ѝ.

После идва внезапната и неочаквана смърт на сър Матю Ситън, а почти веднага след това слуховете за изчезването на Майкъл Ситън. И в същия миг в ума на нашата млада дама се заражда безкрайно жесток план. Ситън не знае, че и тя също се казва Магдала. Той я познава само като Ник. Неговото завещание явно съвсем не отговаря на установената форма: в него се споменава само едно име. Но в очите на света Ситън е неин приятел! Името му се свързва именно с нейното. Ако тя заяви, че е била сгодена с него, никой няма да се изненада. Но за да сполучи с това, трябва да махне от пътя си Маги.

Няма време. Тя поканва Маги да и дойде на гости след няколко дни. Тогава нагласява покушенията и случайните си избавления. Картината, шнура на която прерязва. Спирачката на колата, която разваля. Камъка... това може да се е случило само по себе си и тя просто да е измислила историята, че била долу на пътеката.

И после... вижда името ми във вестника. Нали съм ви казал, Хейстингс, всеки познава Еркюл Поаро! И тя има наглостта да ме направи свой съучастник! Тоя куршум, изстрелян през шапката, който пада в краката ми. Ах, каква комедия! А аз се хващам на въдицата! Аз вярвам в заплашващата я беда! Von! Аз наливам вода в нейната воденица, като ѝ казвам да повика някоя приятелка.

Тя използва случая и телеграфира на Маги да дойде един ден порано.

Колко лесно ѝ е всъщност да извърши престъплението! Тя ни напуска по време на вечеря и след като чува по радиото, че смъртта на Ситън е установена, пристъпва към изпълняването на плана си. Има достатъчно време да вземе писмата на Ситън до Маги, да ги прегледа и да подбере няколкото, които отговарят на целта ѝ. Тия писма слага в своята стая. Сетне, по-късно, тя и Маги оставят фойерверка и се връщат вътре в къщата. Тя казва на братовчедка си да сложи нейния шал. После се



промъква подир нея навън и я застрелва. Бързо се връща в къщата, оставя пистолета в скривалището (за чието съществуване според нея не знае никой). Качва се горе. Там чака, докато чуе гласове. Трупът е открит. Това е знак, че е време да излезе.

Тя се втурва долу и през стъклената врата навън.

Колко добре изигра тя тая роля. Великолепно! О, да, тя постави тук чудесна драма. Прислужницата Елин каза, че това е лоша къща. Склонен съм да се съглася с нея. Именно къщата е вдъхновила мадомоазел Ник.

– Ами тия отровни бонбони – обади се Фредерика. – Аз все още не разбирам какво е станало с тях.

– Те също са били част от общия план. Не разбирате ли, че щом покушенията срещу живота на Ник не са спрели след смъртта на Маги, това със сигурност решава въпроса, че убиването на Маги е станало по грешка.

Когато е сметнала, че му е дошло времето, тя се обадила на мадам Райс по телефона и я помолила да ѝ изпрати кутия шоколадени бонбони.

– Тогава е бил нейният глас?

– Ами да! Колко често именно простото обяснение е вярното! N'est ce-pas? Само малко си променила гласа и нищо друго. За да не бъдете много сигурна, ако ви попитат. После, когато кутията била донесена... пак, колко просто! Тя слага кокаин в три от бонбоните (кокаин е имала, скрит по някакъв начин), изяжда единия от тях и се разболява, но не чак толкова много. Тя знае много добре колко кокаин да вземе и точно кои симптоми да преувеличи.

А картичката... моята картичка! Ах! Sapristi! – тя има тая дързост! Това е била моята картичка – същата, която ѝ бях изпратил с цветята. Просто, нали? Да, трябва човек да се сети...

Настъпи кратко мълчание и след това Фредерика попита:

– Защо е сложила пистолета в моята дреха?

– Мислех си, че ще ме попитате това, мадам. Рано или късно то трябваше да ви дойде наум. Кажете ми, никога ли не сте почувствували, че мадомоазел Ник вече не ви обича? Никога ли не ви се е струвало, че тя може... да ви мрази?

– Трудно е да се каже – отговори бавно Фредерика. – Ние водехме неискрен живот. Едно време тя ме обичаше.

– Кажете ми, мосьо Лазаръс (сега не е време за лъжлива скромност, нали разбирате?), имало ли е някога нещо между вас и нея?

– Не. – Лазаръс поклати глава. – Тя ме увлече по едно време. А после, не зная защо, стана ми безразлична.

– Аха! – възкликна Поаро и дълбокомислено кимна. – Това е била нейната трагедия. Тя е увличала мъжете, а след това е „ставала безразлична“. Вместо да я харесвате все повече и повече, вие сте се влюбили в нейната приятелка. Тя е намразила мадам – мадам, която имала богат приятел зад гърба си. Миналата зима, когато е направила завещание, тя е обичала мадам. Сетне всичко се променило.

Тя е помнила това завещание. Не е знаела, че Крофт го е задържал, че то изобщо не е стигнало местоназначението си. Мадам (поне светът е щял да каже) е имала причина да желае нейната смърт. Затова се е обадил именно на мадам с молба да ѝ прати бонбони. Тая вечер трябваше да се прочете завещанието, в което мадам е посочена като главна наследница... а след това пистолетът е щял да бъде намерен в нейното палто – същият пистолет, с който е била застреляна Маги Бъкли. Ако го намереше мадам, тя можеше да си навлече обвинението, като се опита да се отърве от него.

– Трябва да ме е мразила! – рече полугласно Фредерика.

– Да, мадам. Вие имате това, което тя нямаше: дарбата да печелите любов и да я запазвате.

– Аз съм съвсем тъп – забеляза Чаленджър – и все още не мога да проумея тая работа със завещанието.

– Не? Това е съвършено отделна история, и то много проста. Семейство Крофт се укриват тука. На мадмоазел Ник ѝ предстои операция. Тя не е направила завещание. Семейство Крофт виждат в това удобен случай. Те я убеждават да напише завещание и се наемат да го изпратят по пощата. После, ако нещо ѝ се случи, ако тя умре, те ще представят майсторски подправено завещание, в което парите се оставят на госпожа Крофт, като се спомене за Австралия и за Филип Бъкли, за когото те знаят, че е бил там.

Но апандиситът на мадмоазел Ник е махнат съвсем сполучливо, тъй че подправеното завещание не може да послужи. За момента това приключва въпроса. После започват покушенията срещу живота ѝ. Надеждите на двойката Крофт се възраждат. И ето че аз обявявам нейната смърт. Подправеното завещание незабавно се изпраща на мосьо Вайз. Разбира се, на първо място трябва да споменем, че те са я мислили за много по-богата, отколкото е била в действителност. Те не са знаели нищо за ипотеката.

– Това, което най-много искам да зная, мосьо Поаро – каза Лазаръс,

– е: как всъщност сте разбрали цялата игра?

– Ах, срам ме е да ви кажа. Аз закъснях... много закъснях... Имаше неща, които ме тревожеха, да. Неща, които не ми се виждаха съвсем верни. Несъответствия между това, което ми казваше мадмоазел Ник, и каквото ми казваха други хора. За нещастие аз винаги вярвах на мадмоазел Ник.

И после неочаквано дойде откровението. Мадмоазел Ник направи една грешка. Тя прекали с хитростта. Когато настоях да повика някоя приятелка, тя обеща да го направи, но премълча положението, че е вече поканила мадмоазел Маги. Видя ѝ се, че така ще е по-малко подозрително, но това беше грешка.

Защото Маги Бъкли веднага след пристигането си е написала писмо до домашните и в него е употребила една невинна фраза, която ме озадачи: *„Не виждам защо е трябвало да ми изпрати такава телеграма. Нямаше да има никаква разлика, ако бях дошла във вторник.“* Какво значеше това споменаване на вторника? То можеше да значи само едно нещо. Маги е трябвало да дойде на гости във вторник без друго. Но в такъв случай мадмоазел Ник ме бе излъгала или поне премълчала истината.

И за първи път аз я погледнах в по-друга светлина. Прецених критически нейните изявления. Вместо да ги повярвам, аз си казах: „Да предположим, че те не са верни.“ Спомних си противоречията. „Ами ако във всички тия случаи е лъгала мадмоазел Ник, а не другите?“

Аз си казах: „Да разсъждаваме просто. Какво се е случило всъщност?“

И видях, че в действителност се беше случило само едно нещо: Маги Бъкли е била убита. Нищо друго! Но кой може да е искал смъртта на Маги Бъкли?

И тогава си помислих за нещо друго – за няколко глупави забележки, които Хейстингс беше направил само пет минути преди това. Той каза, че имало много галени имена за Маргарет: Маги, Марго и така нататък, И внезапно в ума ми възникна въпросът: какво ли е било истинско име на мадмоазел Маги?

После, tout d'un coup<sup>102</sup>, ми светна пред очите! Да предположим, че името ѝ е било Магдала! То е семейно име в рода Бъкли, както ми беше казала мадмоазел Ник. Две Магдали Бъкли. Да предположим...

Преповторих си наум писмата на Майкъл Ситън, които бях чел. Да,

102. Tout d'un coup (фр.) – Изведнъж. – Б.пр.

нямаше нищо невъзможно. Там се споменаваше Скарбъро, но Маги е била в Скарбъро заедно с Ник – така ми беше казала майка ѝ.

И това обясняваше една подробност, която ме беше дразнила. Защо писмата бяха толкова малко? Ако някое момиче изобщо пази любовните си писма, то пази всичките. Защо са подбрани толкова малко? Има ли в тях нещо особено?

И тогава си спомних, че в тях не се споменаваше никакво име. Те всички започваха различно, но започваха с някакво нежно обръщение. Никъде в тях не се споменаваше името „Ник“.

И имаше още нещо, нещо, което е трябвало да забележа веднага, което натрапваше истината.

Какво беше то?

Ами ето какво. Мадмоазел Ник се подложила на операция от апандисит на двадесет и седми февруари. Има едно писмо от Майкъл Ситън, датирано втори март, но в него не се говори за никакво безпокойство, за болест или нещо необикновено. Това е трябвало да ми подсказе, че писмата са били писани до съвсем друго лице.

Тогава прегледах съставения от мене списък с въпроси. И отговорих на тях в светлината на новото си хрумване.

При всички въпроси с изключение на няколко отделни случая резултатът бе прост и убедителен. А така отговорих и на друг въпрос, който си бях задавал по-рано: *Защо мадмоазел Ник си купи черна рокля?* Отговорът беше, че тя и братовчедка ѝ трябваше да бъдат облечени еднакво, а червеният шал да подчертава още повече сходството. Правилният и убедителен отговор беше тоя, а не другият. Никое момиче не би си купило траурна рокля, преди да узнае, че нейният любим е умрял. Такава постъпка би била изкуствена... неестествена.

И тъй аз на свой ред поставих своята малка драма. И това, за което се надявах, се случи! Ник Бъкли се държа твърде несдържано по въпроса за скривалището. Тя заяви, че нямало подобно нещо. Но ако имаше – а аз не виждах никаква причина Елин да го е измислила, – Ник трябваше да знае за него. Защо се държа така несдържано? Имаше ли вероятност да е скрила пистолета именно там? С тайното намерение да го използва, за да хвърли подозрението върху някой друг по-нататък?

Дадох ѝ да разбере, че обстоятелствата са много неблагоприятни за мадам. Това отговаряше на нейните планове. Както го бях предвидил, тя не можа да устои на изкушението да създаде решаваща улика. Освен това така щеше да е по-безопасно за нея. Елин можеше да намери тайното скривалище и пистолета в него!

Ние всички сме тука, това е сигурно. Тя чака във да ѝ дойде ред да се появи. Сега е съвършено безопасно – мисли тя – да вземе пистолета от скривалището и да го сложи в палтото на мадам...

И с това в края на краищата се издава...

Фредерика потрепера.

– Въпреки всичко – каза тя – радвам се, че ѝ дадох часовника си.

– Добре сте сторили, мадам.

Тя бързо вдигна очи към Поаро.

– И това ли знаете?

– Ами какво ще кажеш за Елин? – намесих се аз. – Дали е знаела или подозирала нещо?

– Не. Аз я попитах. Тя ми каза, че решила да остане в къщата нея вечер, понеже според собствените ѝ думи мислела, че „нещо ще стане“. Явно Ник твърде решително я подканвала да отиде да гледа фойерверка. Беше доловила неприязънта на Ник спрямо мадам. Тя ми каза, че „сърцето си усещала, че нещо ще стане“, но е мислила, че то ще се случи на мадам. Била познавала душицата на госпожица Ник – каза тя – и тя винаги си била чудноватото момиченце.

– Да – промърмори Фредерика. – Да, нека мислим за нея така. Чудноватото момиченце. Чудноватото момиченце, което не е могло да превъзмогне себе си... Поне аз ще мисля така.

Поаро взе нейната ръка и с нежно внимание я поднесе към устните си.

Чарлз Вайз неспокойно се размърда.

– Това ще е много неприятна история – тихо промълви той. – Предполагам, че трябва да се погрижа да ѝ намеря някакъв защитник.

– Мисля, че няма да има нужда – каза полека Поаро. – Поне ако съм прав в предположенията си.

Изведнъж той се обърна към Чаленджър:

– Нали там слагате стоката, а? В тия ръчни часовници.

– Аз... аз... – объркано запелтечи морякът.

– Не се опитвайте да ме измамите с тия ваши похвати на симпатично момче. Те излъгаха Хейстингс, но няма да излъжат мене. Добре си докарвате от тая работа, нали, от търговията с наркотици... Вие и вашият вуйчо от Харли Стрийт.

– Мосьо Поаро!

Чаленджър се изправи.

Дребничкият ми приятел спокойно премигаше насреща му.

– Вие сте полезният „приятел“. Отречете го, ако желаете. Но аз ви

съветвам, ако не искате сведенията да влязат в ръцете на полицията, да се махнете.

И за мое крайно удивление Чаленджър наистина се махна. Изскочи от стаята като светкавица. Аз го изпратих със зяпнала уста.

Поаро се изсмя.

– Нали ви казах, mon ami. Вашите инстинкти винаги ви лъжат. C'est epatant<sup>103</sup>!

– Кокаинът е бил в ръчния часовник... – започнах аз.

– Да, да. Точно поради това мадамозел Ник го е имала под ръка в болницата. А понеже е изразходвала запаса си за шоколадените бонбони, тя помоли току-що мадам да ѝ даде своя, който беше пълен.

– Искате да кажете, че не може без него?

– Не, не. Мадамозел Ник не е наркоманка. Понякога... за удоволствие... нищо повече. Но тая вечер той ѝ трябва за друга цел. Тоя път тя ще вземе пълна доза.

– Искате да кажете?... – Аз не можах да довърша.

– Това е най-добрият изход. По-добре от въжето на палача. Но ш-ш-ш! Не бива да го казваме пред мосьо Вайз, който е самото олицетворение на законността и реда. Официално аз нищо не зная. Съдържанието на ръчния часовник, това е най-обикновено досещане от моя страна.

– Вашите досещения са винаги правилни, мосьо Поаро – забеляза Фредерика.

– Трябва да си вървя – каза Чарлз Вайз и напусна стаята с изражение на студено порицание.

Поаро погледна Фредерика, после Лазаръс.

– Вие ще се ожените, а?

– Колкото може по-скоро.

– Искам да ви уверя, мосьо Поаро – каза Фредерика. – Не съм такава наркоманка, за каквато ме смятате. Аз съм го намалила вече до съвсем мъничка доза. Мисля, че сега, с щастие пред себе си, няма вече да имам нужда от ръчен часовник.

– Надявам се, че ще бъдете щастлива, мадам – благо каза Поаро. – Вие сте много изстрадали. И въпреки всичките си страдания сте запазили в душата си качеството да бъдете милостива...

– Аз ще се грижа за нея – каза Лазаръс. – Моите дела не вървят много добре, но вярвам, че ще се справя с положението. Ако ли не успея... е, Фредерика е съгласна да остане бедна... с мене.

---

103. C'est epatant! (фр.) – Удивително! – Б.пр.

Фредерика с усмивка кимна.

– Късно е – рече Поаро, след като погледна часовника си.

Всички станахме.

– Ние прекарахме странна вечер в тая странна къща – продължи Поаро. – Тя е, струва ми се, както казва Елин, лоша къща...

Той погледна портрета на стария сър Никълъс.

После с неочаквано движение на ръката повика Лазаръс настрана.

– Моля да ме извините, но от всички мои въпроси един все още е останал неотговорен. Кажете ми, защо сте предложили петдесет лири за тая картина? Ще ми достави много голямо удоволствие да го узная, тъй че, нали разбирате, да не остане нищо неотговорено.

Лазаръс го загледа с безизразно лице за една-две минути. Сетне се усмихна.

– Виждате ли, мосьо Поаро – каза той, – аз съм търговец.

– Точно така.

– Тая картина не струва нито пара повече от двадесет лири. Аз знаех, че ако предложа на Ник петдесет, тя веднага ще заподозре, че портретът струва много повече и ще иска да ѝ го оцени някой друг. Тогава щеше да открие, че съм ѝ предложил много повече от стойността. Следващия път, когато бих ѝ предложил да купя някоя картина, нямаше да проверява оценката.

– Да, и после?

– Картината на отгатышната стена струва най-малко пет хиляди лири – сухо рече Лазаръс.

– Аха! – Поаро дълбоко пое дъх. – Сега зная всичко – радостно добави той.

КРАЙ

© 1932 Агата Кристи  
© 1968 Сидер Флорин, превод от английски

Agatha Christie  
Peril at End House, 1932

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2008  
Допълнителна редакция: maskara, 2008

**Издание:**

Агата Кристи. Загадката на Енд Хаус  
Държавно военно издателство, София, 1968

Превод от английски: Сидер Флорин, 1968

Редактор: Димитър Ненчев

Художник: Асен Старейшински

Худ. редактор: Петър Кръстев

Техн. редактор: Цветанка Николова

Коректор: Невяна Генова

Печат: Полиграф. комбинат „Ат. Стратиев“, Хасково

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9404>]